Budapest, 1901. Hatodik évfolyam. 279. szám. Csütörtök, október 10.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18. | Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. | Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. | Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), ½ évre 14 k., (7), ¼ évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Mi lesz?

Budapest, október 9.

(v.) Minden ajkon ugyanegy kérdés lebeg: mi lesz? Csend lesz, béke lesz, összhangzatos és gyümölcsöző politikai munka lesz. Minden jel erre vall; köröskörül a politikai szemhatáron sehol nem mutatkozik alapos ok az ellenkező feltevésre. A pártok a maguk természetes számarányában vonulnak be az uj parlamentbe; amilyen erős mindenikük künn az országban, épp akkora volumenre tett szert a képviselőházban is. Idegességre, haragos számonkérésre, izzó bosszuvágyra az ellenzéket nem sarkantyuzza semmi, mert bántódása a hatalom részéről nem esett; ahol emberei elbuktak, ott a választók szabad akarata buktatta őket el, nem pedig a kormányzat erőszaka és korrupciója. A kisebbség tehát nem lesz abban a helyzetben, hogy viharokat akarjon és tudjon támasztani. S igy kénytelen-kelletlen vissza fog vonulni arra a természetes hivatására, amelyen a Bánffy idejében jóval tulment: a kormányzati tevékenységnek bár lelkiismeretes és szigoru, de lojális ellenőrzésére. Ez lesz a baloldalon.

De hogyan fognak vajjon a viszonyok a szabadelvüpárton kialakulni? Ugyanilyen nyugodtan, ugyanilyen békésen. Akik sanda szemmel nézik a szabadelvüpárt egységét, hiába remélik, hogy a többség táborát szétrepeszti majd valamelyes meghasonlás. Ne feledjük el, hogy ma már tul vagyunk a választásokon. A mai szabadelvüpártnak más a lélektani szerkezete, mint annak, amely a volt országgyülés feloszlatásáig alkotta a többséget. *Ez* a párt keresztülszürődött a Széll Kálmán politikai egyéniségén. Ami ellentétet hullámai magukkal hordtak a választásokig, az mind tulmaradt a szürőkészüléken. Ami az innenső oldalon kijött rajta, az megtisztult a multak keserü emlékeinek iszapjától. A választás előtt a többség tagjai akarva, nem akarva, magukban hordozták politikai származásuknak ismertető jeleit s ez a különféleség önkéntelenül is meg-megnyilatkozott az érzések hőfokában, a gondolkodás árnyalataiban, az uj szimpáthiák nehéz keletkezésében, a régi gyülölségek még nehezebb elfojtásában. Ma már lényegesen megváltozott a lélektani állapot. E módosulásban kevés része van annak, hogy a mai szabadelvüpártban feltünően sok az uj elem. Ha egytől-egyig csupa régi képviselő került volna vissza, akkor is uj volna a többség táborában a hangulat. Mert a választás harcterén a párttagok Széll Kálmán lobogója alatt kapták meg a vérkeresztséget. Az *ő* programmja alapján vállalták a jelöltséget, az *ő* politikai törekvéseinek hüséges támogatására kötelezték el magukat, az *ő* szándékainak valósitására tettek visszavonhatatlan fogadalmat. Ami ellentét közöttük a választások előtt lappangott, a választás izzó athmoszférájában ki kellett annak lelkükből párolognia. Ha azelőtt lehettek és voltak is Bánffysták, Tiszaisták, Szilágyisták, Apponyisták, agráriusok, merkantilisták: ma már csak egyetlen kategória található az egész szabadelvüpárton, — *a Széll Kálmán hiveinek kategóriája*. Az *elv* egységet közöttük létrehozta és biztositja a politikai programm azonossága. Az *érzések* egységét pedig a Széll Kálmán iránt való hüség kapcsolata teremti meg. A Széll Kálmán kormányraléptekor létrejött pártalakulás a különböző árnyalatoknak inkább mechanikai együttlétét, mint szoros egybeforradását alkotta meg. A választások kohójában most megtörtént valahára a tökéletes egybeolvadás.

S teljes őszinteséggel kivánván fejtegetni a jövendőt, felvetjük az ugynevezett *kényes* kérdéseket is. Legelsőbben azt, mely az *agráriusok* magatartására vonatkozik. Mi ugy látjuk, hogy a békés prognózis bizvást kiterjeszthető rájuk is. Az országgyülés feloszlatása előtt közvetetlenül kifejtette Széll Kálmán az ország szine előtt, hogy kormányzati programmjától hajszálnyira sem térve el, sem a külön agrárprogramm felállitását, sem a mezőgazdasági érdekek egyoldalu felkarolását nem helyesli. Az agráriusok hallották, meg is értették ezt a kijelentést. Ha tehát mégis Széll Kálmán lobogója alá gyülekeztek és Széll Kálmán programmja alapján tettek szert mandátumra, föl kell tenni lojalitásukról, hogy minden hátsó gondolat nélkül rátökélték magukat a szabadelvüpárti politika keretébe való teljes beilleszkedésre. Ezen a szubjektiv okon kivül van még egy igen nyomós objektiv okunk is erre a vélekedésre. Abban a nagy közgazdasági harcban, amelyet az uj országgyülésnek meg kell vivnia, az anyagi érdekek legcsekélyebb ellentéte sem mutatkozik agráriusok és merkantilisták között. A német vámpolitika ujabb iránya határozott megtámadását jelenti Magyarország gazdasági létfeltételeinek. S e támadással szemben csupán egyetlen hathatós módja van a védelemnek: a nyerstermények vámjának emelése oly célból, hogy legalább az osztrák piacról szoritsuk ki a keleti provenienciákat, s az iparvámok emelése oly célból, hogy Németországon megtorolhassuk a reánk mért csapást. Agráriusainkat ki fogja elégiteni az agrárvámok emelése, merkantilistáinkat pedig az iparvámok emelése fogja megbékiteni. Igy hát szent lesz közöttük a békesség. Házi perpatvar közöttük nem támadhat, ha csak széles

TÁRCA.

Aki fölfelé bukott.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Lux Terka.*

Jakab Ella harmincéves korára megtakaritott magának tizezer forintot s ekkor elkezdett bucsuzkodni a barátaitól.

Ezek a szeme közé nevettek.

— Itt akarja hagyni a fővárost?

— Itt; — felelte Ella mosolyogva, de egyuttal konokul. — Lemegyek Erdélybe a mócok közé s valami szép vidéken épittetek magamnak egy csinos kis házat s gazdálkodni fogok.

Egyszer egy elegáns iró-képviselőnek beszélt erről Ella s a még fiatal képviselő malicióz usan nézett végig a szép asszonyon. Finom buzavirágkék, himalaya-pongyola volt rajta, sok lobogó, illatos écru-csipke az ujján s a feltünően szép keze az asszonynak mozdulatlanul, mint egy alvó fehér galamb pihent az ölében.

A képviselő megfogta az Ella kezét s mosolyogva nézett a szemébe.

— S ezzel a kézzel akar maga gazdálkodni? Mert tizezer forintból nem tarthat magának gazdatisztet és komornát!

— Persze hogy nem — nevetett az asszony. Csak egy szolgálót, meg valami kocsis féle fiut fogadok. És — tette hozzá nagyon komolyan — magam is dolgozni fogok. Rendben tartom a házam tájékát, felügyelek a kicsi földemre, amelynek a müvelését eltanulom majd a parasztoktól. És — szóval — ugy fogok tenni, mint a sivatag állatai, hogy belevájjam magamat a földbe, amelybe egyszer ugyis meg kell térnem.

— Ez igaz. De amig ez nem következik be, miért kell magának belevájnia magát a földbe?

— Tisztogatni akarom magamat, mint a sárba esett veréb — mosolygott az assony ironikus szomorusággal, mig a szemei lassan könnyel teltek meg.

Es a nyár végén csakugyan elköltözött örökre a fővárosból.

Ez a Jakab Ella érdekes asszony volt. Tizenhat éves korában férjhez adták egy sánta járásbiróhoz, aki máskülönben betegesen sápadt, érdekes és csinos ember volt s bár Ella nem érzett szerelmet az ura iránt, de azért tizenhat éves, ideálisan gondolkodó egész szivét elfoglalta az a gondolat, hogy életét annak a sápadt, beteges embernek fogja szentelni, akit a szülői férjül választottak ki neki.

Vagy két esztendeig eléggé boldogul is élt Ella a férje oldalán s a harmadik év elején valami furcsa dolog történt köztük.

A fiatal házaspár egy nagyon gazdag vén kisasszony házában lakott s az Ella ura sokat forgolódott körülte. A fiatal asszony nem vette ezt észre, a vén kisasszonynyal kölcsönösen járatosak voltak egymáshoz, hanem egy decemberi napnak estéjén, amikor másnap egy ötszáz forintos váltó-lejárata volt a járásbirónak, a nagyon szerény viszonyok között élő házaspár között a következő párbeszéd folyt le:

— Valamit kellene tenni — mondta a járásbiró, amint elgondolkodva szivta a szivarját s a kályhában lobogó lángokat nézte.

Ella a hintaszékében ülve ujságot olvasott s félig értelmetlenül intett az ura szavára.

— Pénzhez kellene jutni, — szólalt meg egy idő mulva ismét a járásbiró, mire Ella abbahagyta az olvasást. Vállat vont s ránézett az urára.

— Én nem tudom, hogy lehetne pénzhez jutni, — mondta. — A papának nincs. Kölcsön pedig ne kérjünk, Sándor. Inkább nélkülözzünk.

A járásbiró megint nem szólt egy ideig s később közelebb ült Ellához s megfogta a kezét. Zavarban volt, a szemei szokatlanul égtek s a hangja reszketett, amint beszélni kezdett.

— Ella, akarja, hogy nagyon gazdagok legyünk?

Ella elmosolyodott.

— Ki ne akarná?

— Tőlünk függ, hogy akarjuk, — folytatta a járásbiró s mind erősebben szoritotta az asszony kezét. — Csak okosaknak kell lennünk. Különösen magának kell okosnak lennie, Ella. Egy nagy, komoly gondolatom van.

Ella ijedten hajolt előre.

— Csak nem akar sikkasztani? — kérdezte elsápadva.

A járásbiró intett a kezével.

— Nagyobbszabásu dologról van szó. Hanem mielőtt elmondanám, esküdjék meg Ella, hogy amit mondok, az örökre a kettőnk titka marad.

— Esküszöm! — tartotta fel a két ujját Ella ünnepélyes komolysággal s kissé fogvacogva.

— Jól van, hát hallgasson ide. A házikisasszonyunknak, Hank Lálinak, van vagy százezer forintja s ezt a pénzt, ha maga is ugy akarja Ella, a magunkévá tehetjük.

Ellával forgott a szoba. Százezer forint!...

— De hogyan?

— Egy kis okos jellemtelenséggel, amely örökre a kettőnk titka maradna. Maga udvaroltatna magának, Ella, s megszöktetné magát. Ne ijedjen meg... Okosan csinálnánk a dolgot. Már választottam is ki erre az elefánt szerepre valakit. Mounte Kristófot, az oláh segédjegyzőt. Ez a fiu halálosan szerelmes magába s olyan naiv és ostoba, mint egy gyöngytyuk. Maga azt csinálna vele, amit akarna... És én tudom, hogy maga ártatlan lenne, Ella. A világgal meg nem törőd-

jókedvükben nem akarják Magyarország belső meghasonlása által a haszonleső külföldi érdekek győzelmének utját egyengetni. Ilyen hazafiatlanságot magyar hazafiakról, ilyen őrületet józan emberekről ne tételezzen fel senki sem.

Van aztán még egy kényes kérdés, amelyet szintén egész nyiltsággal akarunk tárgyalni. A közvéleményben s a szabadelvüpárton is általános az a várakozás, hogy a Széll Kálmán kormányraléptekor végbement uj pártalakulásnak immár le fogják vonni azokat a konzekvenciáit is, amelyek eddig még nem következtek be. *Ezt az általános várakozást tökéletesen jogosultnak kell mondanunk.* Egy-két főispánt s egy államtitkárt kivéve, a volt nemzeti párt szellemi erői és politikai tehetségei az aktiv kormányzati müködés körében eddigelé még nem érvényesültek. Amig a lelki egybeforradás processzusa a szabadelvüpárton nem fejeződött be, Széll Kálmán miniszterelnök nem tartotta, nem tarthatta opportunusnak a volt nemzeti pártnak az aktiv kormányzati tevékenységbe való belevonását. Most, hogy ez a folyamat sikeresen befejeződött, a miniszterelnök nyilván keresni fogja a módot, hogy az általa teremtett uj korszak ebben a vonatkozásban is kialakuljon. A személyi kérdést és a mérték kérdését természetesen egészen rá kell bizni a miniszterelnökre, aki egyfelől birtokában van a korona és a szabadelvüpárt osztatlan bizalmának s akit másfelől a felelősség egész sulya is osztatlanul terhel. Széll Kálmán tapintata és lelkiismeretessége kétségtelenül ezuttal is be fog válni; s a megoldásban már eleve megnyugszik az egész közvélemény. A szabadelvüpárton minden egyes ember át van hatva attól a tudattól, hogy ez a kérdés is megérett arra, hogy dülőre vigyék. A volt nemzeti pártot az aktiv kormányzatban való közreműködés teljes joggal megilleti, nem jutalmul csatlakozásáért, amelylyel csak politikai meggyőződését követte s hazafias kötelességét teljesitette, hanem azért, mert egy vagy más kiválóbb tagjának a kormányzati tevékenységbe való bevonása egyfelől örvendetesen fogja gyarapitani a kabinetben csoportosult államférfiui erőket s másfelől külsőleg is szimbolizálni fogja a szabadelvüpártnak immár szerencsésen befejezett egybeforradását.

BELFÖLD.

Az uj képviselőház korelnöke. A király október hó 24-ére hivta össze tudvalevőleg az uj országgyülést. A korelnöki tiszt betöltéséről beszélnek most politikai körökben. *Jánossy* Sándor nem kapott mandátumot az uj ciklusra, *Madarász* József pedig elvi álláspontja gátolja a korelnökség elvállalásában. Mint a Fővárosi Tudósító jelenti, az országgyülés megnyitásának aktusánál *Fabinyi* Teofil fog korelnökként szerepelni.

A hazai szakértők védelme. *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter a hazai müszaki szakemberek érdekében üdvös rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz. A miniszter ugyanis több izben tapasztalta, hogy a közigazgatási hatóságok ipari müszaki kérdésekben külföldi szakértők tanácsát kérték ki oly esetben is, midőn e kérdések elbirálására megfelelő hazai szakértők állottak volna a hatóságok rendelkezésére. A miniszter ennélfogva felhivja a törvényhatóságokat, hogy mindazokban az esetekben, amidőn ipari müszaki kérdésekről van szó, a magyar királyi technológiai iparmuzeumhoz forduljanak tanácsért és véleményért.

A csendőrség szaporitása. Az ország közbiztonsági állapotának emelése céljából báró *Fejérvary* Géza honvédelmi miniszter — mint a Fővárosi Tudósító jelenti — elhatározta, hogy az ország területén szaporitani fogja a csendőrsök számát. A honvédelmi minisztérium által kidolgozott tervek szerint 24 vármegye területén 96 uj csendőrőrsöt fognak szervezni melynek költsége 150.000 koronában vannak előirányozva a honvédelmi tárca költségvetésében. A csendőrség szaporitása céljából *Jablánczy* Sándor altábornagy a miniszter megbizásából felhivta a kerületi csendőrparancsnokságokat, hogy a küszöbön levő csendőrőrs-szaporitásra való tekintettel sürgősen gondoskodjanak megfelelő számu csendőrtisztek kiképzéséről.

A pécs—dolnji miholjaci vasut. A mult hóban lezajlott királyhadgyakorlatok után tartott megbeszélések során szóba hozta a vezérkar a Pécstől Dolnji-Miholjacig tervezett vasut kérdését is. Egyértelmüleg jelentették ki a katonai szakférfiak, hogy a vasutra stratégiai szempontból nagy és sürgős szükség van. Alig mult el nehány hét és a közös hadügyminisztérium átiratban máris sürgeti a vasut kiépitésének ügyét a magyar kormánynál. A hadügyminiszter szerint a Dráva-Szabolc és Miholjac közötti Drávahidat a kormánynak szerződése értelmében feltétlenül ki kell épiteni, még pedig ugy, hogy az a vasuti forgalomban is használható legyen. A hid kiépitése után már semmi sem késlelteti a vasutvonal kiépitését, melyhez már mind a két kormány részéről jelentékeny hozzájárulási összeg van megszavazva és amelynek általános tervei is készen vannak. A vasutépités ügyét a folyó hóban tartandó miniszteri tanácsban fogja tárgyalni a kormány.

A választások.

Budapest, október 9.

A mai napra már nem esett képviselőválasztás. Holnap *Csongrád* és *Zenta* városok választanak s azután még csak a függőben maradt választások befejezése lesz hátra, hogy teljes legyen a képviselőház.

Mai hireink a következők:

A *brassói* első kerületben — mint már jelentettük — óriási küzdelem után *Korody* Lutz szász jelöltet választották meg 646 szavazattal, *Vajna-Lutz* 477 szavazata ellenében. *A szászok a magyar nemzeti lobogót letépték és sárba tiporták*, ezért a szászok és magyarok közt heves összetüzés volt. A zavargás elfojtására csendőséget rekviráltak. A szavazás éjfélkor ért véget.

*

Félegyházán a választás hajnalig tartott. A végeredmény, melyet reggel ötödfél órakor hirdettek ki, a következő: *Holló* 734, *Buzáth* 402, *Bokanyi* 83. E szerint a félegyházai kerület képviselője ismét *Holló* Lajos lett.

*

A *Sándor Pál-párt* végrehajtó-bizottságának egy küldöttsége tisztelgett ma *Horváth* Elemér miniszteri tanácsosnál, a párt elnökénél, mely alkalommal *Mauthner* Adolf nagykereskedő tolmácsolta a párt köszönetét azért az önfeláldozó és sikeres müködésért, melyet Horváth Elemér a választási küzdelmek alatt kifejtett. A pártelnök válaszában elháritotta magától a neki tulajdonitott érdemet, mert az elért siker a párttagok buzgólkodásának köszönhető. Felszólitja a párt tagjait, hogy támogassák továbbra is *Sándor* Pált, akinek szava annál nagyobb sulylyal bir, minthogy mögötte egy eminens kereskedelmi és ipari kerület választóinak zöme áll.

*

Báró *Fejérváry* Géza levélben tudatta dr. *Telbisz* Károlyival, a *temesvári* szabadelvüpárt elnökével, hogy október hó végén meg fog jelenni választói között, megköszönni a választóknak belé helyezett bizalmát.

*

A *bodajki* kerületben október 2-án végbement választáson *Baross* Károly agrárius szabadelvüpárti lett a győztes, akinek a neve azonban tévedésből minden lapban kimaradt a megválasztott képviselők névsorából. Ezt a tévedést ezennel helyreigazitjuk.

*

A *gödöllői* kerület egy választópolgára annak a közlésére kérte fel lapunkat, hogy *Wolfner* Tivadar szavazattöbbsége nem, mint tévesen közöltük, 150, hanem 253 volt, amit szivesen konstatálunk.

*

Gyomán lesz az első uj választás, itt tudvalevőleg *Barabás* Béla nagyváradi győzelme folytán maradt ismét gazdátlanul a kerület. Barabás utódjául *Hentaller* Lajost ajánlotta a gyomaiaknak, kit a függetlenségi és 48-as párt központja is minden erejéből támogatni fog, mivel nagyon fájlalja, hogy egy olyan agilis tagját elvesztette — legalább egyidőre — mint Hentaller Lajos, akinek nagy része van abban, hogy a Kossuth-párt a választásoknál az ismert mértékben megszaporodott. Hentallert számos függetlenségi párti képviselő — köztük Barabás is — a napokban lekiséri a kerületbe.

*

*Sátoralja-Ujhely*ről irják a Fővárosi Tudósitónak: *Dókus* Ernő szabadelvüpárti mandátumát a 68 szavazattal kisebbségben maradt Kossuth-párt, melynek jelöltje dr. *Buza* Barna volt, kérvénnyel fogja megtámadni.

A *vizaknai* választás ügyében — mint a Politikai Értesitő jelenti — az érdekeltek *Zeyk* Gábor volt képviselővel élükön a választás érvénytelenitése végett szintén peticionálni fognak.

*

A *gyulai* pótválasztás e hó 22-én lesz.

KÜLFÖLD.

Gladstone fia a délafrikai háboruról. *Gladstone* fia, aki az angol alsóház tagja, feltünést keltő beszédet mondott tegnap Leedsben. Élesen kikelt az angol kormány ellen a háboru miatt s bizonyitotta, hogy a helyzet egyre rosszabbodik, amit, ugy látszik, a kormány nem is vesz észre. A kormány nem küldött elég katonát Dél-Afrikába. *Kitchener* proklamációja eltévesztette célját s *a Fokföldön nagyon veszedelmesen kezd a helyzet fejlődni.* A kormány tartozik vele az országnak, hogy hatásos intézkedésekkel gyorsan befejezze a háborut. Az ország a háboru végét akarja látni s azt kivánja, hogy *a kormány a boerokkal egészséges és nagylelkü békét kössön.*

---

nénk ... Tehát maga megszökne Mounteval ... En aztán beadnám a válókeresetet ...

Ella ugy ült a széken, mint egy jégből faragott szobor. Még csak a szeme se rebbent meg, csak a szive vert őrületes gyorsasággal. A járásbiró pedig folytatta. Néha elakadt a szava, de azért látszott azon amit elmondott, hogy régebben és jól kigondolt tervet mond el a feleségének.

— Azután elválnánk ... És én elvenném Hank Lálit. A háziorvosától tudom, hogy két, legfeljebb három évig fog élni ... Azután ismét megesküdnénk, Ella ...

Ella vagy egy félóráig nem tudott szóhoz jutni. Azután felállt, végigsimitotta a haját s azt mondta:

— Aludjunk erre a dologra egyet!

S lefeküdtek. A járásbiró nemsokára horkolt s Ella éjfélutánig nyitott szemmel feküdt a párnáin. Ekkor fölkelt, fekete kimenőruhát vett magára, az urának megcimzett egy levelet s leragasztotta. A levélben ez állt: „Gazemberrel nem élek egy fedél alatt. Hanem mivel megesküdtem magának, hogy a „terve" a kettőnk titka marad s hogy ne nevezhessen rossz feleségnek, ime, utat nyitok magának a Hank Láli százezer forintjához. Ha eszébe jutna keresni, az ostoba Kristófnál megtalálhat."

És egy félójszakát meg egy napot az ostoba Kristófnál töltött Ella, a nélkül, hogy csak azt is megengedte volna a fiunak, hogy a kisujját megesókolja.

Mikor aztán alaposan agyonkompromittálta magát, felutazott a fővárosba. Haza nem mehetett, mert otthon még két eladó leánytestvére volt s az apjának egy nővéréhez kopogtatott be, aki már nem volt éppen valami fiatal özvegy s az Ella szülői a flott élete miatt minden érintkezést megszakitottak vele.

Ehhez ment Ella s az özvegy nagyon szivesen fogadta a szép fiatal asszonyt. Azután, egy idő mulva — Ella is elbukott. Öntudatosan és hidegen adta meg magát egy gazdag vén mágnásnak, aki később ugy megszerette a hideg és büszke asszonyt, hogy feleségül akarta venni. De Ella kicsinylőleg mosolygott a barátja megtisztelő ajánlatára.

— Kedves barátom, — mondta, — az asszonynak épp ugy kell biznia a házasélet tisztaságában, mint a kis gyereknek az angyal karácsonyi küldetésében. Ha a bizalomnak ez a hite hiányzik náluk, akkor már oda van a foltnélküli legenda makulátlansága. És én nem bizom ebben a makulátlanságban ...

És ezen az első emberén kivül volt még később vagy három barátja Ellának, harminc éves koráig. S majd mindegyik feleségül akarta venni s majd mindegyik egy kissé különös ok miatt hagyta el. A száját soha sem hagyta megesókolni senkitől. Harmincéves lett, de az urán kivül férfiajak nem érintette az övét. Az ajkát és a lelkét kizárólag magának tartotta meg s mig a hidegség álarca alatt fájdalmas közömbösséggel dobta oda magát az élet jeges hullámaiba, a csókról megvolt a maga véleménye, amelyet nem tagadott volna meg akkor sem, ha szöges korbáccsal vájtak volna bele a fehér husába.

Szerinte: a nő züllése nem a test odaadásában, hanem az érzelem hazugságában volt. És Ella soha sem hazudott. Soha sem mondta senkinek, hogy szereti és sohasem is csókolt, mert nem szeretett senkit.

S azután, szépségének teljes virágában, amikor már nagyon meggyülölte az életet, az embereket és saját magát, egyszer csak eltünt a nagyvárosból. Eladta a drága butorait, a selyemtüggönyeit s vett egy ripsz garniturát, egy csomó festett butort és fehér csipke függönyt. Az uszályos pongyoláit levágatta s kötönynyel előtte sőpörgetett valahol a havasok közé rejtett házacskájában, ahonnan nem látott egyebet, mint medvét, mócokat és füstölő hegyeket.

S ott tisztogatta a sárba esett szárnyait.

A császár és fővárosa. Berlinben izgatottan várják, mi lesz *Kaufmann* másodizben megválasztott polgármester ügyével. Ez a választás tudvalevően éppenséggel nincs inyére *Vilmos* császárnak, a berlini választók viszont nem tágítanak és *Kaufmannt* akarják második polgármesternek. Egy idő óta ebben az ügyben nem történt semmi sem. Annál jobban meglepte a berlinieket az a hir, hogy *Kirschner* főpolgármester és *Hoffmann* városi építési tanácsos a császár meghivására tegnap Hubertusstockba utaztak. Kirschner nem tett több kisérletet arra, hogy a császárnál kihallgatást eszközöljön ki s egy csöppet sem volt elkészülve *Lucanus* táviratára, amelyben arra kérte, hogy Hoffmannal együtt utazzék kedden Hubertusstockba. A császár nagyon barátságosan fogadta s a kihallgatás után ebédre hivta mindkettőjöket. A császár beszélgetés közben nemcsak az uj kutakat, hanem az összes tervezett városi épitéseket szóba hozta s arról biztositotta vendégeit, hogy rendkivül érdeklődik a főváros fejlődése iránt. Ebédközben *Kaufmann polgármester ügye is szóba került. Kirschner* a kihallgatásról kimeritő jelentést fog tenni a tanácsnak.

Mint egy berlini távirat jelenti, *Kirschner* főpolgármesternek és *Hoffmann* városi épitészeti tanácsosnak a császárnál való kihallgatásáról a reggeli lapok a következőket jelentik: A császár *Lucanus*, a titkos kabinetiroda főnöke jelenlétében fogadta a főpolgármestert és az épitészeti tanácsost, több függő épitészeti és forgalmi kérdést vetett föl s szóba hozta Kaufmann ügyét is. A főpolgármester elmondta, milyen helyzetben van a városi közigazgatás. A császár épp oly barátságosan bucsuzott el a főpolgármestertől és az épitészeti tanácsostól, mint a hogy fogadta őket. Este a főpolgármester és Hoffmann tanácsos a császárnál ebédre voltak hivatalosak. A városi képviselőtestületben a baloldali képviselők azt fogják követelni, kogy *Kauffmann ügyét ujból behatóan tárgyalják.*

A *Berliner Tageblatt* ezt irja: Figyelemreméltó dolog, hogy az audienciát a császár maga kiváuta s igy a főpolgármester meg lett kimélve attól, hogy ujból kérjen a császártól kihallgatást. Mint ebből látható, Hubertusstockban nem viharos a hangulat s nincs meg a konfliktusra való törekvés. E szerint az egész ügy csöndesebb mederbe terelődött át s a szóbeli tárgyalás, melynek a hiányát annyira sajnálták, talán ezuttal is hozzá fog járulni a kétségtelenül meglevő elvi ellentétek méltányos kiegyenlitéséhez.

A berlini esti lapok szerint Kirschner főpolgármesternek a császárnál történt egy órai kihallgatása alatt csupán a Linden átmetszése a Märchenbrunnen és a Linden átalakitása került szóba.

Az afghanisztáni trónváltozás. A béke barátai nagy aggodalommal tekintettek az afghanisztáni eseményekre, amelyek könnyen háborus összekoccanást eredményezhettek volna Anglia és Oroszország közt. A veszedelemnek, ugy látszik, vége, mert egy szimlai távirat szerint a meghalt emir legidősebb fiát, *Habibulláh khánt emirré kiáltották ki.* A trónralépést *az uj emir testvérei elismerték.* Kabulban teljes nyugalom van.

Ez a távirat azért megnyugtató, mert könnyen megeshetett volna, hogy Oroszország ösztökélésére az uj emir valamelyik öcsese trónkövetelőnek lép fel s ezzel megnyilt volna a versengés Oroszország és Anglia közt. Az elhunyt emir angolbarát volt, halálos ágyánál, mint Kalkuttából jelentik, megható jelenet folyt le. A főurak megfogadták, hogy *Habibulláht* fogják uralkodójoknak elismerni. A haldokló emir intette a körülötte állókat, hogy *óvakodjanak Oroszországtól. Habibulláht* Indiában angolbarátnak tartják.

A szerb trónkövetelő Sándor királyról. A milanoi *Secolo* meginterviewolta *Karagyorgyevics* herceget, a szerb trónkövetelőt, aki a dolog természeténél fogva nem nagyon dicsérte *Sándor* királyt. Kijelentette, hogy ő a szerb trónról, amelyen atyja és nagyatyja ült, nem fog lemondani sohasem. A herceg meggyőződése szerint *Sándor* királynak igen sok a hibája, ő pedig Szerbiában napról-napra népszerütlenebb lesz. Nincs tehát már messze az idő, amikor a szerb trónon az Obrenovics-dinasztiát a Karagyorgyeviccsok fogják fölváltani. *Draga* királyné fivérének vagy *Mirko* montenegrói hercegnek jelölését a szerb trónra *Karagyorgyevics* herceg egyszerüen nevetségesnek tartja.

E helyen megemlitjük még, hogy *Sándor* király a nisi polgármester üdvözletére mondott válaszában, melyet legutóbb ismertettünk s melyben a trónutódlásra vonatkozó hiresztelésekre megcáfolta, a *cár barátságával* is eldicsekedett. Azt mondta ugyanis, — mint egy utólagos belgrádi távirat jelenti — hogy ő *házassaga óta* helyreállitotta Oroszországgal és az ő *felséges esketési tanujával*, a cárral az őszinte és benső barátságnak *ideiglenesen megszakadt* hagyományos kötelékeit.

Két év.

Budapest, október 9.

Két esztendő óta folyik Transvaalban és Oranjeban az az epikai nagyságu szabadságharc, amelyet a boerok fegyverei a hatalmas Anglia ellen vivnak. Holnap lesz ama napnak második évfordulója, amelyen *Krüger* ultimátumot küldött az angol kormánynak, miután az angolok már Indiából és Londonból temérdek csapatot küldöttek a két pór-köztársaság ellen. Hősöket termett azóta a boer föld, hontalan hősöket, akik a régi farmok üszkös romjai közt verekednek életre-halálra a szabadságért. Anglia az ultimátum napján hirdette, hogy rövid pár hónap alatt végez „a csőcselékkel.“ *Buller*, az akkori generalisszimusz, azt üzente az ujságok utján barátainak, hogy sietni fog Délafrikában gyorsan végezni a boerokkal, mert jelen akar lenni a legközelebbi londoni lóversenyen. Azóta két év mult el s ma az angol lapok azt irják, hogy a háboru eltart még legalább egy évig . . .

Nemcsak Angliát érinti szégyenletesen ez az évforduló, hanem Európát és Eszak-Amerikát is, az egész világot, ahol csak civilizált emberek laknak. A kormányok gyávasága mindenütt félve leült a kemence padjára s Pilátus mozsdótálában tisztogatta kezeit a boer vértől, amelyet nembánomságuk tapasztott rájok. Akár csak a szentszövetség idejét élnők . . .

Mint értékes emléket reprodukáljuk itt azt a két táviratot, amely a tragikus harc megkezdését jelezte ezelőtt két évvel. A táviratok igy szóltak:

London, október 10.

Chamberlain államtitkár ma táviratot kapott *Milner* kormányzótól, aki közli, hogy a pretoriai angol ügyvivő táviratilag értesitette őt, hogy *Leyds* államtitkár jegyzéket adott át neki, melyben a transvaali kormány a következőket követeli:

1. hogy a két fél közt fennforgó összes vitás pontok választott biróság utján vagy más, Anglia és Transvaal közt megállapitandó barátságos módra szabályoztassanak;

2. hogy a Transvaal határán levő angol csapatokat haladéktalanul vonják vissza;

3. hogy az 1899. junius 1-eje óta Dél-Afrikába érkezett csapatok bizonyos idő alatt, mely Anglia és Transvaal közt megállapitandó lesz, Dél-Afrikából visszavonassanak, amivel szemben Transvaal jót áll arról, hogy az ujabb tárgyalások alatt semmiféle támadás nem történik az angol birtokok valamely része ellen. Ha e feltétel elfogadtatik, Transvaal kész lesz a fegyveres burghereket a határról visszahivni.

4. Hogy a tengeren utban levő csapatok Dél-Afrika egyik részében se szállittassanak partra.

Transvaal *sürgősen rögtöni igenlő választ követel* erre a négy pontra és kéri az angol kormányt, hogy szerdán, e hó 11-ikén délután öt óráig válaszoljon. A kormány hozzáteszi, hogy abban a váratlan esetben, ha a válasz nem lenne kielégitő, mely sajnálatára *kényszeritve érezné magát az angol kormány akcióját formális hadüzenetnek tekinteni* és hogy a következményekért *nem vállalja el a felelősséget* és a Transvaal határa ellen irányuló ujabb csapatmozdulatok esetére kénytelen lenne ily mozdulatokat szintén formális *hadüzenetnek* tekinteni.

London, október 11.

A kormány *Krüger ultimátumára azonnal röviden válaszolt.* Az angol válasz már most Pretóriában van. Az angol kormány sajnálatát fejezi ki az ultimátum felől s megjegyzi, hogy *nincs rá mit felelnie.* Ennek következtében *ma délután 5 órakor pretóriai idő szerint* (budapesti idő szerint négy óra tiz perckor) *valóságos háboruállapot állt be Anglia és Transvaal között.*

*

Mai táviratainkban a következők:

Fokváros, október 9.

A Fokgyarmat Wynberg, Simonstown, Port-Elisabeth és East London járásaiban kihirdették a hadi jogot.

Fokváros, október 9.

Az ostromállapotot Fokvárosra és a fokvárosi kerületre nézve is kihirdették.

London, október 9.

Lord *Kitchener*nek egy pretóriai távirata szerint *Littleton* tábornok jelenti: Kitchener csapatainak egy része északnyugat felé menet a Revaan-folyón átvezető hid közelében e hó 6-án a boeroknak *Botha* parancsnoksága alatt álló főseregére bukkant, mely észak felé vonult. Vryheidtől keletre 20 mérföldnyire harcra került a dolog, mely alkalommal angol részről *Pükington* hadnagy és a 18. huszárezred két altisztje elesett és tiz ember megsebesült. Kitchener még érintkezésben van az ellenséggel. A boerok otthagyták szekereiket Stabankulo közelében. Az angol csapatok e helyhez dél felől közeledtek.

HIREK.

Folt, amely tisztit.

Tehát ismét kitisztitotta valaki a saját becsületét — másnak a vérével. Ezuttal Bécsben esett meg a folttisztogatás.

Megesett pedig olyan formák között, hogy tömörebben nem kerülhetnek egymás mellé azok a tényezők, melyek a párbajt érdekessé és romantikussá teszik. A bécsi lapok szerint szerepet játszik ebben a *társadalmi halálos ítéletben* ifjuság, szépség, szerelem, családi tüzhely, megcsalt férj, társadalmi kényszer és egy keresztüllőtt huszonötéves férfisziv. A háttérben pedig kitépett lapjai láthatók a jövendő könyvének, melyekre az van ráirva, amit ez a fiatal sziv az élettől remélt. Láthatók ezenfelül kisajtolt könnyei azoknak, akik az áldozatul esett fiatal embert fiuknak nevezték.

L. E. gyáros párbajban megölte Szoyka huszárhadnagyot. Suttogó hangok szerint a párbaj oka: vonzalom, szerelem. Az egyik hirforrás szerint a huszárhadnagyot bizalmas barátság füzte L. E. családjához. A másik forrásból pedig érdekes részlet gyanánt bugyog ki az a hir, hogy a gyáros felesége bevallotta férjének a huszárhadnagy iránt érzett szerelmét.

E részleteket romantikus egészszé összeforrasztani könnyü dolog. Lehet, hogy aszszonycsábitás volt a párbaj inditó oka. Az is lehet, hogy a német poéta szavai nyertek ujabb igazolást, amelyek szerint:

Ein Thor ist immer willig,
Wenn ein Thörin will. —

Akárhogyan történt, de annyi bizonyos, hogy az ilyen előzmények után a megrenditő és véres és tragikus befejezést föltétlenül jóváhagyja a legfőbb fórum — a közvélemény. Ilyenkor a közvéleményt két lélekbeli faktor dominálja. Ez a két lélekbeli faktor: *a közös hiuság* és *a speciális gyávaság.* A speciális gyávaság felhasználja ilyenkor a kedvező alkalmat arra, hogy a helyeslésben benne rejlő kegyetlenség által a hősiesség látszatát öltse magára és a személyes bátorság hazug külszinében sütkérezzék. A közös hiuság pedig soha sem képes lemondani arról az élvezetről, hogy embervérrel festegesse a maga ideáljait. Mert nincs az alacsony emberi léleknek magasabb szárnyalása, mint az, mely véres jelenetekkel és a halálhörgés disharmonikus dallamaival delek tálja a fantáziát. A közhangulat mindig jogosultnak fogja vallani a halálos végzetü párbajt, valahányszor asszony és szerelem és házasságtörés settenkedik a háttérben, mert ez a kemény itélkezés odakölcsönzi a szilárdság és merészség látszatát annak is, aki — papucshős.

És a közfelfogás hatása és pressziója alatt mosolyogva lép ki az *esetleges vesztőhelyre* a fiatal férfi, mert a közfelfogás — az ő saját hiuságánál fogva — ő rá nézve is sokkal nagyobb hatalom és jelentékenyebb tényező, mint az a gyöngédség, melylyel az anyai szivnek tartozik. Ha azután véletlenül oda furakodik az ólomgolyó, ahol a sebesülés ajtót nyit a halálnak, akkor vonagló fájdalommal vánszorog elő az anya, ráborul a fiatal halottra, egy ideig jajgat és zokog s nemsokára megkövül benne a szülői fájdalom.

Ezzel a komoly, mély és szent fájdalommal szemben győzedelmes ellenfél a párbajra ösztökélő közvélemény. A közvélemény megparancsolja a párbajt és az egyes engedelmeskedik a parancsnak.

Tulajdonképpen pedig mi ily esetek alkalmával a közvélemény?

Langyos érzelmek keveréke, másodrendü hangulatok gyüjteménye, a milliók hiuságának találkozója, légyottja. A legutolsó anyai szív fájdalmában is sokkal több az erkölcsi érzés és az ethikai tartalom, mint az egész kontinens közhangulatában.

F. G.

Budapest, október 9.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **A király Gödöllőn.** *Bécs*ből jelentik, hogy a király október közepe táján Gödöllőre utazik, ahol két hetet fog tölteni. Gödöllőn nagy udvari vadászat lesz, amelyen a királyon kivül *Ferdinánd* toskánai nagyherceg, továbbá *Lipót* és *György* bajor hercegek is meg fognak jelenni.

— **Az olasz királyi pár Milanóban.** A milanóiak nagy lelkesedéssel ünneplik az olasz királyi párt, amely most időzik elsőizben a nagy olasz gyárváros falai közt. A királyi pár a nevezetességek megtekintése után megjelent a palota erkélyén és megköszönte a palota előtt összegyült lakosság ovációit. Este hetven teritékü diszebéd volt. A lakoma után a lakosság fáklyásmenetet rendezett, amely alatt több zenekar a király-indulót játszotta a közönség élénk tetszése mellett. A királyi pár ismételten megjelent az erkélyen, hogy megköszönje az ovációkat.

Viktor Emánuel király tegnap a *lombardiai békeegyesület* küldöttségét fogadta, amely a nemzetközi béke-egyesület föliratát nyujtotta át neki. A fogadás részleteiről nem adtak ki hivatalos jelentést.

— **A király a khinai áldozatokról.** Mint egy bécsi táviratunk jelenti, a *király* a következő *parancsot* intézte báró *Spaun*hoz, a haditengerészet parancsnokához:

Haditengerészeti parancsnokomnak!

Velem együtt mélyen gyászolja a haza hajóhadam ama vitéz tengerésztisztjeit és legényeit, akik a legutóbbi zavargások idején Khinába küldött hajók állományához tartozván, kötelességük hü teljesitésében életöket vesztették. Akarom, hogy derék haditengerészetemnek az emlitett hadiesemények alatt harcban elesett, vagy a fáradalmakba belehalt összes tagjainak nevei a pólai *Madonna del Mare* haditengerészeti templomban elhelyezendő *méltó emléktáblán* minden időkre megtartassanak a hazának megtisztelő emlékül. Utasitom önt, hogy ennek megfelelően tegyen nekem alkalmas előterjesztéseket.

Bécs, 1901. október 7-én.

Ferenc József.

— **Waldersee olasz rendjele.** Rómából jelenti egy távirat, hogy *II. Viktor Emánuel* király *Waldersee* tábornagynak, „elismerésül azért a fényes kiengesztelő müveletért, amelyet mint a khinai nemzetközi csapatok parancsnoka véghez vitt és amelyért az általános csodálkozást vivta ki," a savoyai katonai rend nagykeresztjét adományozta.

— **A király elismerése.** Dr. *Hóman* Ottó kultuszminiszteri tanácsost nemrég saját kérésére nyugalmazták. A király ez alkalomból, mint a hivatalos lap mai száma közli, dr. Hómannak buzgó s sikeres szolgálatáért *elismerését* fejezte ki.

— **Kozma Sándor siremléke.** *Kozma* Sándornak, a nagynevü királyi főügyésznek a kerepesi-uti temetőben lévő sirja fölé emlékszobrot állit a magyar jogászvilág, a birói és ügyészi kar. Az emlékművet most mintázza *Kallós* Ede, a kiváló szobrász ujpesti uj mütermében. Az emlék ődisze Kozmának sikerült képmása, amelyet bronzból fognak elkészíteni. A siremléket nemsokára felállitják a temetőben.

— **A budai rabbi beiktatása.** Azok az ellentétek, amelyek az uj budai rabbi megválasztása körül támadtak, *Weiszmann* hitközségi titkár közbenjárására elsimultak. Az uj rabbit dr *Kiss* Arnoldot ennélfogva e hónap 15-én ünnepélyesen beiktatják.

— **Az ügyvédi vizsgák eredménye.** A budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt a mult héten tizenegyen jelentkeztek vizsgára. Ezek közül hetet képesitettnek jelentett ki a bizottság, négy jelentkező pedig megbukott.

— **Az Ujságirók Egyesületéből.** A *Budapesti Ujságirók Egyesületének* segitőalap-igazgatósága ma délután *Csiklay* Lajos elnöklete alatt ülést tartott. *Szatmári* Mór főtitkár előterjesztései után bemutatták a segitőalap utolsó nyolc havi müködéséről szóló kimutatást. A segitőalap igazgatótanácsa a közgyülés óta le olyt nyolc hónapban egyesületi tagoknak segélykölcsönképp 2550 koronát, betegápolásra 1439 koronát és segélyezésre 130 koronát utalványozott ki, nem egyesületi tagok segélyezésére pedig 556 koronát osztott ki. A mai ülésben egyesületi tagoknak 572 koronát szavazott meg segélykölcsönképp és nem tagok segélyezésére 80 koronát szavazott meg az igazgatótanács.

— **Merényletterv a pápa ellen.** A milanói *Corriere della Sera* azt a szenzációs hirt kapta Rómából, hogy *Gladinovics*, a Rómában elfogott dalmata *merényletet akart elkövetni a pápa és várható utóda, Parocchi bíboros ellen.* Az olasz lap hiradása szerint *Gladinovics*, mielőtt Spalatóból elutazott, több barátja előtt igy nyilatkozott:

— Rómába utazom, hogy a dalmatákat a San-Girolamo-ügy miatt megbosszuljam!

Amikor *Gladinovics* Spalatóból eltünt, az osztrák rendőrség figyelmeztette a római rendőrséget, hogy *Gladinovics*nak, aki oda fog érkezni, veszedelmes szándékai vannak. *Gladinovics*, mikor Anconában a hajót elhagyta, ugy intézte a dolgot, hogy nem ismerték föl, ugy hogy akadálytalanul utazhatott Rómába. Rómában egy szegényes vendéglőben fedezték föl a nyomát, de onnan is eltünt, mig végre a rendőrség az utcán tartóztatta le, ahol hosszu szakállával és hajával s *exaltált viselkedésével* magára vonta a rendőrség figyelmét. Mikor kihallgatták, beismerte, hogy az volt a szándéka, hogy *a pápát és Parocchi bibornokot meggyilkolja.* Az orvosok azt hiszik, hogy *Gladinovics elmebeteg.*

— **Podmaniczky-lakoma.** A belvárosi polgári kör ma este a Koronaherceg-utcában lévő helyiségeiben fényes diszlakomát rendezett abból az alkalomból, hogy báró *Podmaniczky* Frigyest immár harmadizben megválasztották a negyedik kerület képviselőjévé. A lakomán fényes és előkelő társaság gyült egybe. Az első felköszöntőt *Kautz* Gyula, az osztrák-magyar bank volt főkormányzója mondta a királyra. Utána *Láng* Lajos a kör elnök szólalt fel. Mélyen átgondolt, szép beszédben méltatta báró Podmaniczky Frigyesnek, a szabadelvüpárt közbecsülésben álló elnökének, s a Belváros képviselőjének érdemeit s poharát is reá üritette. Az illusztris társaság lelkes éljenzéssel fogadta a beszédet s hosszas ovációkban részesitette báró Podmaniczkyt. Ezután az ünnepelt állott föl szólásra s Láng Lajost, a kör buzgó elnökét és dr. *Kunz* Jenő választási elnököt köszöntötte fel. *Láng* Lajos ujabb beszédében *Kanitz* József ügyvivő igazgatóra s dr. *Gergő* Izorra emelte poharát, akik a mai lakomát rendezték. Sok felköszöntőt mondtak még ezután s a diszes társaság a hajnali órákig maradt együtt Banda Marci vidám muzsikája mellett.

— **Lueger a karó közt.** Az örökösen hepciáskodó és a komoly számonkérés elől mindig gyáván meghunyászkodó Luegert, Bécs városa hirhedt polgármesterét végre elérte a megérdemelt sorsa. Bécsi főuri és katonai körökben kimondták rá a bojkottot: a császárváros basája karó közé került. Valóságos mozgalom indult meg a hatalmas polgármester ellen: oka e mozgalomnak az az az affaire, amelybe *Lueger Ofenheim* lovaggal került a bécsi vizmüvek miatt. Lueger visszautasitotta a kihivást és másnap a városi közgyülésen eldicsekedett vele, hogy ellenfelének két törzstiszt-segédje előtt alaposan kifejtette a párbajról táplált véleményét. Azt is mondotta a többi között Lueger, hogy a két törzstiszt csak *kelletlenül, kényszerüségből vállalta el* a segédkezést s nem titkolták, hogy *csak felsőbb parancsnak engedelmeskedtek.* E gavalléros eljárás következtében Ofenheim lovag párbajsegédei legközelebb tiszti becsületbiróság elé fognak kerülni és *nem lehetetlen, hogy elvesztik arany kardbojtjukat.* Lueger hamarosan megkapta a magáét. Most, hogy a pomológusok kongresszusának tiszteletére rendezendő lakomára meghivta a többek között gróf *Attems* és gróf *Harrach* kongresszusi tagokat is, gróf *Harrach* nem jelent meg, de sőt nem is válaszolt a meghivásra, gróf *Attems* pedig visszaküldötte a meghivót Luegernek, s mellékelte hozzá névjegyét, amelyen aláhuzta e szavakat: *Cs. és kir. őrnagy.* Egyebet nem is irt a névjegyre. Ellenben irt egy levelet a *N. W. T.* szerkesztőségéhez. Ez a nyilatkozat igy hangzik:

Tisztelt szerkesztőség!

Becses lapjának mai közleménye kapcsán kijelentem, hogy eljárásomban az a szempont vezetett, hogy uriembereknek, gentlemaneknek kivétel nélkül csak egy véleményük lehet a becsületről s ugyanezt a nézetet vallja minden katonatiszt és minden osztrák arisztokrata. Eljárásommal csak ezt az egyet akartam dokumentálni.

Tisztelettel:

gróf *Attems* Henrik.

Főuri körökben — hir szerint — elhatározták, hogy *Luegerrel sem hivatalosan, sem a magánéletben többé nem fognak érinkezni.*

— **Halál a tárgyalóteremben.** *Pétervár*ról jelentik, hogy *Uchtomszkij* herceg tegnap egy törvényszéki tárgyalás alatt rosszul lett és meghalt. A herceget, aki mint diplomata és publicista kiváló érdemeket szerzett, szivszélhüdés ölte meg.

— **Lakoma a földmivelésügyi miniszter tiszteletére.** A *Darányi* tiszteletére a budai Vigadóban folyó hó 12-én rendezendő lakoma este 7 órakor kezdődik.

— **A cárné és Draga királyné.** Sándor király épp most dicsekedett el Nisben azzal, hogy ő mint állitotta helyre a házassága óta az orosz cárral, az ő felséges esketési tanujával a régi jó viszonyt. A kis király célzatosan hangsulyozta a *házasság* és az *esketési tanu* szavakat, ezzel akarva jelét adni annak, hogy a cár helyeselte Masin Draga asszonynak a trónraemelését. És Draga asszony szorgalmasan varratta és himeztette a drága viganókat, hogy csillogó diszben jelenjék meg vendégül a cári pártfogó és felséges hitvese előtt. De a belgrádi konak és a pétervári Téli-palota nagyon messzire esik egymástól s csak azért, hogy valaki a belgrádi konakban királyné, még nem lehet a Téli-palotában — vendég sem. A cár politikából és jólelküségből helybenhagyhatta a kis Sándor házasságát, de a cárné nem tartja magához méltónak az egykori özvegy mérnöknét, aki bizonyára egyenrangunak képzelte már magát Európa többi koronás asszonyaival, tehát a carevnával is. Berlinből az az értesülés érkezik hozzánk, hogy a *szerb királyi pár lemondott pétervári utitervéről.* A pétervári látogatás elmaradásának az az oka, hogy *a cárné nem hajlandó Draga királynét fogadni.* Berlini udvari körökben beszélik, hogy hiábavaló volt minden rábeszélés, a cárné hajthatatlan maradt. Masin Draga elteheti cifra viganóit felsült reményeinek többi emlékei — a pólyák mellé.

— **Halálos pisztolypárbaj.** A *bécsi* katonai lovagló-iskolában halálos végü pisztolypárbajt vivtak tegnap *Löwenfeld* Ernő gazdag gyáros és *Szoyka* Benő huszárhadnagy, a Ferenc Szalvátor-ezred tisztikarának egyik fiatal tagja. A párbaj a lehető legszigorubb feltételek mellett ment végbe s a segédeken és orvosokon kivül senki sem lehetett az élethalál-küzdelem tanuja. A hadnagyot elkisérte a párbaj szinteréig nevelőatyja, aki azonban kénytelen volt megnyugodni a segédek olyatén rendelkezésében, hogy egy mellékteremben várja be a párbaj lefolyását. Löwenfeld segédei voltak: *Jacobsohn* ügyvéd és *Rericha* főhadnagy, Szoyka hadnagynak *Jekelfalussy* ezredes és *Végegyházy* Veégh huszártőhadnagy segédkeztek.

Déli fél tizenkét órakor érkeztek meg a párbajozók kiséröikkel a lovagló-iskolában és azonnal intézkedtek, hogy váratlan beavatkozás meg ne akaszsza a párbajt. Az esetleges beavatkozás meggátlása végett huszárok állották körül a helyiséget s egyuttal őrt állottak a bejáratoknál is. Vontesövü pisztolyokat adtak az ellenfelek kezébe s negyven *lépésnyi* távolban állitották őket fel egymással szemben, azzal a kikötéssel, hogy mind a két fél tiz lépést tehet célpontja felé. Az első golyóváltásnál mind a két fegyver csütörtököt mondott. A második golyóváltásnál csupán a hadnagy pisztolya mondott csütörtököt ellenben Löwenfeld Ernőé kiröpitette a golyót, mely *Szoyka mellét és szivét furta keresztül.* A sebesült összerogyott és néhány pillanat mulva meghalt. Nevelőatyja ekkor kirohant a szomszéd szobából, a haldoklóhoz szaladt és ott elájult. A párbaj befejezése után a segédkező tisztek jelentést tettek a bécsi térparancsnokságnak, a katonai hatóság pedig azonnal értesitette az államügyészséget. Löwenfeld negyvenéves férfi, gazdag ember, nagy tekintély környékezi és tizennégy év óta nős. Szoyka huszárhadnagy huszonötéves, legutóbb *Miskolczon* volt állomáson. Allitólag igen benső viszony füzte Löwenfeldhez és családjához, mely azonban az utóbbi napokban gyanusító magyarázatokra szolgáltatott okot. A párbaj okát találgató hirek között szerepel az is, hogy Löwenfeld felesége bevallotta volna férjének a hadnagy iránt érzett szerelmét.

— **Uj telefon-hivatalok.** A kereskedelemügyi miniszter a vasvármegyei törvényhatósági távbeszélőhálózatba kapcsolt *Sárvár* központot a helyközi távbeszélő forgalomra megállapitott dijszabás és feltételek mellett a mult hónap 23-ikán a belföldi helyközi távbeszélő forgalomba bevonatta. Békés vármegyében a békés-csabai 2. számu postahivatalnál ezzel egyesitett táviróhivatal rendeztetett be. Biharvármegyében a *bihardiószegi* posta- és távbeszélő-hivatalnál ezzel egyesitett táviró-hivatalt rendeztetett be; végül a nagytapolcsány—bossány—trencséni helyiérdekü vasutnak Nyitra vármegyében fekvő *Chynoran*, Trencsén vármegyében fekvő *Sztricze, Rúbény, Trencsénbaán, Ozor, Szvinna, Ólvedmticz, Szoblahó, Turna, Trencsén*-alsóváros nevü vasuti táviróhivatalait állami és magántáviratok kezelésére felhatalmazta.

— **A boritaladó leszállitása.** Több város azzal a kérelemmel fordult *Lukács* László pénzügyminiszterhez, hogy szállitsa le a boritaladót. A pénzügyminiszter most válaszolt a városok kérésére. Leiratában hangsulyozza a miniszter, hogy a pénzügyminisztériumban most folynak az adóreform munkálatai, melynek befejeztével a boritaladót *egységesen le fogja szállitani*, addig azonban, mig az adóreform kérdését a törvényhozás nem rendezi, semminemü engedményeket sem tehet.

— **Árviz Spanyolországban.** A *Kölnische Zeitung*nak táviratozzák, hogy Spanyolországban országszerte nagy árviz pusztit. *Gandiá*ban, *Valencia*ban temérdek házat és az egész termést elragadta az árviz. Százakra megy a halottak száma.

— **Pártoljuk a hazai ipart!** A jelszó szép, céltudatos gazdasági politika az alapja, hivei egyre gyarapodnak s gyakorlatban mégis furán érvényesül. Ma például a budapesti mészárosipartestület ad példát arra nézve, hogyan kell a külföldi ipart támogatni s a hazait mellőzni. Az ipartestület *Varga* István elnöklésével rendkivüli közgyülést tartott, amelyen dr. *Maislis* Mór iparhatósági biztos is jelen volt; tárgyalták pedig a faggyu-gyár létesitésére beérkezett ajánlatokat. Az elnök bejelentette, hogy három ajánlat érkezett be, kettő hazai, a harmadik egy bécsi gyártól. Az egyik hazai ajánlattevő 43,500 koronát, a másik 44,500 koronát kér a gyári berendezésért, mig a bécsi gyár 48,500 koronára szabja a diját. A legdrágább tehát a bécsi gyár ajánlata, mivel azonban a magyar ipart pártolni kell, hát — sutba az olcsóbb, hazai ajánlatokkal! — a gyári berendezések szállitását a bécsi gyárosra bizta a közgyülés. Nincs ebben a határozatban logika, jóllehet a gyülés mindennemü argumentumokkal próbálkozott megtámogatni. Elmondták, hogy a bécsi gyár készitette a bécsiek faggyuolvasztóját is, hogy a bécsi gyáros magyar ipartelepeknél fogja rendelései nagy részét eszközölni, hogy a gyár épületét s fölszerelését ugyis magyar iparosok készitik, hogy óvatosnak kell lenni... E pompás érvek után aztán — egy szavazat hiján — egyhangulag a bécsi gyáros javára döntött a közgyülés. A jelenvolt iparhatósági biztos is a bécsi ajánlatot pártolta, jóllehet tudomása van arról — minként maga elmondta — hogy a kereskedelemügyi miniszter ebben az ügyben is a hazai gyárosok pártolása mellett volt. De hát a bécsi gyáros — ezt sokat hangoztatták — megbizhatóbb a magyarnál. A magyar gyárosok bizonyára megtalálják majd a módját annak, hogy ezt az alaptalan vádat megcáfolják, de meg kell találniok a módját annak is, hogy a magyar érdekeket ne lehessen ily könnyen kijátszani, mint ahogy ma történt. Hiszen magyar gyárosra kellett volna még akkor is bizni a munkát, ha drágább lett volna a hazai ajánlat, hát még a jelen esetben, mikor a magyar gyáros négy-ötezer koronával olcsóbban ajánlkozott. A gyár létesitése alkalmából egyébként *Schubert* Sándor helyesen fejtegette, hogy a feldolgozandó anyag értékesitésének milyen üdvös lesz a hatása s kérte a tagokat, hogy a vállalatot támogassák.

— **Halál az őrségen.** Két hónap előtt történt a bécsi központi temető közelében, a lőportorony mellett, hogy egy *Lovienics* Sztankó nevü bosnyák baka, aki éppen őrségen volt, agyonlőtte *Lederer* Sebestyén államvasuti gépgyári munkást, mert az Állj, ki vagy? jelszóra nem engedelmeskedett, hanem közeledett a lőportoronyhoz. A bosnyák katona ellen vizsgálatot indittottak. A hadbiróság megdicsérte a közlegényt és az ezredparancsnoknak ajánlotta őt tizedessé való kinevezésre. Egyuttal előjegyezték a bosnyák katonát a csendőrségi szolgálatra.

— **Vidéki szurnalisztika.** A Kassán megjelenő *Gyakorlati Mezőgazda* cimü gazdasági szaklapnak, az Abauj-Torna vármegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönyének főszerkesztését *Gerlóczy* Géza, gazdasági tanintézeti tanár, jeles gazdasági iró, a lap eddigi felelős szerkesztője vette át.

— **Megszökött rab.** *Temesvár*ról jelentik, hogy ott ma reggel nagy riadalmat okozott egy hosszabb időre elitélt rabnak a szökése. *Romanov* Mihály bankóhamisitásért hosszabb időre el volt itélve s mivel eddig jól viselte magát, ma több rabtársával fát vágattak vele a törvényszéki hivatalok számára. Romanov egy őrizetlen pillanatban kiosont az udvarból, de szökését csakhamar észrevették s üldözésére siettek. A szökevény a várterületen keresztül egyenest a Bégának tartott, átuszta s a másik part mentén elterülő kukoricaföldeken eltünt. Az egyik fogházőr azonban egy arra karikázó urtól elkérte a biciklit s csakhamar utólérte a szökevényt, aki már ekkorára ugy ki volt merülve, hogy ellenkezés nélkül megadta magát. Vasraverve vitték ismét a börtönbe.

— **Halálozás.** Lugosi *Szabó* János 48-as honvédtisztmai 83 éves korában *Bozovics*on meghalt. Az elhunytban *Szabó* Gusztáv bozovicsi főszolgabiró, édesatyját gyászolja.

— **A szegzárdi sikkasztás.** *Szegzárd*ról táviratoznak: Az *Antal* Fereno-féle sikkasztási ügyben most érkezett le Szegzárdra a belügyminiszter itélete. A miniszter *Tóth* Andor gyámpénztári számvevőt állásától felfüggesztette. *Modly* László vármegyei főpénztáros vagyonára pedig 60.000, *Kovács* Aladár gyámpénztári volt ellenőr vagyonára 6000 és *Surányi* Viktor alszámvevő vagyonára 5000 koronáig rendelte el a biztositási végrehajtást.

— **Sztrájk egy selyemgyárban.** *Szegzárd*ról jelentik, hogy tegnap a Tolnán lévő állami selyemgyárban a munkásnők egy része megszüntette a munkát s kijelentette, hogy addig nem dolgozik amig a mostani tizenegy és fél órai munkaidőt tiz órára le nem szállitják. Az ügyben a vizsgálat vezetésére a szegzárdi szolgabirói hivatalt kérték fel. A vizsgálat feladata lesz megállapitani, hogy van-e jogos panasszuk a munkásnőknek a selyemgyári igazgatóság ellen.

— **A csipősnyelvü Galliffet.** A Dreyfus-pör idejéből ismert francia hadügyminiszter, *Galliffet* tábornok furcsa módon adott magáról életjelt. A becsületrend kancellári hivatalában most lezajlott kisebbrangu botrány alkalmából a következő levelet intézte a *Gaulois* szerkesztőjéhez.

Uram.

Visszavonultan élek, s igy nem sokat tudok a legujabb affaireről. De azt hiszem, jó volna törvényt alkotni amely elrendelné, hogy minden francia *már születésekor megkapja a becsületrendet.* Igy aztán a jelenlegi és minden jövendő kormány megszabadulna a zaklatásoktól. Mindenkinek volna kitüntetése, tehát senkise vágyakoznék utána.

Tisztelettel

Galliffet tábornok.

Nem is rossz tréfa egy republikánus tábornoktól . . .

— **Schostag igazgató — rablógyilkos?** *Boroszló* városát egyik szenzáció a másik után éri. Alig dördült el a revolverlövés, amely *Schostag*, a tönkrement *Hajózási Társaság* igazgatója életét oltotta ki, egy ujabb rémhir járja be a várost. Amint *Boroszló*ból jelentik, *Schostag* hagyatékában sok ékszert találtak, amely egy *1894-ben megölt és kirabolt félvilági hölgy tulajdona volt.* 1894. november 5-ikén *Gross* Elza, a félvilág egy ismert szépsége, akit Aranyos Elzának becézgettek, rablógyilkosságnak esett áldozatul. Ezen a napon reggel kilenc órakor egy fiatalember jelent meg *Gross* Elza fényesen berendezett lakásában. A leány több megbizással elküldte cselédjét. Amikor a cseléd visszatért, zárva találta az ajtót, mire eltávozott abban a hiszemben, hogy urnője alszik. Mikor délután négy órakor *Gross* Elza egy barátnője szintén zárva találta a lakást, lakatost hivattak, aki feltörte a zárat. Rettenetes látvány tárult szemük elé a hálószobában. Ingre vetköződve feküdt hanyatt nagy vértócsában a szerencsétlen leány. *Nyakát óriási tátongó seb övezte köröskörül:* nem csupán gégéjét, de a jobb oldali ütőeret is a nyakán késsel vágták át. Hogy *Gross* Elza rablógyilkosságnak esett áldozatul, kétségen kivül volt, mert nem találták meg a meggyilkoltnak 1500 márkányi készpénzét, se ékszereit, amelyek nagy értéket képviseltek. *Ezeknek az ékszereknek most találták meg a legnagyobb részét Schostag hagyatékában.* A rendőrség lázasan kutatja, hogy kideritse, vajjon része volt-e *Schostag*nak a leány meggyilkolásában, avagy minő módon jutott a rablott ékszerek birtokába. Most már bizonyos, hogy *Schostag* bukását vakmerő spekuláció okozta a berlini börzén. A tömeggondnok most a közbenjáró bankok ellen különbözeti keresetet indit. Az a hir, hogy *Schostag* esetleg a rablógyilkosságot is elkövette, óriási szenzációt kelt.

— **A praktikus angolok.** A *Vélo* cimü francia sportujság most érkezett száma nem mindennapi jelzőtáblák felirását közli. A két jelzőtábla Anglia legsziklásabb vidékéről való. Az egyik egy meredek uton áll s ezt a felirást viseli:

Bicikliisták!
Veszélyes ut!

Néhány lépéssel odább áll a másik tábla, amely az angolok praktikus gondolkozásmódjáról tesz tanuságot s amelyen a következő szöveg ékeskedik:

Kordágyat a legközelebbi házban lehet kapni!

A riasztó táblák ellenére is, mint az idézett lap mondja, nagy ezen az uton a kerékpáros forgalom.

— **Kereskedelmi és textilipar-tanfolyamok.** A kereskedelmi szakmüveltséget terjesztő egyesület választmánya tegnap tartott ülésén végérvényesen elhatározta, hogy textiláru tanfolyamot szervez. A tantolyamok felszerelésének költségeit a kereskedelmi miniszter fedezi. Beiratkozások az egyesületi titkárságnál (VI., Csengery-utca 45.) eszközölhetők.

— **Kifőzött leander.** A nyomoruság szertárában uj eszköz az, melyet egy szegény özvegyasszony használt föl arra, hogy örök békességet szerezzen önmagának és négy kis gyermekének. Egy battai asztalos, *Krasznai* Mihály kenyér nélkül hagyta hátra a családját. Az özvegy eleinte minden olyan munkát elvégzett, aminővel szegény özvegy asszonyok szokták a száraz kenyeret megkeresni. Utóbb az özvegyasszony megbetegedett s a kis családhoz beállitott a legborzasztóbb nyomor, mely előll Krasznainé csak egy mentséget ismert: a halált. Valami közönséges, megszokott gyilkosszerszámra nem telt neki s igy leanderleveleket gyüjtögetett, melyeket kifőzött s a gyermekei eledelébe tett. A leanderlevél kitünően bevált gyilkos portékának. Az asszony is, a négy gyermek is meghalt tőle.

— **Kiváló szerencse Töröknél!** E jelige alatt Török A. és Társa bankháza a tegnapi huzáson ismét 40.000 koronás nyereményt juttatott a 96626 $^{8}/_{5}$ számu sorsjegy tulajdonosainak. A folyó sorsjátékban a Török cég öt egymást követő osztályban öt nagy nyereményt fizetett ki vevőinek.

— **A cigaretta pusztitásai.** A második osztályu gimnazistának rendesen egyetlen forró vágya van, az, hogy szabadon cigarettázhasson s boldogtalannak érzi magát a miatt, hogy a tanoneiskolásnak e téren több joga van, mint neki. A második osztályos gimnazista tehát szomoruan ugyan, de mégis tovább cigarettázik s a tanoneiskolás vidáman teszi ugyanezt. A vége a dolognak az, hogy a tizenkét éves dohányzók száma nagyon megnövekedik s amit rendesen gyerekcsinynek néznek, az voltaképpen nem más, mint nemzeti szerencsétlenség. Az Országos Nemzeti Szövetség üdvös mozgalmat inditott a korai dohányzás ellen. Jelentkezésre hivta föl tagjait, hogy tartsanak előadásokat a korai dohányzás káros hatásairól s emeljék köztudattá, hogy fontos emberbaráti missziót teljesit mindenki, aki a gyerekek cigarettázásának, ahol csak lehet, utját állja. A szövetség felhivására számos orvos jelentkezett s késznek nyilatkozott, hogy a szövetséget fontos és érdemes missziójában támogatja. Az Országos Nemzeti Szövetség most már hozzá fog látni ahhoz, hogy minél nagyobb számu közönséget gyüjtsön össze szakelőadásainak meghallgatására.

— **Érdekes számok.** A magyar királyi központi statisztikai hivatal havi közleményének most megjelent füzetében Magyarország augusztus havi népesedéséről, a házasságokról s a kivándorlásról érdekes adatokat olvasunk.

Népesedés. Magyarországon augusztusban élve született 61.773 gyermek, halva 1197. Hét évnél fiatalabb korban 20.652-en, hét évnél idősebb korban 16.780-an haltak el ugy, hogy a halálozásoknak összes száma 37.432, a népesség természetes szaporodása tehát 24.341. Augusztus havában 3212-vel több a szaporodás, mint a mult év ugyane hónapjában, amikor is 1599-el több volt ugyan a születés, de a halálozás is több volt, még pedig 4811-el; a mult év 8 első hónapjában együttvéve azonban a szaporodás mégis 10.586-al volt több, mint a folyó év első 8 hónapjában amikor is kevesebb volt ugyan a halálozás 14.139-el, de kevesebb volt a születések száma is, még pedig 24.725-el. A születések aránya augusztus hóban legmagasabb volt a Tiszán tul, a legalacsonyabb pedig a Dunán tul. A megyék közül Csanád vármegyéé az elsőség, mig az utolsó helyre Hont vármegye került. Városi törvényhatóságaink közül a születések számaránya tekintetében Szabadka áll az első helyen, az utolsón Pécs. A halandóság legnagyobb volt a Tiszán tul, a legkisebb a Tiszán innen. Az egyes megyék közül Békés vármegye mutatja a legkedvezőtlenebb. Besztercze-Naszód vármegye a legkedvezőbb arányszámot. Városi törvényhatóságaink közül aránylag a legkevesebb haláleset Sopronban történt a legtöbb Verseczen. A szaporodás legnagyobb volt a Tiszán innen, a legkisebb Erdélyben. A megyék közül Bereg, a városok közül Selmecz- és Bélabánya szaporodott legjobban. Pécsett a halálesetek száma felülmulta a születésekét. Augusztusban 63 olv község volt, amelyekben a halálozások a születéseket több mint 5-el multák felül s ezek közt hat olyan község volt, melyekben egy születés se fordult elő, a haláleseték száma pedig 6—10 közt váltakozik.

Házasság. Augusztus havában 6633 házasságot kötöttek. Az 1901. évi augusztus hónapja kedvezőbb volt a házasságkötésekre, mint az 1900 év ugyane hónapja, amely 5424 párt egyesitett. Az 5928 házasságkötésből arányiagosan a legnagyobb rész a Duna-Tisza közére esik, a legkisebb a Dunán tuira. A vármegyék közül arányiag Ugocsa-vármegyében kötötték a legtöbb házasságot a legkevesebbet Hajdu-vármegyében. Városaink közül a házasságkötések számaránya tekintetében Székesfehérvárét az elsőség, ahol 29 házasságot kötöttek, mig az utolsó helyet 11 házasságkötéssel Hódmezővásárhely foglalja el. Magyarországon augusztusban nyolcszáznegyvennyolc vegyes házasságot kötöttek. A keresztény-zsidó házasságok száma huszonnégy, mely számból kilenc esetben keresztény vőlegény vett el zsidóleányt, 15 esetben pedig keresztény leány lépett zsidó vőlegénynyel házasságra. A Magyarországon kötött 848 vegyesházasság 24 29%-ában 206 esetben jött létre megegyezés a születendő gyermekek vallása tekintetében, még pedig 89 esetben az apa, 117 esetben az anya vallása javára. A legtöbb megegyezés, számszerint 147 a római katholikus vallásnak kedvez; a református 16l javára 29, az ágostaiéra 22, a görög katholikuséra 5, az izraelitáéra 2 s a görög keletiére 1 megegyezés létesült. A 24 keresztény-zsidó házasság közül 5 esetben jött létre megegyezés, még pedig 3 esetben a keresztény s 2 esetben az izraelita vallás javára.

Kivándorlás. Augusztus hó folyamán Magyarországon 6419 utlevelet adtak ki. Az utlevelek tulajdonosainak összesen 865 utitársuk volt. Legtöbb utlevél Zemplén (786), Szepes (476), Szeben (412), Ung (387), Sáros (321), Nagy-Küküllő (288), Háromszék (262), Csik (217), Gömör (176) Brassó (165), Bács-Bodrog (165), Máramaros (146), Alsó-Fehér (121), Tolna (112) vármegyékbeli, továbbá Budapest (264) székesfővárosi, Pancsova (65) törvényhatósági jogu városokban illetőségü egyének részére adatott ki. Az utlevelek legnagyobb része Amerikába (2703), Európába (2635), Romániába (1047), Oroszországba (101) szólott.

— **Tüz a varrógépgyárban.** A Népliget közelében lévő varrógépgyárból ma éjszaka tüzet jeleztek a tüzoltóságnak. A jelentés ugy szólt, hogy nagy tüz pusztit a gyárban s a tüzoltóság nagy apparátussal vonult ki a gyárba. Itt azután kitünt, hogy a fényezőmühelyben gyuladt ki a mennyezet. A tüzoltóság hamarosan elfojtotta a tüzet. A tüz keletkezésének okát nem tudják. A kár nem nagy.

— **A Tisztviselőtelep válsága.** A fővárosi Tisztviselőtelepet válság fenyegeti. A válságnak az adókivető-bizottság az előidézője. A telep lakossága most arra kéri a pénzügyminisztert, hogy ne engedje tönkre tenni a főváros egyik legkedvesebb városrészét s ne engedje, hogy közegei holmi képzeletből vett áremelkedést töltételezve, szórványos példák alapján a hatezerötszáz forinton épült házakat tizenháromtizenötezerre becsüljék s ehhez képest adóztassák. Hiszen kétszáz forint már magában olyan összeg, hogy egy szegényebb sorsu család házbérének is ki kellene tennie belőle, nemhogy ennyit csak adóban követeljenek tőlük, pusztán azért, mert ingatlanuk van. A mozgalom vezetői elhatározták, hogy egész az országgyülésig viszik az ügyüket, és a törvényhozást fogják felkérni, hogy ne engedje földönfutóvá tenni a mai tulajdonosokat. Rá fognak mutatni arra az abszurdumra, hogy a főváros belső területén álló három-négyemeletes bérházak tulajdonosainak magánlakásával nem lehet egyformán megadóztatni az olyan családi ház tulajdonosát, akinek a házán telekkönyvi korlátozásképpen be van táblázva, hogy bérbeadható második-harmadik lakást építeniök nem szabad. Az ilyen igazi családi házat a fővárosban is házosztályadó és nem házbéradó alá kellene vetni, mint ahogy ezt a törvény azokban a vidéki városokban is megengedi, ahol az összeirt lakásoknak a fele nincs bérbeadva. A *Tisztviselőtelepi Kaszinó* legközelebb megállapitja a mentés akciójának módozatait. A telep lakosságának figyelemreméltó a kérése, a mozgalmat előreláthatólag siker is fogja koronázni, mert nagyon megérdemli a Tisztviselőtelep, hogy elháríttassék az a támadás, amely existenciáját fenyegeti. A telep alakulása idején a főváros kétszáz-hét tisztviselő-családnak mintegy negyvenezer négyszögöl városi területet adott ugyszólván teljesen ingyen. A terület leitári értéke tizenöt évvel ezelőtt négyszögölenkint nyolc forint volt, az egész háromszázhuszezer forintot ért tehát s a főváros odaadta őlét ötven krajcárjával, vagyis az egészet huszezer forintért. Az ajándéknak mélyrehatóan szociális jelentősége volt: a tisztviselő-osztály egy részét lekvőbirtok tulajdonosává akarta tenni a főváros, ezért adta nekik a fejedelmi ajándékot, az ötven krajcárt pedig azért szedte be mégis, hogy az ügylet még se lássék ajándéknak. Igy történt hogy kétszázhét hivatalnok-család öt-hatszáz forint befektetéssel fővárosi háztulajdonos lett s tizenöt éven át abban a reményben ringatta magát, hogy gyermekeire valami kis vagyont fog hagyni. Ám elmult a tizenöt esztendő és most előáll az állam, az ő adójával, és adókivető közegei kétszáz forint évi adót vetnek ki az apró családi házakra, mit sem törődve vele, hogy ezzel földönfutóvá teszik a telep lakosságának legalább a felét. Sokan, akik előre látják a veszedelmet, ami az általános elértéktelenedésből be fog következni, már most is nyakra-főre szabadulni igyekeznek a házuktól. Egy azelőtt tizennégyezer forintra tartott házat tizezer forintért adott el a héten a tulajdonosa, és még igy is nyert az ügyleten. Mert eddig hatszáz forint bért kapott érte, de ezután ebből kétszáz forint adóra negyven forint vizdijra fog menni, marad tehát háromszázhatvan forint jövedelem. A házon azonban van hatezerötszáz forint hatodfél százalékos bankkölcsön, ennek az évi törlesztése háromszázötven forint, maradna tehát a háznak egész haszna — évi tiz forint, de ez kevés a fönntartásra és javitásra. Szóval, a házra az állami adófizetés miatt rá kellene fizetnie. Hogy ellenben eladta, most sokkal jobban járt, mert háromezerötszáz forint készpénzt kapott, és ezért a takarékpénztárban négy percentet, vagyis évi száznegyven forintot kap. Erre persze az adókivető közegek azt válaszolják, hogy adja el más is a házát, ha sokalja, hogy az eddigi háromszázötven forint bankkölcsön-törlesztésre most még évi kétszáz forint adót fizessen. Csakhogy ha mindenki árulni kezdi a házát, akkor majd nem tizezer forintért fognak azok elkelni, hanem mélyen a bankkölcsön alatti áron. Ezt pedig nem szabad megengedni semmiféle adópolitika kedvéért sem.

— **Az elrabolt hittéritőnő.** Azt a macedon rablóbandát, amely magával vitte *Stone* amerikai hittéritőnőt, még mindig nem sikerült kinyomozni. Konstantinápolyi jelentések szerint a tizennyolc főnyi rablócsapat a török határon Gullepe falu közelében egy erdőben tanyázik. *Dickinson* amerikai konzul lépéseket tett a bolgár kormánynál és a szalonikii válnál, aminek következtében török és bolgár csapatokat küldtek ki együttes akcióra a rablók ellen.

— **Együtt a halálba.** Gyomáról táviratozzák: *Kiszely* János csendőrőrsvezető kedvesével, *Timár* Marival, egy endrődi tehetős gazda leányával egy vendéglőbe szállott meg, itt Kiszely előbb a leányt, azután önmagát agyonlőtte, mert a leány szülei nem akartak beleegyezni a házasságukba.

— **Rendőrt hirek.** *Stefanek* Mari 24 éves gyári munkásnő az Örnagy-utca 10. szám alatt lévő lakásán ma reggel marólugot ivott. Életveszélyes állapotban vitték a Rókusba. — *Kocza* István és *Berkes* János napszámosok ma a soroksári-ut 23. számu házban összevesztek és egymást összeszurkálták. Mindkettőt a Szent István-kórházba vitték. — Tegnap délben az eskütéri hid épitkezésénél a pesti oldalon egy férfi holttestét fogták ki a Dunából. A törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Ma éjszaka *Stipek* Péter budapesti születésü 18 éves szobrászsegéd a Népliget játszóterének egyik padján főbe lőtte magát és meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállitották. Öngyilkosságának oka gyógyithatatlan betegség.

— **Téli ruhák.** Rothberger Váci-utca 6-ik szám alatt levő dusan fölszerelt férfiruhatárában a régi ruhákat kicserélik, illetve az ujak vásárlásánál azok értékét beszámitják.

(x) **Menyasszonyi kelengye** egyszerü s amellett izletes kivitelben, legtartósabban kiállitva, Stern József-cég (Budapest, IV., Kálvin-tér 1.) remek kirakataiban ma és holnap megtekinthető.

(x) **Kérjünk mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E.** gyujtót.

A meggyilkolt kocsis.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, október 9.

Azt a titokzatos gyilkosságot, amely tegnapelőtt este a Fehérvári-uton történt, kideritette a rendőrség. *Vitéz* Mihálynak, a Kohn Lajos tejkereskedő-cég eltünt kocsisának holttestét ma megtalálták. Nincs már kétség az iránt, hogy az az ember gyilkolta meg, aki *Pöttös* Mihálynak mondja magát s akit a meggyilkolt tejeskocsiján fogott el a rendőrség. Albertfalván innen a budapesti határban egy trágyadombba elásva találták meg Vitéz Mihály holttestét. Gyilkosa a legnagyobb kegyetlenséggel végzett vele. Hátulról felugrott a kocsijára s egy előre elkészitett füzfahusánggal ugy vágta fejbe a gyanutlan embert, hogy az eszméletlenül fordult le a kocsiba. Azután kihajtatott vele Albertfalva felé; ott lerántotta a kocsiról, szétverte a fejét s azután a holttestet boásta egy közeli trágyadombba. Ott akadtak rá a munkások, akik a trágyadombot szét akarták hányni.

A meggyilkolt kocsis holttestének feltalálásáról ma reggel Kulhanek rendőrfelnéző tett jelentést a főkapitányságnak. A jelentés elmondja, hogy Albertfalva közvetlen közelében, de még a budapesti határban, a Bogisich-féle telken, amint a trágyadombot szét akarták hányni, az egyik munkás vasvillája beleakadt Vitéz Mihály holttestébe. Mikor a holttestet kiemelték, látták, hogy a feje egészen össze van törve. A gyilkos egy frissen vágott nagy doronggal verte össze az áldozat fejét. Ezt a dorongot is megtalálták, valamint a gyilkos véres cipőit is, közel a Bogisich-féle telekhez. A helyszini szemlére délben ment ki a vizsgáló-bizottság, amelynek tagjai voltak: *Tóth* János rendőrfogalmazó, *Perémy* Gábor vizsgálóbiró, *Námessy* kir. ügyész és több detektiv. Ami a főkapitányságon letartóztatott Pöttöst illeti, annak még ezideig a személyazonossága sincs megállapitva. Ő magát *Pöttös* Mihálynak mondja. A Gróf Haller-utcában levő lakásán tartott kutatás alkalmával azonban a rendőrség egy német cselédkönyvet talált, amelyen *Pits Mathias* név olvasható két helyen is. Csak utólag lett a név más tintával *Pöttös*re hamisitva. A cselédkönyv szerint *Pits* Mátyás csehországi posenthali (kaplitzi kerület) születésü, 20 éves kőmüves-segéd. A cselédkönyvet *Ziering* község előljárósága állitotta ki. A személyazonosság megállapitására az illető külföldi hatóságokat nyomban megkereste a budapesti rendőrség. A gyanusitott embert lelényképezték.

•

Mikor a bizottság visszaérkezett a Bogisich-féle telekről, ahol a meggyilkolt Vitéz Mihály holttestét megtalálták, *Tóth* János rendőrfogalmazó, aki az ügyben a vizsgálatot vezette, felhozatta a fogházból a gyilkossággal gyanusitott *Pöttös* Mihályt.

— No Mihály — szólt hozzá a fogalmazó — most már ne tagadj tovább; ugyis mindent tudunk. Megtaláltuk a Vitéz Mihály holttestét.

A kis, alacsony, ravaszképü ember egy darabig küzködött magával, azután egyszerre hangos sirásra fakadt. Jó darabig hullottak a könnyei, miközben a fogalmazó egyre a lelkére beszélt.

— Jól van, tekintetes uram — szólalt meg egyszerre Pöttös — beismerem, hogy én vertem agyon a Vitéz Miskát.

Ezután elmondta a megátalkodott ember a gyilkosság borzalmas részleteit. Ismerte már régebben Vitéz Mihályt s tudta, hogy ez estefelé Téténybe szokott menni tejért. Lesbe állt hát a Fehérvári-uton. Előbb azonban vágott egy hatalmas füzfahusángot s azt a kezébe fogta. Egyszer csak jött Vitéz a kocsival az országuton, befelé a fővárosba igyekezett. Mikor a kocsi elhaladt mellette, hátulról felugrott a saroglyába, két kézre fogta a husángot és fejbe kólintotta Vitéz Mihályt, aki szótlanul fordult le a bakról a kocsiba. Ekkor még élt a szerencsétlen ember, de elvesztette az eszméletét.

Pöttös Mihály erre visszaforditotta a lovakat s Albertfalva felé hajtott. Mikor a Bogisich-féle földekhez ért, ott lefordult az uttól balra s megállitotta a lovakat. Utközben azonban már minden értékes tárgyat elvett tőle. Itt azután az eszméletlenül fekvő embert lehuzta a kocsiról és addig ütötte, amig csak egy csepp élet volt benne. Mikor azt látta, hogy már nem mozog, lehuzta a csizmáit s a holttestet egy, a közelben lévő trágyadombhoz hurcolta, ott elásta s visszament a kocsihoz. Ezután, mint ki dolgát jól végezte, nyugodt lélekkel lefeküdt a kocsi alá és ott jól aludt hajnalig, amikor behajtatott a fővárosba s itt eladott huszonnégy korona áru tejet. A kocsin is tul akart adni, de ekkor elfogták.

— Hát azután mért követted el ezt a nagy bünt? kérdezte tőle a fogalmazó.

— Éhes voltam, tekintetes uram, nem volt egy betevő falatom sem s munkát se tudtam kapni. Eszembe jutott a Miska s elhatároztam, hogy megölöm és kifosztom.

Pöttöst a rendőrség holnap adja át a királyi ügyészségnek.

•

A rendőri sajtóiroda ma éjszaka a következő jelentést adta ki a rablógyilkosságról:

A Vitéz Mihály gyilkossági ügyében ma egy bizottság kiment a Fehérvári-utra s ott az uttól balra, a Bogisich-féle pusztán, mely hatvani Deutsch tulajdonát képezi, 45 lépésnyire az uttól nagy vértócsát, mellette négy darab koponyacsont-darabot és egy kiütött fogat talált. Egy közeli bordában találtak a detektivek egy füzfahusángot, egy pár cipőt harisnyát és kocsinyomokat. Továbbá látszott, hogy ott egy helyen lovakat etettek. A holttestet innen 45 lépésnyire, a trágyában találták meg. Zsebei üresek voltak, állkapcsai széttörve, homlokán csontrepedés, koponyája szétverve. *Vitéz* Mihály sógora és mostohafia is kint voltak és a holttestben fölismerték Vitézt.

Pöttös Mihályt ezután kihallgatás végett elővezették. Előbb hosszasan sirt, majd beismerte a gyilkosságot. Ismerte Vitéz Mihályt, tudta, hogy tejet szállit a fővárosba s miután éhezett és munka nélkül volt, elhatározta, hogy Vitézt agyonüti. Igy is tett és a Fehérvári-uton egy dorongot tört magának. Ezzel megleste Vitézt, felugrott a kocsira és a bakon ülő embert ugy fejbeütötte, hogy elszédült s leesett az ülésről a kocsiba. Pöttös a kocsival visszafordult, utközben Vitézt kirabolta és midőn a Bogisich-féle földekre ért, ott balra befordult, lehuzta Vitézt a kocsiról és addig ütötte, mig csak mozgott. Ezután lehuzta csizmáját, elcipelte a trágyadombig és ott elásta a trágyában. Majd a meggyilkolt csizmáit felhuzta, a dorongot és saját cipőjét bedobta a bokrokba, szénát adott a lovaknak s feleküdt a kocsi alá aludni. Reggel felébredve, behozta a tejet a fővárosba.

Reklám!

— *Jelenet.* —

A szinházigazgató: Édesem, a közönség nem érdeklődik szinházunk iránt. Nap-nap után a legjobb darabokat adjuk és a kutya se jön be.

A titkár: Reklámot kell csinálni.

Az igazgató: Könnyü ezt mondani. Az emberek nem jönnek... Egyébként is az ön reklámrendszere igen rossz. Ön mindig olyankor bocsát ki kommüniké-ket, amikor történik valami. Olyankor is életjelt kell adnunk magunkról, amikor semmi se történik.

A titkár: Például ma.

Az igazgató: Jól mondta. Például ma.

A titkár: Halljuk.

Az igazgató: Csak irja. *„Elmaradt darabváltozás. A *** szinházban a rendes müsor szerint a Miss Pellagra* cimü angol operett került volna ma szinre...“

A titkár: Hiszen azt adjuk!

Az igazgató: Kedves szamár, ne akarjon mindig okosabb lenni, mint én. Maul halten und weiter schreiben. Irja: „A szinház igazgatósága elhatározta, hogy a mai estén tényleg a Miss Pellagrát fogja előadatni, ámbátor a délelőtti órákban a szinházvezetőség körében élénk kételyek merültek fel arra nézve...“

A titkár: Isten bizony egy kétely se merült fel.

Az igazgató: Már megint beszél. Irja: „arra nézve, hogy célszerü-e a közönséget ama tolongásnak kitenni, mely a Miss Pellagra előadásai előtt a pénztáránál le szokott játszódni. Már-már arra gondoltak, hogy az *Undor és Tünde* cimü parodisztikus látványosságot tüzik müsora. De a végső decizió...“

A titkár: Micsoda?

Az igazgató: Decizió. Csak irja, mert ez hivatalosabbá teszi a stilust. „A végső decizió szerint mégis csak a Miss Pellagra kerül müsorra.“

A titkár: No ez gyönyörü.

Az igazgató: Hja, élni kell. Reklám a fő! És még ennél is több: érteni a reklámosináláshoz!

—o.—

SZINHÁZ, ZENE.

** **Népszinház.** A *Népszinház* uj, eredeti operettje, *Fejér* Jenő és *Béldi* Izor romantikus *Katalinja*, mint a hogy előre sejtettük, az angol operett divathóbortja dacára is győzedelmesen állja meg helyét a müsoron. Zsufolt házak nézték az operett eddigi előadásait, amelyek sorában, a mai estével, rövid időre lényeges szerepváltozás állott be. *Katalin* cárnőt a gyöngélkedő *Hegyi* Aranka helyett *Semsey* Mariska, a *M. kir. Opera* ismert, jeles müvésznője töltötte be. Azt hiszszük, hogy a fiatal müvésznő maga sem gondolt arra, mikor egy véletlen következtében ma este az operett-szinpadra ugrott, hogy ennek a műfajnak a legfinomabb müvésznőjével versenyre keljen. *Hegyi* Aranka *Katalinja* egyike a legklasszikusabb alakoknak, melyet a müvésznő az utóbbi években a szinpadon megteremtett. Annál nagyobb dicséret illeti a vendégmüvésznőt, hogy ma esti operett-kreációjával teljes sikert tudott aratni. Énekben és játékban, természetesen, egyaránt az operai szinpad allurejeit használta, de *Katalin* szerepe szerencsére mint erősen drámai szinezetü ének- és játék-parthie ezeket az allüröket nemcsak hogy megtüri, de ebben a szerepben hatással alkalmazhatók. Különösen drámai ének-organumát érvényesitette szépen a müvésznő a cárnő szerepében. Fogadtatása a lehető legmelegebb volt; már belépésekor erős tapssal fogadták s ezek a tapsok egyes, szépen előadott áriáinál megismétlődtek. Nagy hatással játszotta pajkos kedvvel teli hadnagyát, Duplessist *Küry* Klára. Pompás volt *Németh* bohókás Lansacjában. Az előadást, mint már emlitettük, zsufolt ház nézte. *(M—s.)*

** **Opera.** Az Operaházban holnap, csütörtökön (bérletfolyamban 107. sz.) a *Parasztbecsület* opera és a *Piros cipő* ballet kerül szinre. W. *Krammer* Teréz szász királyi udvari énekesnő, ki szombaton kezdi meg vendégszereplését, férjével, *Weintraub* boroszlói karmesterrel már megérkezett s jelenleg csömöri birtokán tartózkodik. A magyar születésü müvésznő, kinek *Bellovics* Imre volt első énektanára s *Ujházi* Ede a játékmestere, eddig Lipcsében, Magdeburgban s Boroszlóban müködött, jelenleg pedig a drezdai udvari szinház tagja, szombaton *Aida* cimszerepében fog bemutatkozni a budapesti közönségnek.

** **Darabváltozás a Vigszinházban.** *Fenyvesi* Emil, a *Vigszinház* kedvelt szinészét a nyáron tudvalevőleg oly sulyos baleset érte, hogy gyógyulása hónapokat vett igénybe. A müvész egészsége most már helyreállt. *Az államtitkár urnak* péntekre tervezett reprizét azonban, amelyben *Fenyvesi* Emil betegsége után először lépett volna fel, el kellett halasztani, mert a *Pillangókisasszony* és az *Almafa* előkészületei annyira igénybe veszik a *Vigszinház* személyzetét, hogy nem tarthatják meg a próbákat, amelyeket *Az államtitkár ur* uj betanulása tesz szükségessé. *Az államtitkár ur* helyett pénteken a *Szivem!* kerül előadásra. Ez lesz a mulatságos darab tizenötödik előadása.

** **Filharmonia.** A *Filharmoniai Társaság* idei nyolc bérleti hangversenyére már csak körszékek és ülések a kisteremben kaphatók *Méry* Béla zeneműkereskedésében (Andrássy-ut 12.). Páholyok, zenekari körszékek, pamlag, tükörfolyosó és karzati ülőhelyek már elkeltek. Azok a bérlők, kik jegyeiket még nem váltották ki jelentkezzenek minél előbb, mert e hó 20-án lezárul az általános bérlet és az előjegyzések érvényüket vesztik. — Az első hangverseny e hó 23-án lesz.

** **Az Országos Szinész-Egyesületből.** Az *Országos Szinész-Egyesület* ma délután tartotta *Ditrói* Mór elnöklete alatt rendes havi tanácsülését. Az ülés legfontosabb tárgya az egyesület nyugdijalapja reformjának a kérdése volt. A tanács beható vita után kimondta, hogy a mai nyugdijszabályzatot a leggyökeresebb reformnak fogja alávetni. E reformnak a kidolgozására a tanács *Ditrói* Mór elnöklete alatt bizottságot küldött ki, melynek tagjai: *Leszkay* András, *Szilágyi* Vilmos, *Tapolczai* Dezső, *Rónaszéki* Gusztáv, *Vidor* Dezső és *Mészáros* Károly irodaigazgató. E fontos határozat meghozása után a tanács folyó ügyeket intézett el.

** **Paderewski hangversenye.** Az a hangverseny, amelyet ez a világhirü müvész Budapesten, szombaton, november 16-án a Fővárosi Vigadó termeiben tartani fog, kétségtelenül az idei hangversenyévad kimagasló pontja lesz. A zongoramüvészet ez elvitázhatlanul legelső és legjelentékenyebb mesterének hangversenye méltán igényt tarthat a müvészetet szerető közönség legélénkebb érdeklődésére, amit már az a körülmény is eléggé bizonyit, hogy a Paderewski-hangverseny Budapesten való megtartásának hirére a *Harmónia* zenemükereskedésben tömeges előjegyzés történt a jegyekre.

** **Uj eredeti operett.** *Rózsa* Miklós és *Erényi* Nándor, a *Magyar Szinház* uj bérlőigazgatójának, *Leszkay* Andrásnak, felszólitására tegnap nyujtották be a szinházhoz *Phryne* cimü háromfelvonásos operettszövegkönyvüket. A szöveghez egy régóta hallgató, jeles zeneszerző, *Hegyi* Béla fog zenét irni.

** **A Tüzpróba szerzője.** A *Vigszinház* egyfelvonásos vigjátékpályázatán, a jutalmat nyert *Almafa* helyett első helyen megdicsért *Tüzpróba* cimü kis vigjátékot dr. *Serédi* Jenő miskolczi orvos, a *Borsod-Miskolczi Hirlap* felelős szerkesztője irta. A szerzőnek legközelebb a *miskolczi* szinházban is előadják egy népszinmüvét.

** **Miss Maude Rosewelt szinpadon.** Amerika ugyan minden tekintetben és igy a szinházak tekintetében is a szenzációk hazája, de még ott se keltett már évek óta olyan óriási érdeklődést szinházi esemény, mint Miss Maude *Roseweltnek*, az Egyesült amerikai Államok rokonának fellépése. Miss *Rosewelt* egyike a legkiválóbb szépségeknek *Párisban* született s nagyon rövid és nem éppen boldog házasságban élt báró *Mumm-Schwartzenstein* német diplomatával, aki ez idő szerint *pekingi* német nagykövet s a meggyilkolt báró *Ketteler* utóda. *Rosewelt* Maude egy *new yorki* szinházban lépett fel először James *Hacketnek* *Don Cesar Return* cimü darabjában. Azóta ez a legmegostromoltabb szinház egész *New Yorkban*. Miss *Rosewelt* nagyon közel rokona az elnöknek, édes anyja révén, aki vérbeli unokatestvére.

** **Schratt Katalin bucsuja.** *Schratt* Katalin asszony, a *bécsi Burg*-szinház volt hirneves müvésznője, e hónap 16-ikán egy jótékonycélu előadásban bucsuzik el az osztrák császárvárostól. A müvésznő a *Váljunk el!* Cypriennejében lép fel. Ez után a bucsuja után *Schratt* asszony, mint már emlitettük, Amerikába készül.

** **A letartóztatott tenorista.** *Meister-Lauth* Károly operett-tenorista, akinek a *bécsi An der Wien*-szinház szinpadán történt letartóztatásáról mai szinházi rovatunkban bőven irtunk, a *bécsi* törvényszék fogházának 23-ik számu cellájában ül. Már évek hosszu sora óta ő az első, aki az *adósok börtönébe* került. A müvésznek különben elég kellemesen folyik az élete az adósok börtönében. Mindjárt az első napon nem kevesebb, mint hatvanegy látogatója volt, csupa szinész és szinésznő. Ezek közt a látogatók közt volt *Dirckens* Anna, az ismert *bécsi* szubrett-primadonna, aki abban a pillanatban lépett be a cellába, mikor a fogoly tenorista az uzsonnáját fogyasztotta el.

— Mit?! — szörnyüködött a primadonna. — Ön ilyesmit eszik?!

És egy gyors kézmozdulattal lesöpört az asztalról mindent, ugy hogy a tányérok, poharak, üvegek csörömpölve gurultak szét a cellában.

— Küldök én önnek rögtön külömb uzsonnát! — szólt a primadonna és rohant ki a cellából.

A tenorista ügyvéde mindent megpróbált, hogy védencét kiszabaditsa a fogházból, de ugylátszik nem valami nagy siker kiséri lépéseit, mert a tenorista még tegnap késő este is fogva volt. A *Carl-Theater*, amely a szerződésszegő tenoristát az adósok börtönébe juttatta, erősen köti magát ahhoz, hogy vagy tartsa be szerződését, vagy pedig tegyen le tizezer korona biztositékot. A fogoly tenorista azonban vonakodik akár az egyiket, akár a másikat megtenni. A mai nap folyamán a szinház igazgatóságának a szive mégis meglágyult egy kevéssé és hajlandó a tenoristának szerződése betartására egyévi időhaladékot adni s ennek a biztositására beéri ötezer korona biztositékkal. *Wallner* igazgató, akivel a fogoly tenoristának a legközelebbi napokban oroszországi vendégkörutra kellene indulnia, háromezer koronát ajánlott fel. A *bécsi* törvényszék egyébiránt ma ujabb határozatot hozott, mely a Carl-szinházat is tizezer korona biztositék adására kötelezi s amennyiben a szinház ennek holnapig eleget nem tenne, a tenoristát holnap délben kiereszti az adósok börtönéből.

** **Uránia Szinház.** *Rómát, Irmei* Ferenc nagysikerü urániai látványosságát ma este ismét változatossá tette az Uránia névtelen énekese, aki gyönyörü bariton hanggal énekelte el P. *Tosti Penso* cimü olasz népies dalát és *Luizi* Luigi *Ave-Máriáját*. Mindkét énekszám után sürü taps hangzott a nézőtérről és mindkettőt meg kellett ismételni. Egyébként az örök város gyönyörü képsorozata és költői szövegmagyarázata még mindig estéről-estére nagy közönséget vonz a tudományos szinház otthonos kis csarnokába.

** **Vidéki szinészet.** A miskolczi szinházat a mult héten nyitotta meg *Szalkai* Lajos kitünő társulata a *San-Toyjal*. Tegnap bemutató előadás volt, szinre került a *Viceadmirális*. A közönség nagy érdeklődéssel kisérte az előadást és sokat tapsolt a szereplőknek. Különösen tetszett *Feledi* Boriska, *Szelesztei* Elza, *Szegedi* Zelma, *Jónás* Margit és *Hetényi* Elemér. Vasárnap *Jókai Keresd a szived* cimü drámája kerül szinre, melyben nagy sikere volt *Follinuszné Csigaházy* Etelnek és *Váradi* Jolánkának.

** **Réjane asszony Bécsben.** *Réjane* asszony a jövő hét közepén kezdi meg vendégjátékait a *bécsi An der Wien*-szinházban. A müvésznő négy estén fog a *bécsi* közönség előtt játszani.

** **Gyermekhangverseny a Telefon Hirmondóban.** Ma — csütörtökön — mint minden héten rendesen, gyermekhangversenyt rendez a Telefon Hirmondó. A gyermekhangversenyen, mely öt órakor veszi kezdetét, közreműködnek: *Cselényi* Juliska, *Krammer* Etelka, *Leopold* Franciska, *Pápai* Viktorin, *Szilassi* Juliska és *Tuboly* Klementin urhölgyek, *Faludi* Antal és *Pápay* Lajos urak. A hangversenyt *Zörgő* bácsi rendezi, aki tanulságos apróságokkal fogja fűszerezni a zeneszámokat. — Este a Telefon Hirmondó összes állomásain keresztül a Magy. Kir. Operaház előadása lesz hallható. Előadásra kerül a *Parasztbecsület*, Mascagni melodrámája s utána a *Piros cipő* ballet, melynek zenéje szintén hallható lesz a kagylókon keresztül. Az Opera közvetitése után a rendes esti felolvasás következik, majd annak bevégeztével még cigányzenét közvetit a Telefon Hirmondó egészen 11 óráig. — A Telefon Hirmondó katonazenéje, melyet csütörtök kivételével mindennap délután fél 5 órától 7 óráig közvetit, pár nap óta az Elite-kávéházból hallható, ahol állandóan a honvédzenekar játszik.

MÜVÉSZET.

□ **Krisztus sirbatétele.** A *berlini* Künstlerhausban a mult vasárnap óta ki van állitva *Feszty* Árpád hatalmas alkotása: *Krisztus sirbatétele*. Ez a festmény, amelyet már Flórenzben való kiállitása alkalmával az olasz mükritika korunk egyik legnagyobb mesterművének mondott, a berlini müvészek és müértők között hasonló fogadtatásra talált.

Különvélemény egy szoborról.

Budapest, október 9.

A czeglédiek szobrot állitanak Kossuth Lajosnak, pályázatot hirdetnek rá s a beérkezett müvekből kiválasztják maguknak egészséges érzékkel azt, amelyik az ő piacukra a legjobban illik. Dehogy is akarnám a biztató tehetségü *Horvay* János becsületesen kiérdemelt babérait távolról is megszaggatni: a czeglédiek jól tették s bizonyosan meg is tudnák helyesen okolni, hogy mért akarják ők a Horvay derék munkáját a magukénak. Már nem olyan helyesen cselekedtek, mikor azt is magyarázni próbálták, hogy mért *nem* adták másnak a dijat. Elég az, hogy nekik az tetszett a legjobban. Ők maguk se képzelik, hogy az ilyen helyibizottságoknak milyen nagy a tekintélyük a mi édes hazánkban. Nemcsak a közvéleményt, férevezethetik a müértő kritikusokat is.

Még az első pályázatra beérkezett egy munka, — azóta kisült róla, hogy *Telcs* Edéé — amelyet akkor azért nem jutalmaztak, mert azt mondták rá, hogy a mellékalakja érthetetlen. A makacs és vastagnyaku szobrász — aki azért bekerült a szükebb pályázatba — másodszorra is csak beküldte azért az ő érthetetlen alakját, mintha szinte rá akarná a juryre erőszakolni. Persze ujból elutasitották s most már hivatásos kritikusok is rámondták, hogy az alakja érthetetlen. Az önmejüségének ez volt a megérdemelt büntetése.

Pedig csak a czeglédieknek volt igazuk.

Ők a Kossuth Lajos glorifikációját kivánták megörökiteni. Meg is kapták, most másodjára nyolczszoros próbálkozásban, de mikor a *Tavasz elmult* szónokló Kossuthja előtt megállottak s a lábainál ülő ezt azt az öreg parasztot meglátták, — megrökönyödtek. Rámondták, hogy nem értik s tovább állitak. Ők nem ezt kivánták s azért volt igazuk.

Osztönszerüen kiérezték, hogy az a talapzaton magába mélyedt paraszt, a révedező tekintetével, barázdás arcával, messzi néző pillantásával, ha sokáig nézik, egyszerre csak tulnő a fent szavaló, ágáló, esküdöző Kossuth fején, a maga komoran nyugalmas ültében elnyomja valósággal a fent viharzó alakot, — óh, ez nem az a szobor, ami nekik kell.

Aki fent áll a talapzat tetején, az, aki *fölidézte*, aki lent ül, aki *végigküzdötte* a forradalmat, maga a forradalom! (*Föradalom* — mondja a czeglédi magyar.)

Nagyon tiszteletlenül viselkedik, megengedem, de a forradalmak általán nem igen szoktak valami nagyon udvariaskodók lenni. Fönt az emelvényen beszél Kossuth apánk s ő hátat fordit neki, mégcsak a kalapját se veszi le. Meg kell neki bocsátani, mással van elfoglalva. Talán nem is hallja, amit beszél, csak a szavak csöngenek a fülébe. De azért tudja, miről van szó.

Kicsinyes szemmel nézték ezt az embert, *genrealaknak* látták s nem vették észre benne a nagy koncepciót.

Ott ül az az ember, tenyerébe hajtva fejét, verejtékes, nehéz földmunkától kérges ez a tenyér; az arcát végigszántották a barázdák, nem is az idő, a gond, a nyomoruság, a szolgaság korán érlelő barázdái; szeme a messzeségbe néz: abból látni ki, hogy tudja, miről van szó. Tompa fényü fojtott láng ég a szemében rejtelmes lobogással. Rejtelmes lobogással, mint mikor sötét éjszakában vörös lángban égő fáklyák váltják ki a fényjelet észak ormáról dél határára. Abba a rejtelmes pillantásba a müvész felfogta a jelen, mult és jövő egybeolvadását. Mennyire tudja ez az ember, miről van szó! Letünt nyomoruságok siralmas emléke rajzik föl előtte, gyötrelmes szolgaság megbélyegző képei; és felhangzik a megváltó szózat hivó igéje hasonlithatatlanul édes szavában annak, aki odalenn áll: urrá teszlek a magad földjén! Nem kell az embernek magyarázni, a szép szavak himes burkából ki tudja hántani a keserü magvat: — viskódat fölégetik, a barmaidat elhajtják, a vetésedet legázolják, a feleségedet meggyalázzák, gyerekeidet — szegény ártatlanokat — kardélre hányják.

Mindegy! Dacos elszántság ül az arcán, kezében a hegyesre fent kasza; el kell menni! Messze néző szeme talán még továbbra is lát: megihletett szemmel talán látja a végek végét, a szörnyü katasztrófát, a sirt, hol nemzet sülyed el, a nagyszerü halált. Milyen csontos, kemény, elhatározott az arca, szeme lángjának szinte vad lobogása van, keze még görcsösebben szoritja a kaszát: mindegy, még akkor is, akkor is menni kell! Nem látjátok, emberek, a forradalom az, a maga személyében, aki ott ül Kossuth lábainál. Nem szimbolum, nem allegoria, maga a testet öltött magyar néplélek, aki föltvette a nehéz harcot, végigküzdötte dicsőségesen s még bukásában is főnséges volt.

Azért tették jól a czeglédiek, hogy nem a Telcs mintáját állittatják fel a piacukra: a forradalom alakja alnyomta volna a Kossuth alakját.

Mert amilyen konvencionálisan van megalkotva a „mentés-csizmás“ Kossuth képe, éppen olyan müvészi a forradalom kivitele. Véghetetlen egyszerüség s éppen ezért zordon erő nemes főnsége sugárzik ki belőle; szinte látni a széles ujjak teremtő nyomát, amint az alkotás ihletében közvetlen erővel formálják ki az engedelmes agyagból az életadó gondolatot. Nem szabad az *Izsó* Busuló juhászára, se a *Munkácsy* mulató legényeire gondolnunk, mert akkor nem látunk semmit. Ez se nem genre-alak, se nem vasárnapi köntösbe bujtatott diszparaszt. Ez *a* paraszt. A kérges tenyerü, verejtékkel dolgozó, idő előtt megöregedő, röghöz ragaszkodó, konzervativ, nehézkes, népszinházba nem járó, önmagának élő paraszt, aki szerzi a kenyeret, fizeti az adót, adja a katonát és szijat is hasittat a hátából, addig, amig azt nem mondja: Most már elég! Mert ekkor veszi az élesre fent kaszát s ki nem adja a kezéből, mig birja a marka.

Hát ez ül ott a Kossuth lábainál.

A Millet örökfényességü vásznain látni ennek az alaknak az édes testvéreit: a nagy, erős, hatalmas parasztokat, akik parasztok, mert annak születtek, egyebek nem is tudnak lenni, nem pedig azért, mert a müvész ur a mütermében paraszti gunyába bujtatta őket. És olvasván a „nagy paraszt“ élete történetét, egy barátjához intézett levelében olvasom a következő sorokat: „Je voudrais que les êtres que je représente aient l'air voués à leur position; et qu'il soit impossible d'imaginer qu'il leur puisse venir à l'idée d'être autre chose que ce qu'ils sont.“

Örökösen az ágáló, pózoló, allegorizáló, szimbolizáló szobrainkról paraszkodnak s amikor jön egy fiatal müvész, aki letörüli spongyával az emlékezetéből, amit valaha látott és az akadémiákon tanult, s magába szállva, a maga lelke mélyéből elénk állit egy alakot, akiről est impossible d'imaginer qu'il puisse venir lui a l'idée d'être autre chose que ce qu'il est, aki mérföldről orditja, hogy kicsoda. micsoda: akkor mi bedugjuk a fülünket, behunyjuk a szemünket s tovább állunk, hogy nem értjük.

De azért megint csak erősitem a czeglédiek igazságát, hogyha ők Kossuth-szobrot akartak, ezt nem vállalhatták a magukénak. Hanem van az Alföldön hál' istennek, város elég, kicsi is, nagy is. Ha valamelyiknek majd eszébe jut a 48-as napoknak emléket készittetni, kérjék el ezt a mintát, Kossuthtal vagy a nélkül, szabadság-géniuszával vagy a nélkül, faragtassák ki hérosz-nagyságban, telepitsék egy gránitoszlop mellé, amelyre fel legyen irva: *1848*, más semmi, és akkor, ha valaha becsuknák az iskolákat s a gyerekek nem járhatnának a tanitó elé, vagy valamennyi könyvből kiszakitanák a 48. március 15-ike utáni lapokat, ez az emlék időtlen-időkig hirdetni és példázni fogja világosan, hogy a nagy magyar Alföldön mit éltek át az emberek abban a másfél esztendőben.

Szántó Kálmán.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Budapesti Filologiai Társaság** ma délután Ponori *Thewrewk* Emil elnöklésével felolvasó ülést tartott. *Hegedüs* István egy *Igazság és Hamisság* cimü ind mesét mutatott be, melyet a Panchatantra világhirü könyvéből forditott le az eredeti formában. Ugyancsak *Hegedüs* István mutatta be *Leffler* Samunak *Az Aeneis XIII. éneke* cimü értekezését. *Katona* Lajos egy olasz Bánk-bán novellát ismertetett, amely 1823-ban jelent meg először Florenzben. E novellát szerzője, *Gargallo* Tamás jónevü olasz költő és müfordító állitólag régi kéziratból adta ki, sőt Boccacciótól eredőnek szerette volna feltüntetni. Már a novella megjelenésekor alapos kétség merült fel a szerző hazájában az állitás hihetősége iránt. Egy trevisoi tudós a novella második kiadásához mellékelt kritikai jegyzeteiben annak nyelvezetéből igyekszik kimutatni, hogy az elbeszélés nem lehet a Decamerone szerzőjének a müve és nem eredhet a XIV. századból. *Katona* a novella legközelebbi forrásából leplezi le a hamisitványt, midőn az olasz szöveggel párhuzamosan közli annak a XVIII. század elejéről való francia eredetijét. Az előadásokat tetszéssel fogadta a közönség.

○ **A viziutakról.** A viziutakról s a viziutak aktuális kérdésének minden részletéről nagyérdekü közgazdasági tanulmányt irt *Krisztinkovich* Ede. A szerző a viziutak kérdésének legkiválóbb szakembere, a viziutak fejlesztését célzó mozgalom lelkes irányitója, aki nagy tudásával támogatott eszméit a *Budapesti Napló* hasábjain is kifejtette. A közgazdasági tanulmánya hivatott élesztője a viziutak akciójának s méltó a szakkörök figyelmére. A negyedfélszáz oldalra terjedő munka első sorban a hajózásnak, mint őstoglalkozásnak kitünő történetét adja s a viziutaknak a közforgalmi tényezők sorában való jelentőségét tárgyalja. A könyv ezután a vizi közlekedés fejlesztését célzó külföldi mozgalmakkal foglalkozik s különösen behatóan tárgyalás alá veszi az osztrák csatornaterveket, mérlegeli az ezektől várható eredményeket s arra a konkluzióra jut, hogy az osztrák csatornatervek sürgősen megkövetelik a magyar viziut-hálózatnak sürgős megoldását. A viziut kiépitését nemcsak az olcsó szállitás lehetőségét óhajtó közkivánság, nemcsak a budapesti piac és egyetlen tengeri kikötőnk létérdeke, hanem gazdasági függetlenségünk is követeli. Ezért a függetlenségért pedig érdemes a legközelebbi husz év alatt ötszáz millió koronát áldozni. A külföldi példák után indulva meg kell érlelődni idebenn is annak az elhatározásnak, hogy a vasutak helyett most már a vizi-utak épitésére kell magunkat vetni minden erőnkkel. A tanulmány kiváló érdeme az a szigoru, ellentmondást nem türő logika, mely minden során végigvonul, továbbá irodalmi hangja és a szerző ügybuzgó lelkessége, amely erős argumentumokkal támogatja a viziutak mozgalmának célját. A csatornatervezetek szines térképe is megvan a munkában, amely a közgazdasági kérdések iránt érdeklődő közönség nagy érdeklődésére tarthat számot. Az Athenaeum kiadásában megjelent mü ára 6 korona.

○ **Magyar Orvosi Vademekum.** Ilyen cimen egy két kötetre tervezett munka első kötete jelent meg dr. *Nékám* Lajos és dr. *Kétly* László szerkesztése alatt, Dobrovszky és Franke kiadásában. A két jeles szerkesztőt e rövid, a modern orvosi tudomány minden ágának főbb részeit tárgyaló müben vagy harminc, részint tanárokból, részint kiváló orvosokból álló szerkesztőség támogatja. A munka tendenciája nem az, hogy forrás-munkákat feleslegessé tegyen, hanem az a célja, hogy a jelenleg érvényes elveket és nézeteket röviden összefoglalva megismertesse a gyakorló orvosokkal. Mindenütt különös tekintettel van a mü a magyar viszonyokra és a terapiát illetőleg követi a budapesti klinikákon elfogadott elveket. A 2 kötet előfizetési ára 16 korona. Az első kötet külön 7 korona; a második kötet külön 14 korona.

○ **Tankönyvek.** *Uj magyar ABC- és Olvasókönyv.* Szerkesztette *Dreiszger* Ferenc. Számos szép tametszetü képpel. Ara kötve 40 fillér. *Vezérkönyv a Szent-István-Társulat uj ABC-jéhez.* Irta *Dreiszger* Ferenc. (Ara 1 korona 20 fillér.) *Alkotmánytan a katholikus népiskolák V. és VI. osztálya számára.* Irta *Hámory* Márton. Valamennyi a Szent István-Társulat kiadása. Megrendelhetők a társulat könyvkiadóhivatalában; Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

FŐVÁROS.

(*) **A Kisfaludy Szinház szubvenciója.** A fővárosi közoktatásügyi bizottság ma délután ülést tartott *Bárczy* István tanácsos elnöklése mellett; előadó *Déri* Ferenc fogalmazó volt.

Tárgyalás alá került az ó-budai Kisfaludy Szinház kérvénye segélynyujtása iránt. A kérvényt a közgyülés egy izben elutasitotta, hanem a szinház ismételt kérelmére a tanács fölkérte véleményadásra a közoktatásügyi bizottságot, amely nemrégiben *Benedek* Sándor és *Buday* József bizottsági tagokat küldötte ki az ügy megvizsgálására. A kiküldöttek, méltányolva azokat a szolgálatokat, amiket a Kisfaludy Szinház, különösen a magyarosodás érdekében tett, javasolják, hogy adjanak a szintársulatnak erre az évre 6000 korona segélyt, ugy, hogy a márciustól októberig esedékes részletet (leszámitva a már adott 800 koronát) adják ki most egyszerre, a többit pedig utólag, olyan föltétellel, hogy a szintársaság hetenként legalább három előadást tartson. Nagyon méltányolják a kiküldöttek, hogy a Kisfaludy Szinházban a munkások 20 fillérért is kapnak helyet. Ez pedig igen fontos körülmény, ha tekintetbe veszszük, hogy Ó-Buda lakosságának még ma is mintegy ötven százaléka idegenajku.

Tenczer Pál melegen pártolja a kiküldöttek javaslatait. Hasonló értelemben szólt *Havas* Rezső is. *Verédy* Károly királyi tanfelügyelő helyesli a kérelem pártolását, de kivánja, hogy a főváros hatóságának beleszólása legyen a müsornak legalább részben való megállapitásába. Mert szükséges, hogy — különösen a munkások részére — a jó izlés és az erkölcsiség követelményeinek teljesen megfelelő darabokat adjanak. Dr. *Ott* Adám szólt nagy alapossággal a kérdéshez, azután *Benedek* Sándor annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy ha a szubvenciót megadják, a szinház eleget fog tenni az összes követelményeknek. *Zboray* Béla és *Buday* József hozzászólása után a bizottság egyhangulag *hozzájárult a 6000 korona segély megadásához*, ugy, hogy a már juttatott 800 korona ebbe ne számittassék be. A szubvenciót első sorban a tagok fizetésére kell forditani, másodsorban pedig a szinház belső fölszerelésének a helyreállitására. Ezután még több ügyet intézett el a bizottság.

(*) **A Magyar Székesfőváros** közigazgatási hetilap utolsó száma érdekes és bő tartalommal jelent meg. Közli Budapest megválasztott képviselőinek sikerült képét s a képviselőválasztást a főváros érdeke szempontjából tárgyalja. Egyéb közleményeiben rámutat arra a veszedelemre, amely népiskoláinkat a szaktanitás behozásával fenyegeti, elmondja, hogy milyen konfliktust támasztott a katonai ruharaktár épitésének ügye a főváros és közmunkatanács, a katonaság s a kormány között, védelmezi a konkrét esetben megtámadott autonom jogokat s több ismertetést ad a főváros adminisztrációját érintő ügyekben. A lap előfizetési ára egy évre 12 korona.

(*) **Uj rend a fővárosnál.** *Halmos* János polgármester minden módot fölhasznál az adminisztráció egyszerüsitésére. Eddig az ügyosztályok rendszeres iktató és kiadó könyvet vezettek. Szükség volt rá, hogy a feleknek megadhassák a kért fölvilágositást s a fél ne legyen kénytelen egyik városházáról a másikra szaladni. Most valamennyi hivatal a központi városházában kapott helyet s igy a költséges ügyosztályi segédhivatalokra nincsen szükség. A polgármester ugy intézkedett, hogy az ügyosztályokban ezután csak szám-könyvet vezetnek. A félnek minden dologban először az iktató hivatalhoz kell fordulni, ahol megkapja, hogy milyen száma van az ügyének s hol van a dolog.

SPORT.

⁂ **A margitszigeti sporttelep.** A M. A. C. a millennáris versenypályáról átköltözködött a Margitszigetre. A szigetre vezető hidtól balra terül el a széles és nagykiterjedésü uj sporttelep, ahová bizonyára szivesen fog kijárni a főváros közönsége. Ma délután három órakor tartotta első versenyét az uj telepen a Magyar Athletikai Club. Csak amolyan kisebb háziverseny volt s dacára a szakadó esőnek, szépszámu közönség töltötte meg a kényelmes, szép tribünöket. Az uj sporttelepen e hó 13-ikán lesz az első nyilvános verseny.

⁂ **Őszi lóversenyek.** Az ősbe borult, hüvös, utolsó versenynapoknak egyik első rangu szenzációja a 24.000 koronás Totalizatőr-handicap, mely holnap jut dülőre — ezuttal hallatlanul stlány lótársaságban. Minden évben a jó másodklasszis találkozik a verseny startjánál, sőt nyertesei sorában első klasszsisu lovak is találhatók, mig most az elfogadhatóbb lóneveket csak *Sobri* képviseli a programmon. De ez is legtelejebb árnyéka a régi jó *Sobrinak* s igy nem is nagyon sok kilogramm egyenliti ki az ő chanceait a többi, még silányabb lóanyaggal. Fut még *Da kommt sie*, *Carmin*, a szintén visszamenőben levő *Medicus*, *Broky*, *Verita*, *Franctireur* és *Fülöp*. Ezek közül *Franctireur*, *Medicus* és *Sobri* a második, harmadik, illetőleg negyedik helyet foglalták el e sorrendben a nagy Freudenaui handikapben, a mostani teherelosztás azonban, azt hisszük, éppen a forditott sorrendnek kedvez, ugy hogy nem leszünk meglepve, ha a dijat *Sobri* nyeri meg *Medicus* és *Franctireur* előtt. Meglepetést *Carmin* okozhat. *Fülöp*nek is jó chancea lett volna a győzelemre, de az ő 39 kiló terhével alig kaphat megfelelő lovast. Holnap különben a rossz lovak napja lesz elejétől végig, minden futásban az eladó klasszist látjuk legjobban képviselve. Tipjeink a következők:

I. *Perkal—Muslica*
II. *Szemere ist.—Hajnalka*
III. *Sobri—Medicus—Carmin*
VI. *Allerweil fidel—Hamamelis*
V. *Áldomás—San Jago*
IV. *Gutgenug—Cavalcanti*,

⁂ **A totalizatőr-handicap.** A csütörtökön eldülő totalizatőr-handikapnek *Franctireur* és *Sobri* a favoritjai 3—3-szoros pénzzel. A német *Medea* nem jön el a versenyre.

⁂ **A Szent László-dij.** Szombaton, az őszi meeting utolsó napján dől el az év legértékesebb kétéves versenye, a 48.000 koronás Szent László-dij. A várható Derby-klasszis javarésze nincs a versenyben s a legelső klasszisba sorolandók közül csak *Gyalár* van a verseny programmján 5 kiló pönalitással, a többi szereplő a jó másodklasszis soráből kerül ki. Ilyen *Couleur*, *Kiss me*, *Blockade* és *Sardou*. A verseny fieldje ezuttal szokatlanél kevés lesz s a finish alkalmasint *Couleur* és *Kiss me* közt fog eldőlni.

⁂ **A budapesti lóversenyek eredményét** mindazok, akik nem mehetnek ki a versenytérre, leghamarább és legmegbizhatóbban a Telefon Hirmondó utján tudhatják meg.

mert a Telefon Hirmondó kiküldött tudósitójának telefonjelentései alapján két futamonkint részletes tudósitást olvastat fel a versenyek eredményeiről. A lóverseny-eredmények felolvasására kétszeres riadójellel hivja fel az előfizetők figyelmét a beszélő-ujság szerkesztősége.

Nyilttér.

Császár-fürdő
nyári és téli gyógyhely

Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő, **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel, pompás ásványvizuszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés.

Prospektus ingyen és bérmentve.

Medicinae universae **Dr. Sümegi József**
testegyenészeti, gyógygymnasztikai és massage rendeléseit
Kerepesi-ut 24. sz. a. megkezdette.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A nemzeti szinházi incidens.** A VIII. kerületi rendőrkapitányság ma 40 korona pénzbüntetésre itélte *Ligeti* Jenő bányaigazgatósági titkárt, aki a Nemzeti Szinház vasárnap esti előadását közbeszólásával megzavarta. Ligeti megnyugodott az itéletben.

§§ **Vád alá helyezett főjegyző.** Sátoralja-Ujhelyről táviratozzák: *Illésházy* Endrét, *Mád* város főjegyző ét. kinek ügyeivel egy interpelláció révén az országgyülés is foglalkozott, a sátoralja-ujhelyi királyi törvényszék ma hivatalos hatalommal való többszöri visszaélés miatt, vád alá helyezte.

§§. **Elmarasztalt főherceg.** Ez alatt a cim alatt tegnap azt jelentettük, hogy *József Ágost* főherceget, minthogy ügyvédje nem jelent meg a tárgyaláson, elmakacsolták másfél millió korona erejéig. Erre vonatkozólag ma a főherceg jogtanácsosától azt a helyreigazitást kapjuk, hogy igaz ugyan, hogy a felperes ügyvédje az ügynek itélet alá terjesztését kérte, mivel azonban az itélőtábla ugyancsak tegnap az illetékesség kérdésében a kir. törvényszék határozatát megváltoztatta és a kereskedelmi és váltótörvényszéket illetéktelennek mondotta ki, a bíróság egyáltalán nem hozhatott marasztaló itéletet.

§§ **A szenvedélyes dohányos.** *Adler* járásbirósági irnok mint közülünk legtöbben, nem tud szivar nélkül ellenni. A szivarozásnak pedig az a filozófiája, hogy az ember ott szivjon, ahol kapja. Vannak azonban kivételes helyzetü szivarok. Ilyen volt az a 72 britannika, mely a devecseri járásbiróságnál bünjelként hevert. Egy trafikostól lopták s a járásbiró Adler őrizetére bizta a korpusz deliktit. Mire a lopási ügy a tárgyalásra megérett, a 72 szivar eltünt. Az irnok egyenkint szivta el őket, hogy végzetes szenvedélyét kielégithesse. Minthogy pedig a füstöt, mint korpusz deliktit nem lehet a tárgyaláson szerepeltetni, a dohányos irnokot sikkasztás büntette miatt vonták felelősségre s hat havi börtönre itélték. Az itélet jogerős lévén, Adler hat hónapig dohányfüst nélkül lesz kénytelen szükölködni.

§§ **A Fehér-Körös halai.** A Fehér-Körös halaira régóta fáj a foga a *csintyei*, biharmegyei község gourmetjainak. A hal-gourmet-k alatt nem kell elkényeztetett szájizü uracsokat képzelni. A halért a természet egyszerü gyermekei is tudnak lelkesedni. A csintyei egyszerü parasztgazdák pört is inditottak a Fehér-Körös halai miatt József főherceg ellen, mint a csintyei földesur ellen. Azon bizonykodtak, hogy ami csuka, ponty, keszeg és harcsa a Fehér-Körösben uszik, az az övék, ha kifogják. Szóval, a községnek vindikálták a halászati jogot. A nagyváradi törvényszék elutasitotta őket, de ők megfelebbezték az itéletet. A nagyváradi királyi tábla főlebbviteli tanácsa tegnap foglalkozott ezzel a főlebbezéssel, s József főherceg javára döntötte el a Fehér-Körös halait. A tárgyaláson kitünt, hogy Csintye már évszázak óta urbéres község volt és igy a főherceg földesuri hatósága alá tartozott és tartozik ma is. Mivel pedig a földesuri jogot a csintyeiek máig sem váltották meg, a Fehér-Körös halai nem nekik uszkálnak. Szóval, elveszitették a pört s vele együtt azokat a jó falatokat, amelyekre hiába fájt a foguk.

TÁVIRATOK.

Bécs, október 9. A király Windischgrätz Ernő hercegnek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Majna-Frankfurt, október 9. A görög király ma este ideérkezett.

A felső-ausztriai tartománygyülésből.

Linz, október 9. A tartománygyülés elfogadott egy inditványt, mely szerint a tartományi bizottság felhatalmaztatik hogy teljesitse 44 községnek azt a kérését, hogy két nem orvosnak kivételesen engedjék meg lábtörések, ficamodások stb. kezelését, belső szerek alkalmazása nélkül, egy orvos értesitése, esetleg közreműködése mellett. *Bäuerle* ellenezte az inditványt és utalt arra, hogy a kérelem teljesitése az orvosokra nézve káros és sértő. A vita folyamán *Hauser* és *Bäuerle* képviselők közt *heves szóváltás* támadt. A tartománygyülés továbbá egyhangulag elfogadta Bäuerlének azt az inditványát, mely szerint felhivják a kormányt, hogy ujból tegye megfontolás tárgyává egy orvosi fakultásnak Linzben való felállitását és valósitsa meg végre a tartománygyülésnek ezt az óhaját.

Az uj galiciai országnagy.

Bécs, október 9. Gróf *Potocki* András galiciai országnagygyá és *Szeptycki* görög-katholikus érsek helyettes országnagygyá neveztetett ki.

Renitens francia szerzetek.

Páris, október 9. Az államügyész inditványára a polgári biróság ma *zárgondnokot* rendelt a *jezsuita-* és *assumpcionista-kongregációk* javainak *felszámolására*, mely kongregációk nem folyamodtak engedélyezésért.

A Dunagőzhajózási társulat szubvenciója.

Bécs, október 9. A kormány e hó végén kezdi meg a tárgyalásokat a Dunagőzhajózási társasággal a szubvenció kérdésében és a szerződést november elején terjeszti a *Reichsrath* elé.

Az elárult ágyu-titok.

Berlin, október 9. *Essen*ből táviratozzák, hogy a *Weckruf* cimü szociáldemokrata lap szerkesztőségében házmotozást tartottak. Tavaly novemberben ugyanis az emlitett lap két cikkben elárulta az uj *Krupp*-féle ágyuk szerkezetét, amelyekkel legközelebb fel fogják szerelni a tábori tüzérséget. A motozásnak nem volt eredménye. A vizsgálóbiró megfenyegette Dubell szerkesztőt, hogy vizsgálati fogságra veti, ha meg nem nevezi az áruló cikkek szerzőjét. A Krupp-gyárnak egy hivatalnoka ellen szintén vizsgálatot inditottak a gyár titkának elárulása miatt.

Egy hadnagy becsületsértési pöre.

Tesohen, október 9. *Strosse* hadnagynak *Aufricht* kereskedő ellen inditott becsületsértési perében az utóbbit 100 korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén tiznapi elzárásra itélték. Aufricht felebbezett.

A sárgaláz.

St.-Louis, (Szenegál) október 9. A sárgaláz fellépése óta csak két halá.eset fordult elő e betegség következtében. A lakosság reméli, hogy ezek az esetek szórványosak maradnak és nem keletkezik járvány, továbbá, hogy a vesztegzár-intézkedéseket mielőbb meg fogják szüntethetni.

A latin nyelvkincs.

Bécs, október 9. A *Pol. Corr.* jelenti Münchenből: Hartel miniszter elnöklete alatt e hó 7-én és 8-án a bajor tudományos akadémiában ülésezett az egyesült német akadémiáknak a *latin nyelvkincs* ügyében kiküldött bizottsága. A tanácskozások tárgya ennek a nagyfontosságu tudományos vállalatnak eredményes folytatása volt.

A bányamunkások sztrájkja.

Páris, október 9. A francia bányamunkások nemzeti bizottsága e hó 20-ikán St. Etienneben gyül össze, hogy az általános sztrájk tárgyában határozatot hozzon. A kormányellenes *Liberté* azt irja, hogy az esetleges általános sztrájk ipari körökben élénk aggodalmat kelt. Félhivatalos részről ennek ellenében azt a meggyőződést fejezik ki, hogy az általános sztrájk kimondásának csak platonikus eredménye lesz.

Tengeri vihar.

Hamburg, október 9. A *Hamburger Börsenhalle* jelenti: A Phylis norvég bárka Christianiából, mely e hó 3-án az Ajak hamburgi vontatóhajó által vontatva a Lalmouth melletti Truróból Hamburgba ment, e hó 7-én Evelard-sziget mellett a holland part közelében felfordult. A hét emberből álló hajószemélyzet közül Bröresen kapitányt, a kormányost meg a matrózok egyikét az Ajak megmentette és Cuxhavenben partra szállitotta. A Phylis valószinüleg elsülyedt.

Hamburg, október 9. Ma délelőtt ujult erővel tört ki a vihar az északi tengeren. Eddig 40 hajókatasztrófáról jött hir. A kikötőben 13 áldozata volt az orkánnak.

Költségvetések.

Szófia, október 9. Képviselőkörökben azt beszélik, hogy a hadügyi költségvetés póthitele legfőlebb 7 millió frank lesz és ez az összeg csakis a haditelszerelés sürgős kiegészitésére van szánva, nem pedig uj fegyverek beszerzésére.

Christiania, október 9. A jövő évi költségvetés a *Verdensgang* jelentése szerint 102½ millió korona bevételt és 100·8 millió korona kiadást tüntet fel. Az 1,700.000 koronányi főlösleget *honvédelmi célokra* fogják forditani.

Kopenhága, október 9. A pénzügyminiszter a Folkething elé terjesztette az 1902/3. évi költségvetést, amely 72·9 millió korona bevételt és 72·4 millió korona kiadást irányoz elő. A költségvetés tehát ½ milliónyi főlösleggel zárul. A költségvetésbe beállitott követelések között rendkivüli természeti nincs. A kormány a költségvetés keretében azt inditványozza, hogy New Yorkban Hamburgba és Rottendamba hivatásos konzulokat nevezzenek ki az eddigi választott konzulok helyett. Azonkivül felhatalmazást kér a kormány arra, hogy Hágába és Brüsszelbe diplomáciai képviselőt nevezhessen ki. A hadügyi költségvetés akkora, mint a tavalyi.

Török-bolgár összetüzés.

Belgrád, október 9. Október 3-án Uganác határszéli falu mellett *a bolgár bizottság fegyveres tagjai és török katonák közt fegyveres összetüzés volt.* Mind a két részen *többen elestek* s megsebesültek. A török kormány elrendelte a határ inspiciálását s e közben egy török csapat Grocka mellett harcba keveredett fegyveres bolgárokkal. A harcban *elesett tiz bolgár és egy török katona.* Ezen kivül több bolgár megsebesült. A törökök elvettek a bolgároktól hét puskát és két bombát.

A pestis.

Róma, október 9. A Stefani-ügynökség jelenti *Nápoly*ból: A nisidai kórházban ápolt betegek kettő kivételével egészen jól vannak és az izolált emberek mind egészségesek. *Daniela* kirakó-munkás esetében a bakteorológia vizsgálat kideritette, hogy a betegség nem pestis. Sem Nápolyban, sem a vidéken nem fordult elő ujabb pestiseset.

London, október 9. Ama madridi jelentéssel szemben, hogy Glasgowban a pestis fellépett, hivatalosan közlik, hogy Glasgowban sem pestiseset, sem pedig pestisgyanus megbetegedés nem fordult elő.

Közgazdasági táviratok.

London, október 9. Melbourneből jelentik helyreigazitólag, hogy az uj vámtarifa-tervezetben a dohányárukra a következő vámtételek vannak előirányozva: feldolgozott dohány 3½ sh. fontonként, külföldről behozott dohánylevelek 1½ sh., mig ausztráliai dohánylevelekért 1 sh. adó fizetendő; szivar 5½ sh. fontonként és az érték 5%-a, cigaretta 6½ sh. fontonként.

Boroszló, október 9. A *Breslauer Zeitung* jelenti: Egy idegen bank képviseletében tegnap egy idevaló ügyvéd csődöt kért a Kuznizky Ernő bizományi, lombard- és váltócég ellen, amely hamisitott hajóselismervényekre adott kölcsönök következtében fizetésképtelen lett.

Frankfurt, október 9. Mint a *Frankfurter Zeitung* New Yorkból jelenti, a Wabah—St. Louis- és Pacific-vasut megvásárolta az Omata- és St. Louis-vasutat.

London, október 9. (*Gabonapiac.*) Az irányzat általában nyugodt. Az árak változatlanok. Városi liszt 21 sh. 6 p. — 28 sh. Repceolaj 25 sh. 9 p. Tengeri 23 sh. 6 p. Behozatal: buza 70.000, árpa 23.000, zab 510.000 qu. Az idő szeles.

New York, október 9. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.⅝ (8.⅝). okt.-re 7.89 (7.92). Januárra 7.92 (7.99). New-Orleansban helyben 8.¼ (8¼). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.65 (7.65). Stand white Philadelphiában 7.60 (7.60). Rafined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 1.30 (1.30). — *Zsir:* Western steam 9.95 (10.10). Robe és Brothers 10.20 (10.35). — *Tengeri* irányzata gyenge. — Okt.-re 60.⅝ (61.⅝) Decemberre 61.⅝ (61.⅞.). — Májusra 61.⅞ (62.½). — *Buza* irányzata gyenge. — Piros őszi helyben 75.⅝ (76.⅛). Októberre 73.¼ (74.⅛). Decemberre 75.⅛ (76.—). márc.-ra —.— (—.—). Májusra 78.⅛ (79.⅛). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.¹⁵/₁₆ (5.¹⁵/₁₆). Okt.-re 5.05 (.5—). Januárra 5.30 (5.25). — *Liszt:* Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — *Cukor:* 3.⁵/₁₆ (3.⁵/₁₆). — *Ón:* 24.45 (24.42). — *Réz:* 16.½ (16.½). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 9. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*): *Buza* irányzata gyenge. Októberre 67.⅝ (68.½). Dec.-re 69.¼ (70.¼). *Tengeri* irányzata gyenge. — Októberre 55.— (55.⅝). — *Zsir:* Októberre 9.47 (9.62). — Januárra 9.92 (9.95). — *Szalonna* short clear 8.85 (9.95). — *Sertéshus:* Októberre 14.60 (14.95). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	**56—12**
Kiadóhivatal	**54—39**

KÜLÖNFÉLÉK.

Lázban.

Futkosok nyugtalan
Le-föl, le-föl.
Hogy mért, azt nem tudom,
Kerget a démonom
S megöl, megöl.

Idebent fülembe
Sikit a szél,
Rázza az ablakom,
S ijedten hallgatom,
Amit beszél.

— De hátha ép így van
Valaki még?
— Ha tudnám, istenem,
Lázam de hirtelen
Elmulanék!

Szávay Gyula.

+ **Epizódok Vilma királynő életéből.** Vilma királynő lánykorában Hollandia özvegy királynéja leányával beutazta Walcheren szigetét, hogy az ottani lakók szemtől-szembe megismerhessék jövendő uralkodónőjüket. A sziget fővárosának, ahol ma mindössze csak 800 halász él, akkortájt huszezer lakója volt. *Vilma* királyné olyan ruhában jelent meg a veerei községháza előtt, mint amilyent az ottani lakók viselnek. Rövid szoknya volt rajta, fejét kis főkötő díszítette és karjai csupaszon maradtak. Amikor a nagy néptömeg között leszállt a koosiról, dörgő éljenkiáltással üdvözölték. A városka polgármestere, egy jóravaló öreg halász, frakkba öltözve elébe állt a fejedelmi vendégnek, zsebéből előhuzott egy papirlapot és a meghatottságtól remegő hangon leolvasni készült a beszédet. Az elfogultságtól azonban alig tudott egy-két szót is szólani, mert hangja el-elcsuklott és szemei könyükkel teltek meg. A hercegnő, amint észrevette az öreg ember zavarát, a nyakába borult és két csókot nyomott az arcára. A tömeg erre zajos tetszésnyilvánításba tört ki és mindenünnen nevetés, kacagás volt hallható. Sokan nagy örömükben sirva fakadtak és a hercegnőhöz tódultak, hogy ruhájának szélét csókokkal halmozhassák el. Az öreg polgármester pedig csak továbbra is ott állt. Arca sápadt volt és kezében remegett a fehér papirlap, amelyen egy-egy könycsepp gördült végig...

Egy másik érdekes epizód történt *Vilma* királynéval néhány nappal a koronázás után egy hangverseny alkalmával, amelyen az özvegy királyné is részt vett. Vilma királyné nagy figyelemmel hallgatta a közreműködők játékát s amikor felhangzottak a Wilhelmus van Nassauwen nemzeti dalnak akkordjai, felemelkedett helyéről, hogy azt állva hallgassa meg. Ekkor kezéből kiejtette a virágcsokrot, de mintha mi sem történt volna, zavartalanul tovább hallgatta a himnuszt. Nem hajolt le, hogy a csokrot felvegye, hanem szeliden, de egyben mintegy parancsolólag tekintett anyjára. Az özvegy királyné egy pillanatig tétovázott, majd lehajolt, felvette a virágcsokrot és azt átnyujtotta leányának, aki már akkor — királynő volt.

A koronázási ünnepélyek után a királyné fáradtnak érezte magát és hogy nyugodtan pihenhessen, palotájának falára cédulákat ragasztatott, amelyeken az állt, hogy a fiatal királynő nyugodni kiván. Arra kéri tehát az ő odaadó alattvalóit, hogy ne csináljanak nagy lármát. Aznap este egy udvari alkalmazott észrevette amint két részeg ember énekelve jön a palota előtti térre. Ingó lépéssel a fal mellett haladnak el és megpillantják a cédulákat. Rögtön levetik cipőjüket és egy szót sem szólva, lábujjhegyen, lassan, halkan eltávoznak a térről. Amikor az egyik utca sarkához értek, ismét felhuzták cipőiket és csöndesen tovább mentek.

•

+ **A vonatvédő.** Néhány nap előtt e cim alatt ismertettük egy orosz mérnök találmányát, amely a vasuti katasztrófákat elhárítja. E hirre vonatkozólag a következő felvilágositást kapjuk:

Tekintetes szerkesztőség!

Becses lapjának 6-iki számában a Különfélék rovatában *A vonatvédő* cim alatt egy cikk látott napvilágot, amelyben egy orosz mérnök találmánya van bejelentve.

Tartozom az igazságnak és magamnak azzal, hogy ezt a találmányt magaménak tulajdonitsam. Ugyanis még 1900. év március havában készitettünk *Sóhay* József főhadnagy urral egy tervet, amely a leirt találmánynyal teljesen megegyezik és amelynek eredeti rajzai nálam bármikor megtekinthetők. Szabadalmaztatása csak anyagi okokból maradt el eddig, de mielőbb meg fog történni. A két találmány között a különbségi az, hogy míg az orosz mérnöké 50 méterrel, addig a mi találmányunk 100 méterrel halad a vonat előtt, mi által Westinghouse-lékkel ellátott vonatnál feltétlen biztosságot nyujt.

Ifjabb Rajczy Vilmos.

•

+ **A tizenkilencedik század dióhéjban.** Egy amerikai lap szerint ime a történet dióhéjban: Ez a század a 18-iktól átvette a lovat és a 20-ikra örökségül hagyta a mozdonyt, a kerékpárt és az automobilt. E század itt találta a kaszát és hátrahagyta az aratógépet; a kézisajtót kapta meg és a rotációst adta át helyette. A ludtollal kezdett irni és az irógépet hagyta hátra; csak a kézi rajzot és az ecsetfestést ismerte s átadta utódának a litográfiát, a fotográfiát és a háromszinü nyomást. A szövőszék uralma volt a század kezdetén s a végén a gépszövés és fonás dicsőséges korszakát találjuk. A vitorlás hajó helyett gyorsjáratu gőzöst találunk a század végén; az optikai távirás helyett a villamos kábelt, a drótnélküli távirót és a telefont hagyja ránk a letünt század. A régi Schwarcz-féle lópor helyett füstnélkülit hozott létre és ezernyi robbantó anyagot. A lagygyugyertyát kapta a megszületett század és villamos fényben halt meg. A galvánoszlop helyett dinamógépet hagyott ránk, a kovásfegyver helyett gyorstüzelőket, közönséges sugarakat talált születésekor és Röntgen-sugarakat fedezett föl. Vajjon mit fog még a huszadik örökségül hagyni utódjának?

•

+ **Női bikaviadorok.** Spanyolországban, Cadixban a minap hat női bikaviador produkálta magát, de olyan eredménynyel, hogy igazán csak a szépségük mentette meg őket a bikától is, meg attól is, hogy a közönség vissza nem követelte a pénzét. Mikor a hat leány festői öltözékében a porondon megjelent és katonásan szalutáltak a közönségnek, a nézők el voltak büvölve a leányok szépsége felett. Amint azonban a bika a porondra kilépett, a megrémült leányzók szerteszéjjel szaladoztak. A bika is mulatságosnak tartotta az ellenfelek zürzavarát és nem kegyetlenkedett, csupán csak gyengéd sérülést ejtett ama leányon, amelyik ijedtében a homokos talajon végigterült. A közönség, amely előbb még tombolt lelkesedésében a szép leányok láttára, egyszerre csak fütyülni és orditani kezdett. Egy férfi a közönség köréből a porondra ugrott és egy karddal oly szerencsésen leszurta a vadulni kezdő bikát, hogy az holtan terült el a porondon. A közönség azután férfi-torreadorokat követelt. A karzaton a matrózok és a katonák véres verekedést rögtönöztek. Többen lebuktak a porondra, ahol a bika sérülést ejtett rajtuk. Cadixban lemondtak arról, hogy ott még valaha női bikaviadorokkal kisérletezzenek. Madridban is nagy botrány történt egy bikaviadalnál. Az elégedetlen közönség egyszerüen felgyujtotta az arénát.

•

+ **Csak ember, de nem egér.** New-York egyik utcasarkán fehér egereket árult egy olasz. Hogy annál inkább föltünővé tegye magát és portékáit az egyik egeret a kalapja karimáján helyezte el, ahol a kis egérke nyugodtan sétálgatott. Mialatt két előkelően öltözött urnő megáll az olasz előtt és csodálja a fehér átlatkákat, azalatt az elárusító a tenyerébe veszi az egyik egeret s nagyban bizonyitgatja, hogy mennyire szelid, tanulékony és szép s hogy mennyire megéri azt a csekélységet, amelyért eladni hajlandó. Ugyan e pillanatban a kis egér hirtelen átszökik az egyik delnő karjára és óriási konsternációt idéz elő. Az urhölgy rémült szemmel nézi a kis szörnyeteget s a következő percben sikolt és — elájul. Az elalélt urinőt beviszik a legközelebbi üzletbe és ápolgatják tizenöt-husz percen át, amig végre magához tér. Egy szemfüles detektiv is volt a körülállók tömegében és ez az elájult hölgyben felismeri a newyorki rendőrségnek többszörösen körözött egyik szökevényét, egy olyan női ismerősét a

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(49)

— Tüz szakad le onnan felülről, a csizmám is égett, az ujjas is lekivánkozik az emberről. Bohun, hej, Bohun!

A kozák ránézett némán, mintha mély álomból riadt volna föl, olyan volt a tekintete.

— Fiacskám, ne add magad a busulásnak, mert annak rossz vége lesz. A buskomorság a májban székel, onnan fölhuzódik a fejre és akkor elveszítheted az eszedet. Nem is tudtam, hogy ilyen szerelmes természetü vagy! Bizonyára májusban születtél, a Vénus hónapjában. Akik májusban születnek, azoknak a csontjuk is a nők után bomlik. De az az igazi férfi, aki fékezni tudja az indulatát. En nem bánom, ha haragszol is a Kurcevicekre — de hát nem csak az az egy leány van a világon.

Bohun megszólalt. Felelet volt, amit mondott, de olyan halkan mondta, mintha csak maga akarta volna hallani.

— Csak egy leány van a világon, az én kis galambom.

— Mit érsz vele, ha mással turbékol? Meg aztán nem is illetek össze, ő magasan áll fölötted. Régi nemes család, hercegi ősök...

— Pokolba a nemességtekkel. Nézd a kardomat! Ez az én nemességem, ez az én kérő násznagyom! Oh az, árulók! Akkor persze jó voltam néktek, mikor harcba mentem értetek! Mikor a törököktől rabolnom kellett a számotokra, ti dicső Kurcevicek, akkor barátul és testvérül fogadtatok! Hizelegtetek akkor nékem és magatok igértétek nekem a leányt. És most? Jött egy nemes ur, egy elkényeztetett, üres fickó és akkor kidobjátok a régi barátot, a testvért, a vőlegényt! Kitéptétek a szivemet, megöltétek a lelkemet, más ölébe dobjátok a lányt és én ezt nézzem szótlanul?

Megremegett a hangja. Összeharapta a fogait és ugy ütött öklével a mellére, hogy beléropogtak a csontjai.

Aztán elhallgattak. Bohun lihegett, fájdalom és düh váltakozva tombolt a lelkében. Sagloba várta, hogy végre csak kifujja magát.

— Mit akarsz hát tenni?

— Kozákos lesz, amit teszek!

— Sejtem már. Hát csak tégy, amit akarsz, de figyelmeztetlek, hogy ez már a Wisniowiecki földje s hogy Lubnie nincs ide messzire. Skrzetuski már irt a hercegnek s a herceg rettenetes oroszlán!

— A khán is oroszlán, mégis én voltam az erősebb.

— Csak nem akarsz pártot ütni a herceg ellen?

— A Chmielnickij példája ragadós!

— Csak aztán a bitóra ne kerülj.

— Mindegy nekem, ha meg is halok. Látod, a lelkemet is odaadtam volna ezekért a Kurcevicekért. Testvéreimül szerettem őket, anyámnak szólítottam az öreg asszonyt és alázatos voltam előtte, mint a kutya. Mikor a tatár foglyul ejtette Vassilit, ki ment a Krimbe, hogy kiszabaditsa? En. Szerettem őket, szolgáltam őket, mert azt hittem, hogy az a lány lesz a jutalmam. Elárultak, kidobtak. Hát megyek, de bucsuzni akarok előbb tőlük. Visszafizetni a kölcsönt, amugy kozákosan! Azután nekivágok a nagyvilágnak.

— Hová menekülhetsz a herceg elől? A Chmielnickij táborába?

— Ha nekem adták volna a lányt, lengyelnek vallottam volna magamat s most összeszedném minden emberemet, mögém csöditeném az egész Ukrániát s mennék Chmielnickij és a tulajdon saporogiai testvéreim ellen. Jutalmat se kivánnék érte. Ha vége a harcnak, elbujnék azzal a lánnyal valahol csöndben.

Rácsapott a lovára és előre vágtatott. Saglobának ugyancsak izzadt az üstöke. Szép csávába került. Sejtette, hogy Bohun el akarja erőszakkal rabolni a leányt, ami nem volt az inyére való. A lányszöktetés ugyan napirenden volt Ukrániában, büntetés sem igen járt érte, a kozák fölpattant vergődő zsákmányával a lovára, kivágtatott a pusztába, ott azután meg nem találta a biró. De Bohun a hercegét uszitotta volna magára s ez már nagy bajnak igérkezett. Sagloba ugyan barátságot tartott Bohunnal, egyrészt mert féltette a bőrét és inkább cimboraságot kötött azokkal, akiktől félt, sem minthogy azok támadják meg őt, másrészt mert adta az urat és fizette a borát. Annyira azonban mégsem ment a Sagloba barátsága, hogy ennél az eszeveszett vállalkozásnál is segitségére legyen a kozáknak. Ha a herceg neszét veszi a vakmerőségének, halálra fogja keresni, s nem lesz más menedéke, csak a Chmielnickij tábora. De oda már nem akarta követni Sagloba a barátját.

— Vitte volna az ördög valamennyi Kurcevicet és valamennyi leányt a pokol fenekére! Még majd én kaparhatom ki a gesztenyét a tüzből! De hát magam vagyok az oka. Aki a korpa közé keveredik, azt megeszik a disznók. Mért is barátkoztam egy olyan sehonnaival! Ha vele tartok, a herceg karóba huzat, ha elpártolok tőle: ő ver agyon. Bizony inkább lennék ez a ló itt alattam, mintsem Sagloba!

Saglobáról csurgott a verejték és mogorva lett a kedve is. A nap irtózatosan sütött, s paripája már szinte leroskadt terhes lovagjának tekintélyes sulya alatt. Mit adott volna érte, ha most ott ülhetne békén a kocsma hüs ivójában, a habzó sör mellett.

Bohun egyre nógatta csapatát, de hiába. A lovak majd kidőltek a rekkenő hőségben, pihenni kellett. A pihenő alatt Bohun parancsokat osztogatott, de Sagloba füléhez csak ez az egy szó jutott.

(Folytatása következik.)

büntetőtörvényszéknek, akit ujabb és régibb merényletek, sőt gyilkosságok is terhelnek. Természetes, hogy az ájulásából felocsudott hölgyet a rendőrség veszi pártfogása alá s a vizsgálóbiró nemsokára vallatni kezdi. Vallatás közben csodálkozását fejezi ki a vizsgálóbiró azon, hogy a szépséges hölgy, aki képes volt gyilokkal és revolverrel megtámadni és megölni embereket: — egy kis egértől elájul.

— Ó uram — szól erre az átérzett borzalom utóhatásával a nő — az ember, végre is csak ember! Ámde egy egér — ez valami rettenetes!

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Országos Iparegyesület. A végrehajtó-bizottság tegnap *Matlekovits* Sándor elnöklésével ülést tartott, amelyen tudomásul vette a bizottság a kereskedelmi miniszternek a leiratát, hogy jövőben az iparfelügyelői jelentéseket az érdeklődő gyárosoknak meg fogja küldeni, azonkivül *Kánitz* Lajos és társai értesitését az általuk tervezett *zürichi magyar mintaraktár* ügyében. *Gelléri* Mór igazgató bemutatta az érempályázati felhivásnak az uj diszérmekre vonatkozó rendelkezések tervezetét, amelyet a bizottság jóváhagyott.

A newyorki tőzsde. *New Yorkból* jelentik: Az értéktőzsde szabálytalanul nyilt meg, később azonban kedvezőbb lett a hangulat, mert a baissierek sok fedezést végeztek és a spekuláció tartózkodó volt. Az árak ennek következtében emelkedtek, de realizációk következtében hanyatlás állott be. A zárlat gyönge volt. A részvényforgalom 510.000 darabot tett ki.

Gyümölcs- és kertészeti kiállitás Kassán. Az abauj-, torna- borsod-, sáros-, szepes-, zemplénvármegyei gazdasági egyesületek 12., 13. és 14-én Kassán gyümölcs- és kertészeti kiállitást rendeznek. A kiállitásra eddigelé 140 termelő jelentkezett, és pedig be van jelentve 2288 tányér alma és körte, 233 tányér szőlő, 180 tányér zöldség, 120 tányér vegyes gyümölcs, 1800 cserép virág, továbbá gyümölcsbokor, befőzött és aszalt gyümölcs, gyümölcs- és konyhakerti konzervek, a gyümölcsészetben és kertészetben használható vegyi anyagok, 11 gyümölcsprés, 4 gyümölcslé-sajtó, gyümölcshámozók stb. konyhakerti és gyümölcsészeti eszközök. — A kiállitás ünnepélyes megnyitása október 12-ikén délelőtt 11 órakor lesz s ez alkalommal *Gerlóczy* Géza, a kiállitás elnöke intéz üdvözlő beszédet a meghivottakhoz s felkéri gróf *Hadik* János országgyülési képviselőt a kiállitás megnyitására. A földmivelésügyi miniszter 4 állami aranyérmet, 8 ezüstérmet és 10 bronzérmet bocsátott a jury rendelkezésére. — Október 13-ikán *Tisza* László, gyümölcsészeti miniszteri biztos, 14-ikén pedig dr. *György* István, a budapesti kertészeti tanintézet tanára szakelőadásokat tartanak. A gyümölcskiállitás vásárral van egybekötve.

Fizetésképtelenségek. A *bécsi Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Vadovics* Vendel kereskedő *Nagy-Surány*, Knypl László kereskedő Königgrätz, *Glück* Henrik divatárukereskedő *Tokaj*.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. *Bécsben* 39.80 korona pénzben, illetve 40.— korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi október 9-én. Készlet 922 darab. Érkezett 533 darab. Összesen 1455 darab. Eladatott 803 darab. Maradt 652 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 88—92 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 90—94 koronáig. 320—380 kigr. sulyban 88—93 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 84—88 koronáig. Malac ——62 korona. A vásár lanyha volt.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, október 9.

Nyugodt irányzat és mérsékelt vételkedv mellett 36000 métermázsa buza került a forgalomba változatlan árakkal; egyes tételek 2½ fillérrel olcsóbban keltek el. Rozsban az irányzat nyugodt volt. Zab változatlan maradt.

Eladatott:

Busa. Tiszavidéki: 500 mm. 79·8 k. 7 K. 42½ f., 800 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 150 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 32½ f., 200 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 79.5 k. 8 K. 30½ f., 100 mm. 79.2 k. 8 K. 20 f. sárga, 300 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 78·5 k. 8 K. 20 f., 2000 mm. 78 k. 8 K. 27½ f. felső, 1500 mm. 79 k. 8 K. 27½ f. felső, 200 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 500 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 800 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 400 mm. 78 k. 8 K. 17½ f., 300 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 150 mm. 77·5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 78·5 k. 8 K. 15 f., 100 mm 77.4 k. 8 K. 15 f., 2500 mm. 77·4 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 77 k. 8 K. 07½ f., 100 mm. 75·5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 92½ f.

Mezőturi: 1000 mm. 80 k. 8 K. 37½ f.

Makói: 3000 mm. 77.5 k. 8 K. 30 f. nov. száll.

Csongrádi: 1650 mm. 74.5 k. 7 K. 92½ f. október 8.

Fejérmegyei: 750 mm. 77·5 k. 8 K. 15 f.

Budai: 300 mm. 76·3 k. 8 K. — f.,

Pestmegyevidéki: 1000 mm. 80 k. 8 K. 27½ f., 200 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 350 mm. 77.5 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 75 f. sárga, 200 mm. 76·5 k. 7 K. 75 f. sárga.

Ó-kanizsai: 4000 mm. 75.3 k. 8 K. 02½ f.

Becskereki: 2200 mm. 76·3 k. 7 k. 95 f.

Csurogi: 2840 mm. 76 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 78·5 k. 7 K. 95 f.

Szilágysomlyói: 200 mm. 76.5 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 60 f.

Szerbiai: 3000 mm. 74·5 k. 7 K. 40 f.

Ó-buza. Tiszavidéki: 300 mm. 77 k. 8 K. 20 f.

Raktáráru: 1100 mm. 76 k. 7 K. 95 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 250 mm. 6 K. 65 f.

Árpa: 600 mm. 5 K. 85 f., 100 mm. 5 K. 75 f.

Zab: 200 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 7 K. 10 f., 100 mm. 7 K. 10 f., 100 mm. 7 K. 05 f., 150 mm. 7 K. — f., 100 mm. 7 K. — f., 100 mm. 6 K. 87½ f.

Tengeri: 1500 mm. felső 5 K. 20 f. hajóba, 1500 mm. 5 K. 11 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Busa	Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki uj	76	7.85	8.—	80	8.20	8.35
„ „	77	7.—	8.05	81	—.—	—.—
„ „	78	7.95	8.15	82	—.—	—.—
„ „	79	8.10	8.25	—	—.—	—.—
Fehérmegyei „	76	7.85	8.—	80	8.20	8.35
„ „	77	7.90	8.05	81	—.—	—.—
„ „	78	7.95	8.15	82	—.—	—.—
„ „	79	8.10	8.25	—	—.—	—.—
Pestvidéki	76	7.80	7.90	80	8.15	8.25
„ „	77	7.85	8.—	81	0.—	0.—
„ „	78	7.90	8.10	82	—.—	—.—
„ „	79	8.05	8.20	—	—.—	—.—
Bánsági	76	7.75	7.90	80	0.—	0.—
„ „	77	7.80	7.95	81	0.—	0.—
„ „	78	7.85	8.00	82	—.—	—.—
„ „	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácskai	76	7.90	8.10	80	0.—	0.—
„ „	77	8.—	8.15	81	—.—	—.—
„ „	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
„ „	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek		Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs uj	elsőrendü	70—72	6.75	6.85
„ „	másodrendü	—	6.65	6.75
Árpa „	takarmány	60—62	5.90	6.10
„ „	égetni való	62—64	6.75	5.90
„ „	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab „	—	39—41	6.80	6.90
Tengeri ó	bánsági	—	0.—	0.—
„ „	másnemü	—	5. 15	5.20
Repce uj	káposzta	—	—.—	—.—
„ „	bánsági	—	—.—	—.—
Köles „	—	—	4.90	5.10

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre	7.92—7.91—7.90—7.89
Áprilisi buza 1902	8.30—8.29—8.28—8.27—8.26
Rozs októberre	6.87—6.86
Áprilisi rozs 1902	7.04—7.03
Zab októberre	6.84—6.83—6.82
Aprilisi zab 1902	7.14—7.15—7.17—7.16—7.15
Májusi tengeri 1902	5.09—5.10—5.09—5.08

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	7.89 pénz	7.90 áru
Magyar buza októberre	7.89 „	7.90 „
Áprilisi buza 1902	8.27 „	8.28 „
Rozs októberre	6.85 „	6.86 „
Aprilisi rozs 1902	7.02 „	7.03 „
Zab októberre	6.82 „	6.83 „
Áprilisi zab 1902	7.15 „	7.16 „
Májusi tengeri 1902	5.09 „	5.10 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	7.89— 7.90
Buza áprilisra	8.27— 8.28
Rozs októberre	6.86— 6.87
Áprilisi rozs 1902	7.01— 7.02
Zab októberre	6.82— 6.83
Aprilisi zab 1902	7.15— 7.16
Májusi tengeri 1902	5.09— 5.10

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde kedvező külföldi zárlatok befolyása alatt szilárdan indult. A vezértőrtékek árai 1—2 koronával emelkedtek s szilárdan zárultak.

A helyi piac szintén kedvező volt, kevés forgalom közben.

A délitőzsde többszöri váltakozás után szilárdan zárult.

A helyi piac tartott volt, igen elenyésző forgalom mellett. Városi villamos keresett volt.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde: kedvező.

Kötöttek: Magyar hitelrészvény 626.75—628.—. Osztrák hitelrészvény 618.——618.75. Államvasut részvény 623.——623.75. Jelzálogban 435.75. Közuti vasut 566.—. Városi vasut 280.——285.— korona.

A déli tőzsde: szilárd.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 627.———.—. Osztrák hitelrészvény 617.50—615.80. Államvasutak 623.——625.—. Jelzálogbank 435.——435.75. Rimamurányi 420.50—422.—. Közuti vasut 562.——566.— korona.

Forgalomba került továbbá: Koronajáradék 92.80. Városi vasut 283.——284.— korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 619.75. Magyar hitelrészvény 628.—. Leszámitoló 410.—. Rimamurányi vasmü 418.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 628.—. Közuti vasut 562.—. Villamos vasut 283.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 42.—48.— korona, vörös aprószemü 40.—45.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 46.——49.— korona, nagyszemü 50.—54.— korona. Disznózsir: budapesti 53.50—54.— korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 44.50—45.—. korona, 3 darabos 46.——46.50 korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.25—13.75 korona 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 14.25—13.75 korona, 85 darabos 15.75—16.— korona. azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.——13.50 korona, 100 darabos 14.——14.50 korona, 85 darabos —.———.— korona. Szilvaiz: szlavóniai —.———.— korona, szerbiai —.———.— korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, október 9. *(A Budapesti Napló teleionjelentése.)* A külföldi jelentések szilárdabbak voltak, de az itteni piacon még sem idéztek elő élenkebb tevékenységet. Csekély részvétel mellett az üzlet csöndes volt, de ez csak annyiban hatott nyomasztólag az itteni tőzsdére, hogy az árfolyamok átlag 1—2 fillért vesztettek. Zab 4—5 fillérrel hanyatlott, ellenben rozs megtartotta tegnapi árfolyamát.

Köttettek: Buza őszre 8.—, buza tavaszra 8.44—8.42, rozs őszre 7.18, zab őszre 7.10, zab tavaszra 7.47—7.45, tengeri szeptember—októberre 5.51 korona. Jegyeztettek zárlatkor: rozs tavaszra 7.38—7.39, tengeri május—juniusra 5.36—5.37 korona. Fölmondottak 1500 mm. zabot s 1000 mm. tengerit. A készáruk piacán majdnem teljesen szünetelt a forgalom. Gabonanemüekben a helyi fogyasztás tétlen volt, a vidék sem mutatott vásárlási kedvet s igy buza és rozs megmaradtak tegnapi árfolyamukon, árpában azonban vásárlási hajlam keletkezett, de kinálat nem volt. Zárlatkor maradtak: buza őszre 7.97 buza tavaszra 8.42, rozs őszre 7.17, zab tavaszra 7.47—7.46 korona. Őszi zab 7.08—7.10, tengeri május—juniusra 5.37—5.38 korona jegyeztetett.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* kedvezőtlen hangulatban indult, a vételkedv emelkedett.

A *déli tőzsdén* csendes a hangulat, az árak kissé hanyatlottak, a végén árjavulás volt észlelhető.

Zárlat barátságos.

Bécs, október 9. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 118.45. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 144.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.25. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 421.—. Magyar koronajáradék 92.75. 4%-os Magyar földtheriu. kötvény 92.25. Magyar hitelbank részvény 627.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 177.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 350.75. Magyar kereskedelmi bank —.—. Magyar cukoripar —.—.

Bécs, október 9. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 98.55. 4%-os osztr. aranyjáradék 118.55. 1860-os sorsjegy 138.50. Osztrák hitelsorsjegy 398.—. Angol-osztrák bank 260.— Bécsi bankegyesület 427.—. Osztrák-magyar bank 1230.—. Déli vasut 77.50. Dunagőzhajózási részvény 784.—. Dohányrészvény 272.50 Császári és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.30. 4·2%-os ezüst járadék 98.45. Osztrák koronajáradék 95.50. 1864-iki sorsjegy 213.—. Osztrák hitelintézeti részvény 620.—. Unionbank 515.—. Osztrák Länderbank 398.50. Osztrák-magyar államvasut 628.50. Elbavölgyi vasut 461.—. Alpesi bányarészvény 344.—. 20 frank. arany 19.—. Londoni váltóár 239.05. Bécsi Tramway Litt B. 245.—. Bécsi Tramway Litt A. 250.— Lipót kohó 310.— Az irányzat szilárd.

Bécs, október 9. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalom*ban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 619.25. Magyar hitelrészvény 628.—. Angol-Osztrák bank 260.50. Bécsi bankegyesület 427.50. Union bank 515.—. Länderbank 398.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 628.—. Déli vasut 77.50. Elbavölgyi vasut 463.—. Északnyugati vasut részvény 454.50. Dohányrészvény 274.—. Rimamurányi vasmü 421.50. Alpesi bányarészvény 241.50 Májusi járadék 98.55 Magyar korona járadék 92.75 Török sorsjegyek 92.75 Német birodalmi márka 117.32——. Napoleon d'or —.—.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 9. *(Tőzsdei tudósitás.)* A tőzsde kedvezőtlenül indult, de egyes helyi értékek aránylag jól tartották magukat. A lapoknak az a hire, hogy német csőszindikátus létrejöttére van kilátás, általában nem tett nagyobb benyomást a piacra. Később az üzlet általában pangott. A spekuláció nagyon tartózkodó volt arra a hirre, hogy a boroszlói Schostag-féle csődtömeg gondnoka, a különbözeti játék kifogásával élt két berlini bank ellen. Járadékok csendesek, bankokban nem volt forgalom. Osztrák-Magyar államvasuti részvények Bécsre emelkedtek. Helyi értékek zárlatkor szilárdak voltak. Magánkamatláb 2½%.

Berlin, október 9. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.25. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 93.75. Osztrák-magyar államvasut 134.25. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.75. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.90. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 170.90. Általános villa-

mossági Edison 172.50. Gelsenkircheni 155.25. Laura-kohó 173.50. 4·20/o-os ezüstjáradék —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 99.90. Osztrák hitelrészvény 195.—. Déli vasut 19.75. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.75. 4%-os uj orosz kölcsön 95.80. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék —.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 148.75. Harpeni 151.50. Az irányzat szilárd.

Berlin, október 9. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 99.90. Magyar koronajáradék 194.90. Osztrák hitelrészvény 134.75. Osztrák-magyar államvasut 132.60. Déli vasut 19.75. Északnyugati vasut 216.35 Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 170.25. Buschtiehradi 99.10 Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—. Szilárd.

Frankfurt, október 9. (*Záriat.*) 4·20/o-os papirjáradék 99.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.20. Magyar koronajáradék 93.70. Osztrák-magyar bank 117.—. Déli vasut 19.90. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 203.70—. Bécsi bankegyesület 108.—. Villamos részvény 117.—. 3%-os magyar aranykölcsön —.—. 4·20/o-os ezüstjáradék 98.65. 4%-os magyar aranyjáradék 100.50. Osztrák hitelrészvény 194.30. Osztrák-magyar államvasut 133.80. Északnyugati vasut —.—. Bécsi váltóár 852.—. Páris váltóár 809.66. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 170.50. Az irányzat csendes.

Frankfurt, október 9. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 195.75. Német bank 170.80. Disconto 171.10. Berlini kereskedelmi bank 129.75. Gelsenkircheni —.—. Harpeni 155.—. Laura-kohó —.—. Olasz járadék 99.—. Szilárd.

Hamburg, október 9. (*Zárlat.*) 4·20/o-os ezüstjáradék 98.40 1860. sorsjegy —.—. Déli vasut 19.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.75. Osztrák hitelrészvény 195.—. Osztrák-magyar államvasut 134.25 Olasz járadék 98.80. 4%-os Magyar aranyjáradék 100.10. Az irányzat szilárd.

Páris, október 9. (*Záriat.*) Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.—. Osztrák Länderbank 933.— 3%-os francia járadék 100.95. Ottomanbank 520.—. 3½%-os francia járadék 101.02 Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut 100.—. 4%-os magyar aranyjáradék 101.25. Párisi bankrészvény 965. Olasz járadék 99.30. Francia törlesztb. járadék —.—. Osztrák földhitelintézeti részvény —.— Török dohányrészvény 307.—. Az irányzat határozatlan.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 9. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar eisőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 91—92— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 90—92— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 90—92— fillérig — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban 90——91 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban 89——90 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 89——90 fillérig.

Sertéslétszám 1901. október 7. napján volt készlet 43.457 darab. — 1901. október 8. napjan felhajtatott 554 darab. 1901. október 8. napjan eliszámittatott 576 darab, 1901. október 9. napjára maradt készletben 43.435 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 9. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Miklea József okleveles tanitót a gerebenczi községi elemi iskolához, Irumics Márk okleveles tanitót a titeli községi elemi népiskolához, Tabacskó János és Sitányiné Kapossy Mária okleveles tanitót, illetve tanitónőt a kapii állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, illetve tanitónővé kinevezte.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rittinger Antal budapesti VII. ker. állami főgimnáziumi tanárt a zombori állami főgimnáziumhoz helyezte át s őt ezen intézet igazgatói teendőinek ellátásával is megbizta.

Névmagyarositások. A belügyminiszter Sárdinecz József budapesti lakos, posta- és távirda-segédszolga, valamint kiskoru leánya Mária vezetéknevének Sárdira, Szaffenauer György budapesti lakos, posta- és távirda-segédszolga, valamint kiskoru fia Béla vezetéknevének Bányaira, Putz György budapesti lakos, posta- és távirdai hivatalszolga vezetéknevének Budaira, Stéhli József endrédi lakos, valamint kiskoru gyermekei József, István, Imre, János, László vezetéknevének Ságira, kiskoru Gráber József István rétsági lakos vezetéknevének Gáborra, kiskoru Freund Lajos budapesti lakos vezetéknevének Székelyre, kiskoru Eibenschütz Lajos budapesti lakos vezeteknevének Endrére, Bürger Lajos kolozsvári lakos vezetéknevének Szénásira, kiskoru Kiesz Károly ujvidéki lakos vezeteknevének Faragóra, Hammer Bernát békéscsabai lakos vezetéknevének Hegedüsre, kiskoru Blau Rudolf borosjenői lakos vezetéknevének Bakosra, Weinberger Dávid törökbecsei lakos vezetéknevének Borosra, Mikita Ferenc budapesti lakos, posta- és távirdasegédszolga vezetéknevének Patakira, Oberschlik András budapesti lakos posta- és távirdasegédszolga, valamint kiskoru gyermekei Paulina és Lajos vezetéknevének Óvárira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A pécsi bábaképezdénél igazgatótanári állásra november 1-ig; — a vajdahunyadi járásbirósághoz kezelői (irnoki) állásra 4 hét alatt; — a zombori pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri vigyázói állásra 8 hét alatt; — a székesfővároshoz törvényhatóságánál előljárói állásra október 21-ig; — a hajduszoboszlói járásbirósághoz birósági végrehajtói állásra 2 hét alatt; — a nagy-ajtai járásbirósághoz második telekkönyvi átalakitó dijnoki állásra 14 nap alatt.

Napirend.

Naptár: Csütörtök, október 10. Római katholikus: Borg. Fer. — Protestáns: Gedeon. — Görög-orosz: (szeptember 27.) Kallisztrat. — Zsidó: Tischri 27. — Nap kél: 5 óra 57 perckor. — Nyugszik: 5 óra 4 perckor. — Hold kél: reggel 3 óra 44 perckor. — Nyugszik: délután 3 óra 56 perckor.

A miniszterelnök és belügyminiszter nem fogad.

A közoktatásügyi miniszter nem fogad.

Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor.

Őszi lóversenyek kilencedik napja d. u. ½3 órakor.

Az osztálysorsjáték huzása délelőtt 9 órakor.

Nemzeti Muzeum. Természetrajzitár nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

A Nemzeti Szalon kiállitása d. e. 9 órától este 7 óráig. Belépődij 50 fillér.

Országos képtár zárva.

Iparmüvészeti muzeum és az iparmüvészeti társulat állandó bazárja az Üllői-uton nyitva délelőtt 9—1-ig.

Technologiai Iparmuzeum. Nyitva délelőtt 9—1-ig.

Mezőgazdasági Muzeum d. e. 9—1-ig.

Földtani Intézet muzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Közlekedési muzeum zárva.

Az Akademia Goethe-szobája zárva.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akademiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—8-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 filér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum, igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti parcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, október 9.

Az északi depresszióval kapcsolatban Dánia fölött uj depresszió fejlődött, amelynek hatása egész Nyugot- és részben Közép-Európában érezhető. A maximum Európát délnyugaton érinti.

Az eső az Északi- és a Keleti-tenger környékén általános. Az idő Nyugot-Európában enyhült.

Hazánkban a hőmérséklet további süllyedésével a fagypontot megközelite te. Számos helyen dér keletkezett. Kisebb esők az ország keleti részein voltak és ma reggel nyugatról ujabb borulás indult meg.

Kilátás. Változékony, hüvös, szeles és sok helyütt esős idő várható.

Vizállás.

		Okt. 9. méter	Okt. 8. méter			Okt. 9. méter	Okt. 8. méter
Inn	Schärding	0.82	0.82	Tisza	M.-Szigot	0.45	0.68
Duna	Passau	1.77	0.—		Tokaj	0.80	0.80
"	Linz	0.95	1.—		Tisza-Füred	0.68	0.66
"	Bécs	1.69	1.16		Szolnok	0.82	0.79
"	Porsony	0.68	0.73		Csongrád	1.31	1.27
"	Komárom	1.36	1.36		Szeged	0.69	0.64
"	Budapest	0.96	0.96		Török-Becse	0.62	0.61
"	Paks	0.22	0.28		Titel	1.19	1.17
"	Mohács	0.—	1.08	Ondova	Bártfa	0.24	0.19
"	Gombos	0.—	1.89	Topolya	Ujvár	1.12	1.12
"	Ujvidék	1.20	1.27	Bodrog	Zemplén	0.17	0.19
"	Pancsova	0.90	0.—	Sajó	Szolca	1.51	1.50
"	Orsova	1.82	0.98	Hernád	H.-Németi	0.06	0.04
Morva	Magyarfalva	0.09	0.12	Berettyó	Margita	0.—	0.02
Vág	Zsolna	0.13	0.14		B.-Ujfalu	0.40	0.39
"	Trencsén	0.11	0.18	Körös	Csucsa	0.—	0.—
"	Szered	0.38	0.28		N.-Várad	0.68	0.22
Rába	Sz.-Gotthárd	0.10	0.10		Belényes	0.—	0.40
"	Sárvár	0.25	0.24		Tenke	0.68	0.18
"	Győr	1.66	1.68		Gurahonc	0.—	0.18
Dráva	Petlau	0.—	1.23		Borosjenő	0.20	0.20
"	Zákány	0.12	0.—		Békés	0.10	0.06
"	Barcs	0.50	0.62		Gyoma	0.44	0.48
"	Eszék	0.—	1.62	Maros	Gy.-Fehérvár	0.32	0.24
Mura	M.-Szerdah.	0.60	0.60		Branyicska	0.08	0.04
Száva	Zágráb	1.48	0.—		Boburszin	0.—	0.—
"	Szisszek	2.68	1.02		Arad	1.16	1.26
"	Mitrovica	2.57	2.70		Makó	0.27	0.27
Szamos	Dedes	0.—	0.22	Temes	K.-Kostély	0.26	0.18
"	Szatmár	0.07	0.06	Béga	Kisztó	0.71	0.70
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.—		Temesvár	0.—	0.—
Laborcz	Munkács	0.—	1.06		Becskerek	0.58	0.—
Laborcz	Homonna	0.05	0.06				
Ung	Ungvár	0.30	0.02				

SANTAL EGGER

valódi kelettindiai olajból készült és hatásban felülmulja a külföldi szereket, miért még a leghiresebb orvosok is ajánlják

SANTAL EGGER

Kipróbált magyar készitmény. Számos elismerő levél bizonyitja hogy biztosan és gyorsan meggyógyitja a fiatalság betegségeit

SANTAL EGGER

csak a törv. védett „tigrisfej" védjegygyel valódi. Ára 3 kor. Vidékre 3 K. 40 fill. előleg- a beküldése után bérmentve küldi a „NADOR-GYÓGYSZERTÁR" Budapest VI., Váci-körut 17.

HEIM FÉLE
MEIDINGER KÁLYHÁK
A feltaláló Meidinger tanár által kizár jogositott gyára
CS. és KIR. UDVARI SZÁLLITÓ
HEIM H.
BUDAPEST THONETUDVAR
Utánzatoktól eva intünk
MEIDINGER OFEN H.HEIM
utalássaz ily állitó vidjegyre.
Prospectusok és költségvetések ingyen és bármenyre.
EREDETIBEN KAPHATÓK CSAKIS GYÁRUNKBAN VAGY FIÓKJAINKBAN
BÉCS, OBER-DÖBLING. BÉCS, I. KOHLMARKT 7. PRÁGA, HYBERNERG. 7.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP lan PAP lan PAP lan

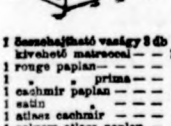

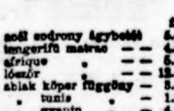

	fr		fr
1 összehajtható vastag 3 db kivehető matracccal	10.—	1 selí sodrony ágybetét	6.—
1 rouge paplan	1.80	1 tengerfü matrac	4.50
1 " prima	2.50	1 afrique "	5.—
1 cachmir paplan	3.40	1 löcsör	12.—
1 satin "	3.80	1 ablak köpar függöny	3.—
1 atlasz cachmir	4.80	1 " tunis "	1.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	1 " gyapju "	4.50
1 fodros selyem atl. papl.	12.50	2 ágy, 1 asszalertö bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	2 " 1 " gyapju	12.—
1 " ágy "	1.80	1 nagy csebeszönyeg	2.50
1 finali ágytakaró pokróc	2.50	1 " " L	5.50
1 gyapju " "	5.50	1 ágyalátét L	0.50
1 jó lópokróc	1.60	1 tapestry ágyalátét	1.50
1 téli pokróc	4.60	1 mtr. jó futószönyeg	.40
1 szép fali szönyeg	7.50	1 " " mintázott	.75

GICHNER JANOS
paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szönyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicserélttetnek, vagy a pénz visszaadtik.

A rekedtség és köhögés idejére!
Török méz, kitünő diaetikus őrszer, mely mint ilyen mindenütt el van ismerve.
Lu-Sin
Szagositja a leheletet, lecsillapitja a hangréseket, énekeseknek, és szónokoknak nagyon fontos, az elegáns világnak nélkülözhetetlen.
Az egyedüli valódit, törvényileg védettet készit kizárólag
A. MARŠNER, Königl. Weinberge, Prag.
Kapható a gyógytárakban, csemegeüzletekben, droguériákban, onkrászdákban stb.
Magyarországi veserképviselő:
Balázs Czölestin, Budapest, VII., Csömöri-ut 16.

PRÓBA SZERENCSE!
Kétkrajcáros levelezőlapon tett megrendelése elegendő, hogy meggyőződést szerezzen cipőim jóságáról, mely ha nem felelne meg, a pénzt haladéktalanul visszaadom.
Minden cipőért egy évi jótállást vállalok, ha az általam föltalált „Guzi" kenőcscsel, melyet ingyen adok, bekeni. Mértéknek elegendő egy papirlapon harisnyában a lábtalp rajza. **Kérje képes árjegyzékem ingyen.**

Férfi sima vizcipő ... 3.—
Férfi elegáns viz füzős 3.20
Sárga bagaria füzős ... 3.50
Bozcalw. bór v. szalonlakk, elegáns, füzős 4.—
Női zerge cugos v. füzős 3.—
Angol bozcalw. bór v. szalonlak füzős ... 3.50
Bagaria csizma egy darabból, halhólyaggal
Ódgyálfozás! Igen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, cégem Agulár David fia, ezentul saját nevem alatt vezetem.
helyre. vizmentes, erős kivitel ... 7.—
Egyvérs önkéntesi csizmák, elegáns, elő ránc os ... 10.—
Önkéntesi bakancs, elegáns ... 5.—
Halina csizma, térdig érő magas bór borítással, erős vizmentes 4.50
AGULÁR IGNÁTZ
Budapest, DEÁK-TÉR 6.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Csütörtök, 1901. október hó 10-én.

Parasztbecsület.

Melodráma 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Mascagni P. Szövegét irták Targioni-Tozetti és Menasci. Forditotta Radó Antal.

Személyek:

Santuzza	Kaczér	Alfio	Várady S.
Lola	Palóczyné	Lucia	Valent V.
Turiddu	Alberti		

Utána:

A piros cipő.

Táncelegenda 4 képben. Zenéjét szerzette Mádor R. Szövegét irta Regel H.

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Csütörtök, 1901. október hó 10-én.

A bor.

Paraszt-vigjáték 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza

Személyek:

Baracs Imre	Gyenes	Eszter	Gerő L.
Matyi	Rózsahegyi	Göre Gábor	Ujházi
Baracsné	Alszeghy	Görené	Vizvárine
Szunyogné	Györgyné	Durbints	Vizvári
Rózsi	Ligeti	Kácsa	Faludi
Mihály	Gabányi	Bige	Narcisz

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Csütörtök, 1901. október hó 10-én.

A szerencsecsillag.

Angol operett 3 felvonásban. Szövegét irták Adrian Ross, Charles Brookfield és Aubrey Hopwood. Forditották Latzkó Andor, Makai Emil és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette Ivan Caryll.

Személyek:

Bahadur	Sziklay	Lord Teddy	Ledofsky
Bim-Shing-Tapa	Delly	Oázis	Almássy
Mimmatt	Boross	Cukornád	Lukácsy
Rhonicéros	Mátrai	Ananász	Mezei
Aloé	Tomcsányi	Mákvirág	Sziklayné
Tapióka	Palásthy	Mika	Turesányi
Laula	Bolgár N.	Ajtonálló	Iványi

Kezdete 7½ órakor.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: **Bárd Ferenc és Testv.** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25—13) sz. a.

VIGSZINHAZ.

Csütörtök, 1901. október hó 10-én.

Szivem!

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Bilhaud és Hennequin. Forditotta Molnár Ferenc.

Személyek:

Grisolles	Góth	Maxime	Tapolczai
Montureux	Balassa	Francine	Fábián
Antoinette	Csillag	Rose	Bálint
Hélène	Gazsi M.	Joseph	Kassay
Gaston Chateau	Bihari		

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Csütörtök, 1901. október hó 10-én.

Semsey Mariska vendégfelléptével.

Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Irta dr. Béldi Izor. Zenéjét szerzette Fejér Jenő.

Személyek:

II. Katalin	Semsey	Mária	Nyiri
Gr. Gurackij	Szirmai	Olga	Nyári
Buranov Iván	Szabó	Télémaque	Németh
Trojkov Fedor	Tollagi	Duplessis	Küry
Alekszej	Horváth	Anica	Bojár
Sunderland	Ujvári	Gregor	Kiss M.
Dacskov	Havasi	Tiszt	Szerdahelyi

Kezdete 7 órakor.

URANIA SZINHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 10-én.

R ó m a.

Három szakaszban. Irta Irmei Ferenc.

Kezdete 7½ órakor.

VÁRSZINHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 10-én.

Elektra.

Tragédia 5 felvonásban. Irta Sophokles. Forditotta Csiky Gergely.

Személyek:

Nevelő	Szacsvay	Klytaemnestra	Fái Sz.
Orestes	Mihályfi	Aegisthos	Hetényi
Elektra	Jászai	Pyiades	Gózon
Chrysothemis	Hegyesi		

Kezdete 7 órakor.

BRAMMER ÖDÖN

elsőrangu nőidivatáruháza

Budapest, Bécsi-u. 4. és Deák Ferenc-utca 9.

Szives értesére adom a tisztelt hölgyközönségnek, hogy az őszi időnyre valodi angol és francia szövetujdonságaim teljes választéka beérkezett.

Igyekezetem ezuttal is főleg oda irányult, hogy az általános izlést kikerüljem és raktáramra olyan szövet - különlegességeket szerezzek be, melyeket kizárólag cégem árusit el.

Párisból érkezett utolsó értesités. Divat-szinek: szürke, barna, rezeda.

Különös figyelemreméltók minden „versenyt kizáró" fényposztoim a már általánosan kedvelt

„Brammer-posztó"

gyémánt-feketében, valamint minden létező szinben.

Mintákat vidékre

a legolcsóbbtól a legfinomabbig, mely minőség a rendelesnél kitüntetendő, a legnagyobb előzékenységgel szolgálok.

Minden rendelőnek az áruhoz csatolva saját költségemen küldöm a legelső francia „Mode sans Rivale" divatalbumát.

Husz koronán felüll rendelmények portómentesen küldetnek.

Szigorúan szabott árak.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Rosario Guerrero

Paul Conchas

O. K. Sato

Fioccati

Mörbitz Bernát

Előre váltsunk jegyet!

Este nagy a tolongás!

Jegy elővételi díj nélkül váltható délelőtt 10-től 1-ig a pénztárnál.

Általánosan tudott dolog,

hogy a szépség előrásére, tökéletesitésére és fentartására a legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CRÊME

Sem higanyt, sem ólmot sem más ártalmas anyagot nem tartalmaz. Ára: 1 frt, kistegely 50 kr. Szappan 35 kr. Poudre 60 kr.

Készitő: **Földes Kelemen** Aradon.

Főraktár Pesten: Török József gyógyszert. Király-utca 12. és Andrássy-ut 29

Függőlámpák

remek szép majolika, a **Brunner-féle tömegből,**

rendkivül olcsón

kiárusittatnak.

Szt.-Lőrinci porcellánfestő ipartelep

Ortner Rezső és Társa,

Teréz-körut 32. sz. Saroküzlet.

Étkezőkészlet 6 személyre 6.50, 8.50, 10.50.

Vidéki megrendelésnél kérjük a vasutállomást.

„Ferenczi"-kávéház

Ujvilág és Rostély-u. sarok.

Oláh Józsi közkedveltségü zenekara esténkint hangversenyez,

Figyelmes kiszolgálat. Separék.

Mérsékelt árak.

Nagyszabásu, teljes kényelmet nyujtó, olcsó

Keleti Társas Utazás

Olaszországon Egyptomon át Szentföldre.

Indulás Budapestről október 20-án.

Jegyek ára, beletudva elsőrangu szállodákat, teljes és pedig minden igénynek megfelelő ellátást: I. osztályban 550 forint, II. osztályban 430 forint, III. osztályban 260 forint.

Jelentkezések az utazási dij beküldése mellett elfogad

Propper N. János igazgató

KELETI UTAZÁSI IRODÁJA

Budapest, Muzeum-körut 15.

FOGAK

Ifj. PROHÁSZKA IGNÁC

magyar királyilag szabadalmazott **könnyen viselhető és eltörhetlen** fogsorok **föltalálójánál.** Alapitva 1889.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 8., I. em.

(Pannonia-szálló átellenében.)

Elvem: jutányos árak mellett **nagy forgalmat** eléral. **Számos kitüntetés.**

A magyar viziutak ügyének és folyamhajózási érdekeinknek legrégibb és legjobb folyóirata

XL. évfolyam. XL. évfolyam.

A

Vizügyi és Hajózási Közlöny.

Vizjogi, közigazgatási, közgazdasági és közlekedésügyi hetilap.

Megjelenik minden csütörtökön 12—20 oldalon.

A tiszavölgyi társulatnak és a magyar hajózási egyesületnek **hivatalos közlönye.**

Hivatalos részében közli a vonatkozó összes miniszteri rendeleteket.

Nem hivatalos részében cikkeket közöl a viziutak és hajózás kérdéseiről.

Rovatai: Vizügyi közlemények. Jogesetek. Elvi jelentőségü határozatok. (Vizjogi döntvénytár.) Társulati ügyek. Határozati ügyek. Hajózási közlemények. Irodalom. Heti krónika.

Kiváló szakirók közreműködése mellett szerkeszti:

Dr. Török Emil.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VII., Erzsébet-körut 45. sz.

Előfizetési ár: Egész évre **16** K. Félévre **10** K.

Közigazgatási hatóságok, tisztviselők, birák, ügyvédek, ártérbirtokosok, vizimü-tulajdonosok, hajósok és kereskedők részére nélkülözhetetlen szakfolyóirat.

ROBORIN

legolcsóbb

idegerősitőszer.

Használatban kedvelt.

Vérszegénység, sápkor, elgyengülés, scrophulosis, lábadozóknál, stb. orvosilag kipróbált.

Kapható **minden** gyógyszertárban és droguista üzletben. **Kor. 2.50 és 1.50 ével.**

Roborin-táblácskák. Cukormentes étvágytalanoknak.

Deutsche Roborin-Werke, Berlin N. W. 7.

Ha Ön tudni akarja,

hogy hol kapni olcsón elegáns nyakkendőket, szép és jó férfi- és női kesztyüket és finom illatszereket, jegyezze meg ezt a cimet:

„Magazin Moderne"

MANGOLD GUSZTÁV

Budapest. IV., Váci-u. 10.

Kérjen árjegyzéket.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

A kézbesithetetlen és fölös szállitmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés utján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teherárukaraktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghivatik.

	okt.
Bpest Dunapart	17.
Szeged	17.
Pozsony	21.
Zágráb	21.
Ujvidék	22.
Kassa	22.
Győr	23.
Eszék	23.
Bpest nyugoti	24.
Arad	24.
Veszprém	25.
Kolozsvár	25.
Békés-Csaba	28.
Szatmár-Németi	28.
Debrecen	29.
Miskolc gömöri	29.
N.-Várad	30,
Fiume	30,

Budapest, 1901. okt. 1.

Az igazgatóság

BUTOROK

úgy készpénzért, mint

részletfizetésre

a legegyszerübbtől a legfinomabb kiviteliig

legjutányosabban

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél,

BUDAPEST,

VI., Teréz-körut 8.

Andrássy-ut közelében.

Képes árjegyzék ingyen.

Budapest székesfővárosi képes utmutató.

Összeállitotta:

Jauernik Nándor.

A főváros élénk színezésü, könnyen áttekinthető térképe, melyen első pillanatra megtalálható minden kerület, minden utca és tér, minden középület és közlekedési vonal, közúti vasut, földalatti vasut és helyiérdekü hajóközlekedés. **Ötszinü látóképben megvan:** a Dunapart, az uj országház, a Bazilika, a budai honvédszobor, a Curia, a Nemzeti Muzeum, az Aranyszobor, az Akadémia, a Mátyástemplom, a Millenniumi köemlék, a Képzőmüvészeti palota, a Nyugati pályaudvar, a Nemzeti színház, a Vigszinház, az Opera, a Népszinház, a Központi vásárcsarnok, az Alagut és a királyi palota, az Iparmüvészeti Muzeum, a Margitszigeti zubatag, a Földalatti villamos bejárata, az óbudai Hajógyár és a Keleti pályaudvar, a déli pályaudvar stb. **Ára 40 fillér.** Kiadta: **Lampel Róbert** (Wdianer F. és Fiai) cs. és kiro udv. könyvkereskedő cég. **Budapest, VI., Andrássy-ut 21.**

Színházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Péntek	Nincs előadás	Essex gróf	Szivem	Jáfet 12 felesége	A veszta-szüzek
Szombat	Aida	A sasok.	Ugyanaz	Katalin	A veszta-szüzek
d. u. Vasárnap este	— Észak csillag	Peleskei nótárus A sasok	Ugyanaz Ocskay brigadéros	Szökött katona Katalin	Szerencsecsillag A veszta-szüzek

Felöltő és télikabát.

Felöltő 9 frt, Télikabát 16 frt, Bundasacco 20 frt, Városi bunda 60 frt, minden tiszta gyapjuból Rothberger Jakabnál, cs. és kir. udv. szállító Budapest, Váci-utca 6.
Ruhák becseréltetnek.

Új gyógymód **Kataphorese** Új gyógymód

IDEG ÉS NEMI BETEGSÉGEK.

radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az „ATHENAEUM" irodalmi és nyomdai részv.-társ. kiadásában
éppen most jelent meg
Krisztinkovich Ede
nagy közgazdasági tanulmánya

A VIZIUTAKRÓL,

a viziutak szerepéről, folyamhajózásunkról, a külföldi mozgalmakról és a magyar viziuthálózat kérdéséről.

I. rész. A viziutak szerepe a közlekedési eszközök sorában.
II. rész. Viziutaink és folyamhajózásunk.
III. rész. Külföldi mozgalmak a viziutak érdekében. (Az osztrák kormányjavasiat, indokolás, és törvény teljes szövege.)
IV. rész. Magyarország és az osztrák hajózó-csatornák.
V. rész. Feladataink. A magyar viziuthálózat létesitése.

A tervezett magyar és osztrák hajózó-csatornák színes térképével.

A 366 oldalra terjedő könyv ára 6 korona.

Kapható a Budapesti Napló kiadóhivatalában.
VIII. ker., József-körut 18.

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) F. Berguerand fils leghirnevesebb párisi gyárostóllegelőnyösebben beszerezhetők:
POLGÁR SANDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 50
Részletes képes árjegyzék ingyen, zárt borítékban.
Ezen hirdetés beküldése esetén 5% engedmény.
Kivágatott: a „Budapesti Napló"-ból.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos
Electrotherapiai rendelő-intézete
IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota
(átjáróház és lift használat).

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugynólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hálgerinebajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig; este 7—8 óráig
Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat
Külön várótermek.
Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

BAYER-féle

Magyar turista-tapasz

tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés
ellen legjobb és legbiztosabb szer.
1 eredeti tekercs 80 fill.
1 korona beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készitő
Vöröskereszt gyógyszertár
Budapesten, VI. Andrássy-ut 84.
Kapható gyógyszertárakban és drogueriákban.

LÁTVÁNYOSSÁG

80 mintaszoba föllállitva látható.
Szalon-, háló-, ebédlő-, leány- és uriszoba

BUTOR

Szecesszió, barokk, angol, empir- és ó-német stilben nálunk kitünő minőségben, meglepő nagy választékban legolcsóbban kaphatók. Vidéki rendelmények vászonban és rekeszekben csomagolva biztositva szállittatnak.

SZABÓ FERENC és TÁRSA

butor-nagyiparosok
Budapest, Kerepesi-ut 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Gyakorlott szabónő

ajánlkozik elegáns ruhák, pongyolák stb. elkészitésére kitünő izléssel és mérsékelt árban. Szentkirályi-utca 22. II. em. 26. 3960

Cs. kir. szab. déli vaspályatársaság üzletigazgatósága.

Árlejtési hirdetmény.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalai számára az 1902. évben szükségelt következő anyagok, u. m.:
ásvány-kenőolaj (vulkán olaj)
szilárd kocsikenőcs
szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.
Az ajánlatok **f. é. november hó 10-én, déli 12 óráig** a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatóságánál (budai pályaudvar) benyujtandók, illetőleg beküldendők, megjegyezvén, hogy ugyanott a vontatási és mühely-osztálynál a részletes pályázati hirdetmények, az általános és különleges szállitási feltételek és a választott birósági rendtartás betekinthetők, illetőleg megszerezhetők.
Budapest, 1901. októberhó 3-án.
Az üzletigazgatóság

ÖNKÉNTESI EGYENRUHÁK

páratlan elegáns kivitelben, a szabályzatoknak teljesen megfelelőleg készittetnek.

Blum Sándor, Budapest, IV. ker., Váci-utca 17. szám.

Ő Felsége a perzsa császár és orosz császári nagyhercegi udvari szállító.
Árjegyzékek és az önkéntesi tudnivalók bérmentve küldetnek.

Dús terméstöbbletek létrehozatalára,

az összes gabonafélék, takarmányvetések, hurgonya, répa és tengeri alá, kivált gyengén sikerült vetések feljavitására, legfőkép pedig szőlők trágyázására, ugyszintén dinnye és konyhakertiek (uborka, tök) hihetetlen termésfokozására ajánlják

szárított kőbányai hizottsertés-trágyánkat,

mely bámulatos gyors és biztos hatása által feltünő elterjedésre tett szert és lényeges megtakarításokat tesz lehetővé.

Megrendelések intézendők
BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRITÓ-GYÁR
Bosányi, Schletrumpf és Társa
BUDAPEST, V., Bálvány-utcza 2.

Kimerítő prospectus ingyen és bérmentve

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban József-körut 18. sz.

3889. sz.

Értesítés.

A cs. és kir. 6. hadtest intendánssága alantjegyzett mennyiségü rozsot és zabot vesz **raktárszerü minőségben** kereskedelmi üzánsz szerint és pedig:

Szállitási idő			Az ellátó raktárnak Kassán Rozs	Az ellátó raktárnak Kassán Zab	Az ellátó raktárnak Nyiregyházán Zab	A miskolci fiók ellátóraktárnak Zab
			métermázsa			
Hó végén	November	1901.	300	200	150	200
Hó első felében	December	1901.	200	200	100	200
Hó első felében	Január	1902.	200	200	100	200
Hó első felében	Február	1902.	200	200	100	200
Hó első felében	Március	1902.	200	200	100	200
Hó első felében	Április	1902.	200	200	100	200
Hó első felében	Május	1902.	200	—	100	100
Összesen			1.500	1.200	750	1.300

Az általános feltételek a következők:

1. A szállításnak helyt az ellátó raktárakba költségmentesen kell történni. A nyiregyházai ellátó depót a vasuti állomásnál van és annak sinpályáján fekszik.

2. Szállitani csak raktárszerü minőségü árut lehet. Férges termény semmi szin alatt sem vétetik át.

3. Rozsra tett ajánlatoknál az ajánlott mennyiségből nyerendő korpára nem lehet reflektálni.

4. Az ajánlatok az egész mennyiségre, vagy kisebb (100 q-ig) részletekre is tehetők; a katonai kezelőség azonban fentartja azt a jogát, hogy akár az egyik vagy másik cikket, vagy csak a részmennyiséget fogadja el.

5. Az ajánlatban az ajánlott termény származása kitüntetendő. Azon ajánlkozók, kik saját terményeiket ajánlják, az ajánlatban ezt külön emlitsék meg.

6. Ha a szállitásra a mérsékelt katonai tarifa kivántatik, ez csak vissztérités utján történhetik és az ajánlatban külön kérendő. Külön is megemlittetik, hogy egyes vasutaknál speciális tarifák vannak, — még pedig teljes waggon gabonára — melyek ***még olcsóbbak,*** mint a katonai tarifa.

7. Kincstári zsákok csak a kölcsöndij lefizetése ellenében adatnak. Ha azonban a szállitás eladó zsákjaiban történik, akkor ezek bizonyos határidőn belül visszaszállittatnak, a költséget azonban a szállitó viseli.

8. Az irásbeli 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve

1901. évi október 18-án délelőtt 10 óráig

a 6. hadtest intendánságához beadandók és rövidebb mint ***10 napi kötelezettséggel*** nem birhatnak. A boriték külső oldalára ez irandó: „Ajánlat rozs (zab) eladására, ad 3889. sz. Értesitéshez."

9. Ajánlkozók, kik a hadtest intendánságának ismeretlenek, idejében gondoskodjanak hitel- és szállitóképességi hatósági bizonyitványokról.

10. Az 1901. november és december hónapokban szállitandó gabonamennyiségek 1902. januárban fizettetnek ki;

Az 1902. január—május hónapokban szállitandó mennyiségek azonnal fizettetnek, még pedig mindig a postatakarékpénztár utján. A nyugtabélyeget a hadsereg-vezetőség fizeti.

11. Ezen vásárlás alapjául szolgáló 1901. október 6-ról kelt árfolyam-füzet a hadtest intendánságánál és a katonai ellátóraktáránál Kassán és Nyiregyházán, továbbá a fiók-ellátó-raktáraknál Miskolcon és Eperjesen a hivatalos órákban megtekinthető. Ez árfolyamfüzetek 16 fillérért a nevezett ellátó-raktáraknál kaphatók, esetleg postán is küldetnek.

12. Az ajánlkozók az ajánlatban ***határozottan kijelentik,*** hogy az emlitett árfolyam-füzet tartalmát ismerik és az abban foglaltaknak magukat mindenben alávetik.

Kassa, 1901. október 6.

Cs. és kir. 6. hadtest intendánssága.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

Á hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk **felvilágositást, csak a válaszra szükséges** bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál **a** hirdetés **számát a** kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje,
Teréz-körut 54. szám alatt.

Engelmann Mór
gyors-sajtónyomda,
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése,
V., Gróf Cziráky-féle palota.
Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér,
Koronaherceg-utca sarkán.)

Jambrikovits
dohánytőzsdéje,
Kerepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Eckstein Bernát
hirdetési iroda,
V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Fischer J. D.
hirdetési iroda,
IV., Zsibárus-utca 7. szám.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda,
IV., ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda,
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula
hirdetési irodája,
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda,
VII. ker., Károly-körut 9. sz.

Mezei Antal
hirdetési irodája
V., Gizella-tér (Haas-palota).

Schwarcz József
hirdetési iroda,
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda,
IV. ker., Szervitatér 8. szám.

Sikray Samu
hirdetési irodája
Budapest, Váci-körut 18.

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje,
VIII. ker., Muzeum-körut 18. sz.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő,
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Nemetsek A. J.
ujság-árudája,
Petőfi-tér 3. szám.

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje,
Andrássy-ut 48. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje,
IV., Kecskeméti-utca 14. szám

Sopronyi V.
dohánynagyárus,
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Schönwald Ferencné
dohány-tőzsdéje
Ferenc-körut 32. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése,
ker., Fő-utca 2. szám a

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
Buda II., Fő-utca 7. szám.

Minden apró hirdetés, melyet **itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.**

Deutsch Miksané,
Andrássy-ut 3.

Weitzenfeld Jakab,
Király-utca 1.

Zipser és König
zeneműkereskedése,
Andrássy-ut 4. szám alatt.

Benda Józsefné,
Andrássy-ut 59.

Szép asszony
kérdi azon szőke fiatal ember, kivel multkor pénteken estefelé a földalatti villamoson Gizella-tértől az Operáig egy kocsiban utazott és tegnap délben a Szervita-téren ujra találkozott, akar-e vele megismerkedni. Választ kérek főposta poste restante „S. J." jeligé alatt. 3997

Imádott egyetlen
Boldogságom! zenvedés kettönknek osztályrésze, mondtad Te egyszer és e szavaknak igazságát az utóbbi időben fájdalom, igen gyakran éreztem, átéltem. Sokat keseregtem és kesergek most is, hisz érzelmeim leghalványabb megnyilatkozásának kisérlete is mily nehézségekbe ütközik! Lesz-e ez még jobban valaha? Nem akarok csüggedni, szivesen küzdök és szenvedek, csak azon tudattal birhassak, hogy Te a régi vagy imádott angyalom; ha angyali szemeidnek csak egy tekintete is elárulja, hogy változatlanul szeretsz: akkor lesz erőm szembeszállani a leggyulyosabb akadályokkal is és biztositlak, hogy agyam minden gondolata, szivem minden dobbanása a Tiéd vagyok és leszek örökké, a Téged szellemileg számtalanszor csókoló, bálványozó Rabszolgád.

Ábrándos,
csinos fiatal leánynyal óhajt levelezni egy csinos, 20 éves fiatalember. Levelet „Kellemes szórakoztató" jeligével a kiadóhivatal továbbit. 10129

Előkelő
csinos orvos oly distingvált, csinos fiatal leány vagy urnő ismeretségét óhajtja, ki el a napi eseményekről édesen elcseveghetne. Leveleket „**High life**" cimmel a kiadóhivatal továbbit. 10127

Elhagyott 13.
Ugy értesültem, hogy távol van Budapestről, ezért nem mutatkoztam. Értesitsen kérem azonnal, hol és mikor láthatom. F.

Független, elegáns
kisasszony, idősebb gazdag urral kiván megismerkedni, ki neki **100 frt** kölcsönt ad rövid időre. Válasz főpostára „**Tartós barátság** 8". 10182

Looking ahead.
Which english speaking lady would make acquintance of a gentleman who is desirious to complete himself in this language in hi exchange of taking her in theatres and amusement places? Kind answers requested on cypher: Why not? to the Ad. of this paper.

English ladies
or gentlemen can have very comfortable rooms at moderate earts. Sándor-utca 30/B. I. 13.

KERESLET.

Gép- és gyorsirónő,
kitünő képzettségü, szorgalmas, tehetséges, **olcsó feltételek** mellett **alkalmazást keres.** Cim: Bachschitz J. III. Határ-utca 2/B. földsz. 6. 8995

21 éves fiatalember,
II. éves tanárjelölt, vidéki nevelői állást keres. Mint ilyen, jeles eredménynyel működött. Magánuton előkészit gymnasium, reál és polg. isk. tanulókat. Beszél franciául, németül. Gerő Sándor, József-körut 2. Dohánytőzsde. 8984

Pincemesteri
csapos, vagy más ilynemü állást keres családos, intelligens szakavatott uriember, esetleg óvadékkal is rendelkezik. Szives megkeresések „Cz. B." jeligével e lap kiadóhivatalához intézendők.

Intelligens fiatalember, aki a nyomdász-mesterséget tanulta, de megrokkant, **irodaszolgai, pénzbeszedői vagy felügyelői** állást keres. Cim: Schütz Jakab, III. Lajos-utca 140. 398

Esti munkát
keres szerény igényü hivatalnok. Megkereséseket Schwartz József hirdetési irodájába Marokkai-utca „Bankhivatalnok" jeligé alatt kérek 10128

Azonnali megvételre keresek egy használt, jókarban lévő vasesztergapadot. Steiner Zsigmond Tapolcza. 10115

Pénzszekrényt
2-ős használtat megvételre keresünk. Láng Jakab és fia kerékpárüzlet, József-körut 41. 3991

Kitünően
vizsgázott fiatalember irodai állást keres csekély fizetés mellett. Szives megkereséseket „Cz. B." jeligé alatt e lap kiadóhivatalába kér. 8989

Veszek
egész könyvtárakat. Budapest, VI. Andrássy-ut 81. I. 6.

Örökbefogadna,
vidéken lakó, előkelő gyermektelen házaspár, névtelen vagyonos gyermeket! Cim a kiadóhivatalban. 10106

Kitünő képzettségü tanárjelölt, aki a mintagimnáziumban tanit s már évek óta gyakorlatilag foglalkozik házitanitással, foglalkozást keres mint **korrepetitor, nevelő, vagy házitanitó.** Szerény igények. Cim: **Schwarz Károly,** Baross-utca 77. 8988

Képviselőséget
bizományi raktárt keres óvadékkő es, intelligens kereskedő. Szives értesitést „R. B." jeligé alatt a kiadóba kéretnek. 8980

Férfi ruhákat
veszek legmagasabb árért **Singer Márkusz.** Lujza-utca 8. 10117

Pénztárnoki
állást keres 2000 korona óvadékkal biró intelligens fiatal kereskedő. Szives megkeresések „R. B." jeligé alatt kéretnek. 3061

Ügyvédjelölt
e minőségben alkalmazást keres. Dr. Steinitz Gyula Arad Szent-Márton.

KINÁLAT.

Gazdasszonynak
ajánlkozik egy vidéki magyar asszony, kitünően főz és a gazdaság vezetését is érti. Szives ajánlatot „Tisztaság" cimen a kiadóba kér. 8993

Selyem
nyakkendők 25 krajcárért nagy választékban Friedmann utóda Váci-körut 80. 8994

Gyermektelen fiatal özvegy a háztartás minden ágában jártas, főzéshez jól ért. Azonkivül zongorázni tud. Anyahelyettesnek vagy gazdasszonynak ajánlkozik oly helyre, a hol csakis a magyar nyelv szükségeltetik. Szives ajánlatok „Anyahelyettes" alatt a kiadóba kéretnek.

Egy gépészkovács
és végzett patkoló ajánlkozik uradalomba vagy gőzmalomban, az összes gépészek javitását elvállalja. Cime megtudható Maglódi-ut 7729. Municipál téglagyár, Ádám István. 4001

Villanycsillár
használt, 5, 3 és 2 águ bronzból, eladó. József-körut 31/B. II. 1. Megtekinthető 2—5-ig. 10130

50.000 frt
kölcsönkép kiadatik váltóra vagy betáblázásra. Glück, Kertész-utca 35. (Válaszbélyeg.) 10131

Pénzkölcsönt
diszkrét és gyorsan eszközöl utólagos dijazás mellett Pénzügyvivőségi iroda Eötvös-utca 23/B. I. 7. 10133

Erőteljes fiatalember, ki katona is volt, irodaszolgai vagy ehhez hasonló állást óhajt elnyerni. Szives megkereséseket „Sz. J." jeligé alatt a kiadóhivatal továbbit. 4000

Szőlőtelep
2000 nemesitett gyümölcsfával, lakóházzal, összterület 13½ hold Szentendrén, haláleset miatt örökösök által jutányos árban, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet az Erzsébetvárosi Népbank titkárával VII. Csömöri ut 6. sz. al. 3996

Szép
alkofos üzlethelyiség, kettős portállal, 600 frt házbér, Csömöri-ut 13. sz. a. november hó 1-re kiadó, jelenleg divatáru üzlet van benn. 3998

Lépcsőházból nyiló
szépen butorozott szoba azonnal kiadó. Bővebbet Sándor-utca 38., II. em. 22 ajtó. 3999

Gazdatiszt-nek
vagy felvigyázó, raktárnoknak ajánlkozik egy 35 éves életerős vidéki gazdaember, ki a nehezebb munkától sem riad vissza. Eddig a maga kisbirtokán gazdálkodott. Munkával biztatató szives ajánlatok „Igyekvő" cimen a kiadóba kér. 8981

Instructor.
Öt reált végzett felső kereskedelmi iskolába járó fiatalember 1—2 polgári, reál vagy kereskedelmi iskola alsó osztályu tanulót csekély dijazásért tanitana **Budán, II. Széna-tér 1. sz. II. 23.** 3924

Egy kisasszony,
ki már 5 év óta van mint Yost gép- és gyorsirónő alkalmazva egy irodában, állását óhajtaná változtatni. Cim: Klein Samu, Vörösmarty-utca 48. I. em. 3988

Idei akácméz
elsőrendü pergetett méz, **5 kilós bádogbödöni bérmentve, postán 6 korona. Országos méhészeti egyesület Budapest, VII. Damjanich-utca 34.**

Butorvevőknek!
Legelőnyösebb bevásárlási forrás Bpest, VI., **Gyár-utca 2.** Király-utca sarkán, a hol is igen szép uj, valamint használt **asztalos és karpitosáruk, szőnyegek, lámpák, képek, varrógépek,** 1 párisi rózsafa **zongora** stb. hihetetlenül olcsó áron kapható.

Ajtók ablakok
és vasrollók használt és ujjak teljesen felvasalva olcsón kaphatók **Lefkovits Jakab**-nál Bpest, Nádor-utca 58. 9897

Váltókölcsönt
mely tetszésszerinti időben és részletekben törleszthető ajánl „Lloyd"-intézet, Budapest, VII. Vörösmarty-utca 15. Kölcsönbejelentőlapot levélbélyeg ellen. 10063

Privát kutató.
Iroda Váci-körut 89. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal, ugy magán, mint családi-ügyekben: **Kossa Magyary Géza.** Található 10—2-ig. 9201

Singer-varrógépeket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Kitünő szabónő
ajánlkozik házakhoz és házon kivül is. Stern A. Népszinház-u. 24. II. 19.

Egy perfect
könyvelő, a ki egyszersmint **levelező,** elfogad egyes órákat. Szives ajánlatok „B. J." alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Szép bükkfaszén
vaggonszámra eladó. Bővebb felvilágositást Braun Ede, Dund, u. p. Ternova.

Vegyesárüüzlet,
Délmagyarország jobbmódu községben, házzal együtt eladó, az üzlet füszer-, kézmü-, rövid-, üveg-, vasáru, italméréssel kismértékben és dohányelárusitással van összekötve, melyet egybuzamban tulajdonos már 43 éve bir és az üzleti jövedelméből tisztességes egzisztenciát talált, csakis a tulajdonos nyugalomba vonulása miatt eladó. A ház és üzlet átvételébez minimum 7000 korona készpénzben szükségeltetik. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában Budapesten, József-körut 18.

Okl.
gyermekkertésznő, ki a tanitás és kézimunka terén kitünő sikert aratott, még néhány órával rendelkezik. Magántanulókat is elfogad. Sugár, Elemér-utca 22.

Kitünő ruhavarrónő
munkát vállal mérsékelt dijazásért. Cim: Buda, II. ker. Széna-tér 1. sz. II. em. 23.

Jogi alapvizsgára
vagy szigorlatra előkészitek. Ajánlatot közvetit „**Jogi vizsga**" cimen a kiadóhivatal. 3971

Massage-t
a beteg lakásán is végez igen jutányos honorariumot egy elsőrangu vizgyógyintézet volt alorvosa. Cim. Erzsébet-körut 34. sz. f. 11.

Zongora,
Kramer-féle, kitünő hangu, jutányosan eladó. Megtekinthető délután 2—5-ig. Nefelejts-utca 15. I. 11.

Földbirtokokra
kölcsönöket, konvertálásokat adok 4¾% mellett (**töketörlesztés és kamat beleértve**) **csak nagyobb összegekben,** közvetitők kizárásával. Ajánlatok „Egy **millió**" jeligé alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Üzletberendezés
jutányosan eladó. Bővebbet Károly-körut 4. III. 9. 10123

Egy csinosan
butorozott, féregmentes, alkóvos utcai szoba, a Népszinház közelében jobb családnál egy vagy két intelligens ur részére azonnal kiadó. **Akácfa-utca 10.** I. em. 2.

Andrássy-ut 51.
III. em. 27. sz. alatt két szépen butorozott szoba, különbejárattal kiadó. 3990

Elegánsan
és igen kényelmesen butorozott különbejáratu alkovos szalon tiszta és féregmentes egy vagy két urnak azonnal olcsón kiadó. Sándor-utca 30/B. I. 13.

Kerékpárokat
zálogházból kiváltottakat, 35 forinttól feljebb szállitunk. Láng és Fia **kerékpárüzlet,** József-körut 41.

Butorok
képek, beraktáro ásból visszamaradottak eladók, Grósz Zsigmond-nál Kemnitzer-utca 4. Teréz-körut sarkán, ugyanott beraktározásokat elvállalnak. 10008

Boroshordók
nagymennyiségü minden nagyságuak, jutányosan eladók. Cim Központi tejcsarnok fiókja. Nagydiófa-u. 4.

Kitünő szabónő
kitünően jártas, olcsón elvállal munkát, melyet a saját lakásán készit el. Renoválásokat is végez kitünő izléssel, özv. Lédererr Lipótné, Wesselényi-utca 54. III. em. 42.

A ki hegedüt,
cimbalmot, harmonikát, mechanikai hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen árjegyzéket Sternberg Ármin és testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosoktól Kerepesi-ut 36. mely cég minden cikkről külön illusztrált árjegyzéket küld teljesen dijtalanul.

Valódi Echo-Phonograph, teljes felszereléssel együtt 20 frt, gyönyörü megzenésitett hengerek, drbja frt 1.50, üres hengerek drbja 30 kr. Sternberg Ármin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosok Phonograph-osztályában, Károly-körut 2. (Kossuth Lajos-utca sarok.) Zenepalota.

Zongora
fekete, keresztburos, kevéssé használt, diszes kiállitásu 250 frtert eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. Megtekinthető **csak** reggel 8—9-ig.

Ügyes szabónő
olcsón dolgozik saját lakásán a legelegánsabb ruhákat, úgyszintén ingblousokat üzletek részére. Práter-utca 16., II., 17.

Kitünő fehérvarrónő
ajánlkozik Cime: Magdolna-utca 42 fdsz. 9.

Mignon
fekete zongora, keresztburos, kevéssé használt, olcsón eladó. Pál-utca 5. II. em, 12.

Tànciskolai
megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására juttatni, hogy a

III. ker., Mókus-utca 6.

szám alatt levő Bródy-féle teremben **1901. évi október 1-én magánnövendékek számára délután 5 órakor kezdődő**

táncoktatási kurzust

nyitottam, melyre a mélyen tisztelt szülők, gyámok és nagyrabecsült családok becses figyelmét fölhivni bátorkodom.

Elvállalok továbbá magánoktatást családoknál a házban, vagy saját intézetemben.

Beiratások

eszközöltetnek III. ker., Lajos-utca 135. sz. alatti lakásomon egész nap, vagy pediglen fönti intézetemben délután 5 órától kezdve.

Amidőn a nagyérdemü közönséget ezen tánc-kurzus mennél számosabb látogatására fölkérem, maradtam
Budapest, 1901. évi októberhóban
kiváló tisztelettel

Redlich Márkus
okl. tánctanitó.

Urasági butort

eladok és veszek. Majdnem egészen uj, kevéssé használt **ebedlő-, háló- és szalon-berendezéseket, garniturákat, perzsa- és szmirna-szőnyegeket, gáz- és villamos-csillárokat, irodaberendezéseket, egész uj angol kerékpárokat, varrógépeket, valódi olajfestményeket, bámulatos olcsó árakon eladok.** Ujvilág-utca 21. I. em.

Ajtók és ablakok
nagy választékban, nagyon olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
Külső Üllői-ut 123. szám
a régi vámmal szemben.

Asztalos és kárpitozott
BUTOR
minden kivitelben előnyös
részletfizetésre
kapható
Schwarcz Lipót és Testvére
kárpitosmester cég butorraktáraiban
Bpest, VII., Wesselényi-u. 51.
(Hársfa-utca sarok.)

DÓCZI M.
cipész

Budapest legmegbizhatóbb, legnagyobb és legolcsóbb
cipő és csizma raktára
Kerepesi-ut 10/D.

Tart. férfi v. női cugcipő	3.—
Füzős borjubőrből női	3.—
Füzős borjubőrből férfi	3.20
Oroszlak füzős v. cugos női	3.40
Oroszlak füzős v. cugos férfi	3.80
Szalonlakk " " női	3.50
" " " férfi	4.—
Férfi v. női box bőr füzős	3.50
Női franc. chevreaux	4.—
Férfi franc. "	4.50
Fiu cipő borjubőrből 38-ig	2.50
Bőrcsizma 7.— halinából	4.50

Árjegyzék, csomagolás ingyen.
Vidékre 10 frton felül frankó.
Nem tetsző árut becserélek.

Butor
csak jó minőségü.

Hálószoba, kredenc, finom szőnyegdivány, asztal székek, iróasztal, könyvszekrény, uri szőnyegfotel, ottoman, szalongarnitura, különféle tükrök és más mindennemü disztárgy, ugy egyenkint is, sürgősen nagyon olcsón eladó.
Steinberger Manó
kárpitos mesternél.
VI., Gyár-utca 25. szám

Férfi felöltő.

Uri felöltő	3	frt
Uri mencsikoff	4	"
Sacco	3	"
Zsakett	2	"

Népies-osztály.
Rothberger Jakab
Kristóf-tér 2.

Nevelőnőket
magy. okl. tanitónőket, zene és nyelvismerettel 400—800 frt évi fizetéssel sürgősen keresek, német, francia, angol nevelőnőket, kitünő zenetanitónőket, bonneokat, gyermekkertésznőket egészen a házhoz, vagy félnapokra, vagy leckeórákra is lelkiismeretesen ajánlok.
Szeghőné S. Lujza
Budapest. VI. Dessewffy-utca 22. sz.

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Az idény.
Van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget és b. rendelőimet, hogy uj árjegyzéket állitottam össze: **1 darab Makart, 3 Visit fénykép 3 frt, 3 darab Makart, 3 Visit fénykép 4 frt 50, 3 Cabinet, 3 Visit fénykép 5 frt.** Kis képek utáni nagyitások lelkiismeretes és pontos kivitelben olcsó árban elfogadtatnak. **Waitzner** fényképészeti müintézete Budapest, Erzsébet-körut 20. sz. I. em.

SINGER-
varrógépeket
mélyen leszállitott árban **5 évi jótállással** szállitunk úgy helyben mint vidékre 4—5 frtos havi vagy heti 1 forintos részletre. Használt gépek a legmagasabban becseréltetnek.
Láng Jakab és fia
varrógép nagy raktára Budapesten, József-körut 41. szám.
Fióküzlet: Rottenbiller-utca 1. Árjegyzék ingyen.
Ügynökök kerestetnek.

Zálogcédulát,
tört aranyat, ezüstöt és brillánsköveket legmagasabb árban vesz Schiller Izsó, IV., Királyi Pál-utca 12. Egyetem-tér mellett.

Erzsi néni
Szakácskönyvei
a legnépszerübb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a szakácsmüvészet egy-egy ágát meritik ki részletesen és ez idő szerint páratlanul állanak a szakácsmüvészeti irodalomban.
A hal és vadféle készitése cimü kötet közel 400 recipét a legkülönbözőbb **halak,** nemkülönben rákok, tengeri rákok, csigák, békák elkészitéséről. — Ára kötve 2 korona.
A tészták könyve. Főtt és sült tészták készitésének gyakorlati kézikönyve. Tartalma: borba való tészták, gombócfélék, metéltek, galuskák és rétesek, puddingok, kochok és kocsonyák, crémek, torták, teasütemények, cukor- és gyümölcsmázok. — Ára kötve 2 kor.
Hogy kell befőzni? A gyümölcs, főzelék stb. befőtt készitésének gyakorlati kézikönyve. Ára kötve 2 korona.
Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy-ut 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Átlanti történetek.
(Tizennégy elbeszélés)
irta:
VIRTER FERENC.
Ára: 2 korona.
Kapható a „**Budapesti Napló**" kiadóhivatalában. Két korona és 40 fillér beküldése után portomentesen elküldjük.

Én Csillag Anna!

185 cm. h. óriás Loreley-hajammal, melyet **az általam föltalált kenőcscsel 14 havi** használat után kaptam. Ezen kenőcs az egyedüli szer, mely **hajhullás ellen, a növesztés előmozditására s a hajtalaj erősitésére** alkalmasnak találtatott. Uraknál szép teli szakálnövést s más **rövid használat** ugy a **haj,** mint **szakálnak** természetes **fényt** és sürüséget kölcsönöz s a **gyors őszüléstől** legmagasabb korig megóvja.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Szétküldés naponta a pénz előleges beküldése vagy utánvétel mellett az egész világba a gyárból, a hova a rendelések cimzendők.

Csillag Anna
BÉCS: I. Seilergasse 5.
BERLIN: Friedrichstrasse 56.

T. Csillag Anna urnőnek! Sziveskedjen 6 tégelyt elismert hajnövesztő kenőcséből küldeni utánvéttel alanti cimemre:
Gavriani-Auersperg grófné
Schloss Gleichenberg-Graz.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem cimemre ismét 2 tégelyt **kitünő hajnövesztő kenőcséből** pestautánvéttel küldeni.
Baumgarten Emil
Steyer.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem cimemre egy tégelyt **kitünő kenőcséből** küldeni.
Lovag Liebig Lajos
Reichenberg.

Tek. **Csillag Anna** urnőnek
A észemre szállitott kenőcs **kitünő szolgálatot tett s örömömre** szolgál, hogy oly rövid használat után már annak **előnyös hatásáról értesithetem.** Végül megjegyzem, hogy minden barátomnak és ismerősömnek szivesen ajánlom.
Sandrock Adél
szinésznő.

T. c.
Tisztelettel **kérem** nekem egy tégelyt **kitünő hajkenőcséből** postautánvéttel küldeni.
Gróf Starhemberg Guidó,
Küpösd.

T. **Csillag Anna** urnőnek! Kérem **nekem** kiváló kenőcséből 3 tégelyt küldeni.
Ebensteini Girardi Jakab
Trieszt.

T. **Csillag Anna** urnőnek! Kérek **egy** tégely Csillag-féle hajkenőcsöt, **mint már volt cimemre** postautánvétel küldeni.
Hohenlohe hercegnő,
szül. **Salm hgnő,** Alt-Aussee

T. **Csillag Anna** urnőnek! Kérem 2 tégelyt kitünő kenőcséből postafordultával cimemre küldeni.
Reindorfi Schweng L.-né,
cs. és kapitány neje, Prága.

T. **Csillag Anna** urnőnek! Hirneves kenőcsből kér **még egy** tégelyt.
Gróf Courey Félix.
Bécs.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi ésnyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.